

Základní škola a Mateřská škola generála Pattona Dýšina, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání
s názvem

BRÁNA ŠKOLY OTEVŘENA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

zpracovaný podle RVP ZV a podle aktuálních příloh

Adresa školy:

Školní 229, 330 02 Dýšina

Ředitel školy:

Mgr. David Klimeš

Kontakty:

telefon: 377 945 304

web: www.zsdysina.cz

e-mail: zsdysina@zsdysina.cz

IČO 72553740

Zřizovatel školy:

Obec Dýšina

nám. Míru 30

330 02 Dýšina

tel. 377 945 327

Koordinátor tvorby a realizace ŠVP: Mgr. Renata Šilhánková

Účinnost dokumentu od 1. 9. 2023

Brána školy otevřená

Obsah

1. Identifikační údaje	5
2. 1. Úplnost a velikost školy.....	6
2.2. Charakteristika pedagogického sboru	6
2.3. Dlouhodobé projekty.....	7
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
3.1. Zaměření školy	8
3.3.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.3.2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	15
3.4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního plánu (IVP) nadaného a mimořádně nadaného žáka	15
3.4.2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných	16
3.5. Začlenění průřezových témat.....	16
4. Učební plán	20
4.1. Tabulace učebního plánu.....	20
5. Učební osnovy	22
5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	23
5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	23
5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK	53
5.1.3. NĚMECKÝ JAZYK	67
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	74
5.2.1. MATEMATIKA	74
5.3. INFORMATIKA	101
5.3.1. INFORMATIKA	101
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT	115
5.4.1. ČLOVĚK A SVĚT	115
5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	138
5.5.1. DĚJEPIS	138
5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	146

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA	160
5.6.1. FYZIKA	160
5.6.2. CHEMIE	168
5.6.3. PŘÍRODOPIS	174
5.6.4. ZEMĚPIS	182
5.7. UMĚNÍ A KULTURA	192
5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA	192
5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA	204
5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ	220
5.8.1. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	220
5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA	229
5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	251
5.9.1. PRACOVNÍ VÝCHOVA	251
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	264
6.1. Pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků	264
6.1.1 Způsoby hodnocení	265
6.1.1. 2. Způsoby hodnocení chování žáků ve škole	267
6.1.1. 3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	268
6.1.1. 4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení	268
6.1.1. 5. Způsoby hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	269
6.1.1. 6. Způsoby hodnocení nadaných žáků	270
6.1.2.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření	274
6.1.2.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	276
6.1.3. Stupně hodnocení chování	277
6.1.4. Výchovná opatření	278
Pochvala je žákovi udělována za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, dlouhodobou úspěšnou práci nebo úspěšnou reprezentaci školy.	278
7. Dopravní výchova	280
7.1. Cíle a charakteristika 1. - 5. ročník	280
7.2. Cíle a charakteristika 6. - 9. ročník	280
8. Distanční výuka	281
8.1. Organizace výuky při omezení přítomnosti ve školách	282

8.2. Formy vzdělávání distančním způsobem	283
8.3. Způsoby a pravidla hodnocení	283

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP ZV

Moje škola – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

1.2 Údaje o škole

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola generála Pattona Dýšina, příspěvková organizace
Adresa školy:	Školní 229, 330 02 Dýšina
Jméno ředitele:	Mgr. David Klimeš
Telefon:	377 945 304
E-mail:	zsdysina@zsdysina.cz
Webové stránky školy:	www.zsdysina.cz

1.3 Zřizovatel

Název:	Obec Dýšina
Adresa:	nám. Míru 30, 330 02 Dýšina
Telefon:	377 945 327
e-mail:	starosta@obecdysina.cz
Webové stránky:	www.obecdysina.cz

1.4 Platnost dokumentu

Datum: od 1. 9. 2023

Podpis ředitele

razítko

2. Charakteristika školy

2. 1. Úplnost a velikost školy

Škola se nachází v klidné lokalitě ve Školní ulici. Jedná se o školu úplnou, tedy na naší škole jsou všechny ročníky od 1. do 9. ročníku, které navštěvuje přibližně 200 žáků. Mezi spádové obvody naší školy patří obec Dýšina, Nová Huť a Kyšice. V areálu školy se nachází několik budov. Hlavní budova školy je propojena spojovací chodbou s tělocvičnou a se školní jídelnou. Budova školní jídelny byla nově postavena a otevřena v lednu 2018. Nové a moderní je i celé vybavení jídelny. Žáci si vybírají ze dvou jídel a využívají objednávkového systému VIS. Jídelna zajišťuje stravovací služby i pro MŠ a cizí strávníky. Ke škole přináleží i víceúčelové hřiště s umělým povrchem a běžeckou dráhou. Hřiště i tělocvičnu škola pronajímá spolkům a veřejnosti. V těsné blízkosti školy se nachází areál mateřské školy se dvěma třídami a s oploceným dětským hřištěm.

Škola je dobře vybavena. Kromě kmenových tříd se v budově nachází učebna anglického jazyka, učebna informatiky a ve 2. patře specializovaná učebna přírodovědných předmětů. Učebna informatiky byla v roce 2019 zmodernizována v rámci projektu ITI, kdy byly pořízeny nové počítače, interaktivní tabule a celkově učebna prošla rekonstrukcí. Je plně klimatizována a splňuje přísné požadavky moderní učebny. V suterénu je umístěna učebna hudební výchovy, kuchyňka, keramická dílna a opět nově zmodernizovaná učebna pracovního vyučování. Tento prostor dílen prošel rekonstrukcí v rámci stejného projektu v roce 2019, kdy byla kompletně přestavena celá místnost a bylo sem dodáno veškeré vybavení, včetně moderních přístrojů a nástrojů pro práci se dřevem, kovem a pro ostatní technologické postupy. Učebna je též vybavena interaktivní tabulí. Zároveň sem byly pořízeny i moderní stavebnice (Boffin, Merkur, aj.), roboty a robotické sety. V přízemí, v prvním patře a ve druhém patře jsou umístěny čtenářské koutky, kde mohou žáci trávit přestávky s knihou. Okénko bývalé vrátnice jsme přebudovali ve vitrínu pro výstavu pohárů a medailí, které naši žáci získali v soutěžích. Všechny třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi nebo projektorem, k výuce jsou k dispozici tablety a iPady. Učebna angličtiny je vybavena interaktivní tabulí. Na škole fungují tři oddělení školní družiny. Díky již zmiňovanému projektu škola zajišťuje kvalitní, moderní a bezpečné připojení ke službám veřejného internetu a při současném důrazu na řešení bezpečnosti celé sítě máme kvalitně vyřešenou konektivitu včetně bezdrátové sítě v celých prostorách naší školy.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Počet pedagogických pracovníků se pohybuje kolem 15 pedagogů a několik asistentů pedagogů. Na škole působí výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří se podílí na realizaci minimálního preventivního programu. Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) v Plzni, se Střediskem výchovné péče Plzeň a Speciálně pedagogickým centrem Plzeň. Na naší škole integrujeme žáky především se specifickými poruchami učení. Každá třída školní družiny má svoji vychovatelku. Pedagogický sbor je věkově pestrý. Na škole je zajištěna výuka jednotlivých předmětů kvalifikovanými učiteli. Pedagogové naší školy se stále vzdělávají v rámci dalšího vzdělávání pedagogů.

2.3. Dlouhodobé projekty

Vzhledem k velikosti a umístění se škola zatím dlouhodobějších projektů neúčastní. Zapojujeme se ale do dílčích (časově omezených) projektů, zaměřených na osobnostně profesní rozvoj pedagogů, personální podporu, společné vzdělávání žáků, podporu extrakurikulárních aktivit, aktivit rozvíjejících ICT, spolupráci se zákonnými zástupci a veřejností.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími subjekty

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců. Samozřejmostí je elektronická pošta – žáci i rodiče komunikují běžně s vyučujícími. Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve Školské radě zastupuje školu 1 člen zvolený pedagogickými pracovníky školy a 1 člen zvolený jako zástupce rodičů žáků. Třetím členem je zástupce zřizovatele.

Spolupráce se zákonnými zástupci probíhá zejména formou aktivit a individuálních konzultací, které nejvíce vyhovují oběma stranám, navíc organizujeme konzultace pro žáky 9. tř. v rámci výběru povolání. Probíhá i řada individuálních pohovorů s rodiči (třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy).

Spolupracuje s místní tělovýchovnou jednotou Sport pro všechny v rámci sportovních aktivit. Dále pak s Policií ČR, místními dobrovolnými i profesionálními hasiči. Spolupracujeme také s OÚ Dýšina. V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje s odborem životního prostředí Krajského úřadu Plzeňského kraje, s firmou EKOKOM, AVE a dalšími subjekty. Jsme zapojeni v soutěži Recyklohraní. Škola spolupracuje se ZOO Plzeň.

Zaměření a cíle školy

Škola pro život

Nepřednášíme vědu. Dáváme základy vzdělání, výchovy a orientace ve společnosti. Prvotní je použitelnost získaných vědomostí, znalostí a dovedností v reálném životě.

Škola pro žáky

Orientujeme se na osobnost žáka, na jeho předpoklady a možnosti. Bereme ohled na jeho zdravotní stav a vývojové poruchy učení. Umožňujeme rozvoj talentu. Každý je v něčem dobrý a každý má dostat šanci být úspěšný.

Zdravá škola

Podporujeme zdravý životní styl širokou nabídkou sportovních aktivit, dostatkem volnosti a pohybu, organizací vyučování, školním stravováním, hygienickými podmínkami. Vychováváme k zodpovědnému vztahu k životnímu prostředí.

Bezpečná škola

Vyžadujeme slušnost, ohleduplnost, toleranci. Odmítáme projevy hrubého chování, nesnášenlivosti a šikany. Preventivně působíme v oblasti zneužívání návykových látek. Ve škole má mít každý pocit bezpečí a každý se na něm musí podílet.

Otevřená škola

Rozvíjíme partnerský vztah s rodiči, podporujeme jejich zapojení do života školy. Spolupracujeme s různými institucemi a subjekty, zdokonalujeme informační systém pro učitele, žáky, rodiče i ostatní veřejnost. Jsme otevření námětům a připomínkám, pružně reagujeme na změny ve světě.

Škola učitelských osobností

Vážíme si učitelů, kteří žáky zaujmou svojí osobností, porozuměním, odbornými znalostmi, tvořivostí a přirozenou autoritou. Předpokládáme týmovou spolupráci, schopnost komunikace a sebevzdělávání.

Moderní škola

Preferujeme moderní výchovně vzdělávací strategie. Podporujeme výuku cizích jazyků, mezinárodní spolupráci, sportovní vyžití, počítačovou gramotnost. Modernizujeme prostředí a vybavenost.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Chceme, aby naše škola byla vesnickou školou s dobrou pověstí, která kvalitně připravuje žáky na střední školy a život, kde platí, že:

- zde panuje klidná rodinná atmosféra, kde se žáci i učitelé cítí bezpečně
- učitelé táhnou za jeden provaz
- spolupracuje se ZUŠ, MŠ a obecními spolky
- vede žáky k tvořivosti a empatii, chuti do různorodých aktivit a k osobnostně-sociálnímu rozvoji, učí žáky spolupracovat
- není jednostranně zaměřena, žák má možnost rozvíjet se po všech stránkách (GUTTA, ZUŠ, dílny, rukodělné, sportovní, jazykové a přírodovědné kroužky) a zúčastňovat se olympiád a soutěží
- začleňuje všechny žáky (i se SPU)
- zázemí je kvalitní (vybavenost, moderní technologie)
- využívá dostupných finančních prostředků a grantů

SPOLUPRACUJEME – učíme žáky spolupráci. Nejen v projektech, tradicí u nás má propojení 9. třídy s 1. třídou (Mikuláš, Halloween, doprovázení nových prvňáčků do školy právě žáky 9. třídy, stopovaná atd.)

ZPÍVÁME – Žáci naší školy jsou nadstandardně rozvíjeni po hudební stránce. Mohou docházet nejen na sborový zpěv, ale v rámci ZUŠ Chrást se žáci učí i hře na hudební nástroj. Na škole má totiž pobočku ZUŠ Chrást, která spolupracuje se sborem. Od roku 1990 zde máme dětský pěvecký sbor Gutta, který má své jméno doma i v zahraničí.

WE SPEAK ENGLISH – Škola organizuje zahraniční zájezdy do Anglie a anglicky mluvících zemí. V rámci spolupráce s Obecním úřadem Dýšina nás na začátku školního roku navštěvují zahraniční studenti, kteří jsou v obci na Work Campu.

SPORTUJEME – Škola úzce spolupracuje s Tělovýchovnou jednotou Sport pro všechny, účastníme se Běhu naděje, Běhu Akátovkou a sportovních klání s jinými školami.

POMÁHÁME – Účastníme se charitativních projektů (Kytíčkový den, Srdíčekový den) a života obce (Uklidíme Česko, Slavnosti osvobození, setkání seniorů).

BAVÍME SE – Nabízíme dětem mnoho zájmových kroužků. Kroužky vedou učitelé, Kroužky Plzeň, spolupracujeme i s rodiči (korálkování, vaření).

JÍME ZDRAVĚ – Ke stravování slouží nová budova školní jídelny. V jídelničce se snažíme respektovat pravidla zdravé výživy, žáci si vybírají ze dvou jídel. O velké přestávce si mohou žáci docházet pro zdravou svačinu, která se připravuje ve školní kuchyni a opět odpovídá pravidlům zdravé výživy.

Po vyučování mohou žáci navštěvovat tři oddělení školní družiny (provoz do 16,30 hod.). Zajišťujeme pro 1. stupeň sešity, abychom usnadnili dětem i rodičům start do nového školního roku. Spolupracujeme s P-centrem, Diakonií, Pedagogicko-psychologickou poradnou Plzeň, hasiči a dalšími organizacemi formou preventivních programů pro třídy. Součástí naší školy je i mateřská škola o třech odděleních podle věku dětí. Budoucí prvňáčci si mohou ve škole vyzkoušet „školu nanečisto“.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
1. KOMPETENCE K UČENÍ <i>Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Motivujeme žáky pro celoživotní učení • Rozvíjíme a vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání, vlastní úsudek, iniciativu a tvořivost • Zařazujeme do výuky situace, při kterých žáci rozvíjí své dovednosti a způsoby rozhodování

	<ul style="list-style-type: none"> • Snažíme se propojit získané informace se skutečným životem, tedy propojujeme výuku se skutečným životem • Vedeme žáky k samostatnosti a organizaci vlastní činnosti • Rozvíjíme u žáků komunikační dovednosti, spolupráci, práci v týmu
2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ <i>Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Předkládáme žákům takové poznatky, při kterých musí využít propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a zároveň musí využít i praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti • Podněcujeme žáky k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení úkolů a problémů • Rozvíjíme schopnosti logického uvažování žáků
3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ <i>Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Využíváme skupinovou a týmovou práci, při kterých rozvíjíme kooperaci mezi žáky a učiteli • Klademe důraz na komunikaci mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli a mezi žáky a ostatními zaměstnanci školy • Žáci se spolupodílí na organizaci celoškolských akcí (sportovní utkání, vystoupení, ...) • V rámci žákovského parlamentu žáci sami přicházejí s náměty pro celoškolské akce, které si sami (s pomocí vyučujících) organizují • Při výchovách a mimoškolních akcích klademe důraz na prožitkové vyučování
4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ <i>Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Důsledně vyžadujeme dodržování jasných pravidel pro soužití ve škole • Při společných schůzkách se zákonnými zástupci hodnotíme sociální dovednosti žáků • V rámci třídnických hodin zařazujeme aktivity, při kterých si žáci učí přijímat různé role ve skupině • Podporujeme spolupráci mezi různými věkovými skupinami – zařazujeme aktivity, kdy starší spolužáci pomáhají mladším • Organizujeme společné akce mladších, starších spolužáků a akce pro zákonné zástupce a přátele školy

	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytujeme žákům možnost předkládat připomínky ke školnímu řádu prostřednictvím třídního učitele, ostatních učitelů, schránky důvěry či prostřednictvím zástupce žakovského parlamentu
<p>5. KOMPETENCE OBČANSKÉ</p> <p><i>Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako zodpovědné a svobodné osobnosti, plnili své povinnosti a uplatňovali svá práva</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klademe důraz na vytváření pravidel třídy, na kterých se všichni žáci dané třídy spolupodílí • Vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za dodržování těchto pravidel třídy a školního řádu • V rámci třídnických hodin umožňujeme žákům předkládat připomínky ke školnímu řádu a chodu školy • V rámci třídnických hodin poskytujeme možnost upozornit na fyzické a psychické násilí, se kterými se žáci setkávají • Podporujeme žáky, aby své problémy řešili se školním poradenským pracovištěm (metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy) • Společně se staršími žáky či členy žakovského parlamentu organizujeme celoškolní akce (Den otevřených dveří, Den dětí, ...) • Dbáme na tradice – pořádáme akce, které připomínají lidové tradice (rozsvícení vánočního stroměčku, Vánoce, Velikonoce, ...) • Nabízíme žákům různé výlety, exkurze, kulturní a sportovní akce
<p>6. KOMPETENCE PRACOVNÍ</p> <p><i>Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klademe důraz na osvojování základních pracovních dovedností a návyků • V rámci besed, exkurzí, projektových dnů apod. seznamujeme žáky s rozličnými profesemi • Zapojujeme žáky do příprav školních akcí • Dbáme na sebehodnocení vlastní práce a hodnocení práce ostatních spolužáků • Požadujeme od žáků hodnocení vlastní práce i práce druhých • Při práci dbáme na zásady bezpečnosti • Nabízíme žákům zájmovou činnost – žáci se zapojují do zájmových aktivit v rámci mimoškolní aktivit přímo v budově školy

<p>7. KOMPETECE DIGITÁLNÍ</p> <p><i>Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společenského a občanského života</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Předkládáme žákům nejefektivnější způsob využívání digitálních technologií k vyhledávání nejrůznějších informací • Vedeme žáky, aby dokázali tyto informace ukládat, třídit a znovu nalézat • Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení • Umožňujeme žákům využívat tyto informace při učení i při zapojení do života školy a do společnosti • Pomáháme získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vedeme žáky k uvědomění si vztahů mezi skutečným a digitálním světem a rozdílů mezi osobní a digitální komunikací • Kriticky hodnotíme přínosy digitálních technologií a reflektujeme rizika jejich využívání • vedeme žáky k legálním způsobům získávání a sdílení informací • Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky
---	--

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Třídní učitel organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy. Na úrovni IVP je možné na doporučení školského pedagogického zařízení (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga. **V případě podpůrného opatření, spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáka s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena pro 3., 5. a 9. ročník bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Pro tvorbu IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portále RVP.cz (www.rvp.cz/pruvodce) .**

3.3.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření první stupně poskytuje škola sama. Tato podpůrná opatření mají podobu individualizace přístupu k žákovi, zpracování a realizace tzv. Plánu pedagogické podpory (PLPP).

Východiskem pro nastavování podpory je pozorování žáka, rozhovor, ústní prověřování znalostí a dovedností, písemné zkoušky, didaktické testy, analýza procesů, výkonů a výsledků činností, analýza domácí přípravy a dosavadního pedagogického přístupu. Podpůrná opatření představují zejména úpravy v organizaci práce se žákem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení a v případném poskytnutí pomůcek pro vzdělávání žáka.

Pokud tato podpora již nedostačuje, učitel vstupuje do další etapy, etapy Plánu pedagogické podpory (PLPP). V ní se předpokládá komplexnější přístup k řešení problému. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Učitel stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky. Pokud podpůrná opatření nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, škola by měla požádat do tří měsíců zákonného zástupce o návštěvu PPP nebo SPC. Školské poradenské zařízení následně vystavuje zprávu z vyšetření žáka a zákonnému zástupci je zpráva předána. Pokud se u žáka bude jednat o speciální vzdělávací potřeby, vystavuje školské poradenské zařízení dle §15 vyhl.27/2016 Sb., doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami pro školu. Před definitivním vystavením kontaktuje ŠPZ školu, zda má škola odpovídající pomůcky, případně, zda je reálné zajistit asistenta pedagoga.

Již od prvního stupně podpory je významným faktorem spolupráce s rodiči žáka (podpora v oblasti domácí přípravy, klid na domácí práci, organizace pracovního místa, emoční podpora žáka, spolupráce při vyhodnocování podpůrných opatření, nastavení kontrolních mechanismů, posílení motivace žáka).

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). IVP vychází ze školního vzdělávacího programu, je sestaven do měsíce od obdržení doporučení. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

3.3.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme kombinaci speciálně pedagogických postupů a metod, podnětné a vstřícné školní prostředí, které umožní rozvoj jejich vnitřního potenciálu, podporuje integraci a směřuje k celoživotnímu učení odpovídajícímu budoucímu pracovnímu uplatnění. Samozřejmostí je zabezpečení všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání žáků, snaha o zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků a o spolupráci s rodiči a odborníky. Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívány podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- **V oblasti metod výuky:**
  - Uplatňování individuálního přístupu
  - Respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
  - Zohledňování stupně podpůrného opatření při hodnocení

- Metody a formy práce
- Používání kompenzačních pomůcek
- Respektování pracovního tempa žáka a poskytnutí dostatečného času
- Uplatňování vhodných forem komunikace
- **V oblasti organizace výuky:**
  - Střídání forem a činnosti během výuky
  - Využívání skupinové výuky
  - Postupný přechod k systému kooperativní výuky
  - Zapojení do projektů a rozsáhlejších prací
  - Stanovení přesných pravidel chování a důsledné plnění povinností

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního plánu (IVP) nadaného a mimořádně nadaného žáka

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky

č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky.

3.4.2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Jedná se zejména o:

- Předčasný nástup žáka do školy
- Účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- Obohacování vzdělávacího obsahu
- Zadávání specifických úkolů, projektů
- Nabídka aktivit rozšiřujících znalosti žáka (podle doporučení školského poradenského zařízení)

3.5. Začlenění průřezových témat

Osobní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj)									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj OSV									
OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání					AJ	Inf			
OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí	PRV	VV							VKZ
OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace		TV	ČJ				Inf		

OSV1/4 Psychohygiena	TV					TV dívky			
OSV1/5 Kreativita		VV					PV PV dívky		

Sociální rozvoj									
OSV2/1 Poznávání lidí	PRV							OV	
OSV2/2 Mezilidské vztahy		PRV					OV		
OSV2/3 Komunikace	ČJ							ČJ	ČJ
OSV2/4 Kooperace a kompetice			M			AJ			
Morální rozvoj									
OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		PRV					M		
OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika				VL		OV			

Výchova demokratického občana									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
VDO1 Občanská společnost a škola			PRV	VL				ČJ	
VDO2 Občan, občanská společnost a stát				VL				D	
VDO3 Formy participace občanů v politickém životě			PRV						OV

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL		D			
--	--	--	--	----	--	---	--	--	--

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu VEG	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
VEG1 Evropa a svět nás zajímá			AJ	AJ				Z	
VEG2 Objevujeme Evropu a svět			PRV	VL				Z	
VEG3 Jsme Evropané					VL			Z	
Multikulturní výchova									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu MKV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
MKV1 Kulturní difference				HV			Z		
MKV2 Lidské vztahy		PRV					AJ		
MKV3 Etnický původ				ČJ				Př	
MKV4 Multikulturalita				AJ			HV		
MKV5 Princip sociálního smíru solidarity			PRV			OV		Z	

Environmentální výchova									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
EV1 Ekosystémy				PŘ		Z			

EV2 Základní podmínky života			PRV			PŘ			
EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí			PRV					CH	
EV4 Vztah člověka k prostředí	PRV							CH	

Mediální výchova									
1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
MV1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ		Inf			
MV2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf		ČJ		
MV3 Stavba mediálních sdělení				VV				NJ	
MV4 Vnímání autora mediálních sdělení					ČJ	ČJ			
MV5 Fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ				D
MV6 Tvorba mediálních sdělení				ČJ	Inf			VV	
MV7 Práce v realizačním týmu					AJ	HV			

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

1. stupeň 1. – 5. ročník

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	1. st.	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	7 + 2	8 + 2	7 + 1	6+1	5 + 2	33	8	41
	Anglický jazyk	9			3	3	3	9		9
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20	5	25
Informatika	Informatika	2				1	1	2		2
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	11	2	2	2+1	2+1	3+1	11	3	14
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5		5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví									
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	1	1	1	1	1	5		5
Disponibilní časová dotace		16								
Počet hodin týdně		118	21	22	24	25	26	102	16	118

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně:

Při překročení počtu 25 žáků ve tříd jsou žáci děleni na výuku cizích jazyků a informatiky. Dále lze žáky dělit do skupin na jednu vyučovací hodinu českého jazyka nebo matematiky.

Disponibilní hodiny byly využity pro posílení dotace českého jazyka, matematiky, oblasti Člověk a jeho svět. Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku.

2. stupeň 6. – 9. ročník

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	2. st.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	4 + 1	4 + 1	3 + 2	4 + 1	15	5	20
Cizí jazyk	Anglický jazyk	12	3 + 1	3	3	3	12	1	13
Další cizí jazyk	Německý jazyk	6		2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	4	3 + 2	4 + 1	15	3	18
Informatika	Informatika	4	1	1	1	1	4		4
Člověk a společnost	Dějepis	10	1	2	2	1+1	6	1	7
	Občanská výchova		1	1	1	1	4		4
Člověk a příroda	Fyzika	20	2	2	1	1 + 1	6	1	7
	Chemie		0	0	1+1	1 + 1	2	2	4
	Přírodopis		2	2	1 + 1	1 + 1	6	2	8
	Zeměpis		2	1 + 1	2	1	6	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	9	2	1+1	1	1	5	1	6
	Výtvarná výchova		1	1	1	1	4		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	8		8
	Výchova ke zdraví		1	0	0	1	2		2
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	1	1	1	0 + 1	3	1	4
Disponibilní časová dotace		18							
Počet hodin týdně		122	29	30	31	32	104	18	122

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně:

Německý jazyk (jako další cizí jazyk) je zařazen od 7. ročníku 2 hodiny týdně. Žáci jsou děleni na výuku cizího jazyka, informatiky. Na výuku tělesné a pracovní výchovy jsou žáci zpravidla rozděleni na skupinu chlapců a dívek. V tomto případě je skupina tvořena žáky dvou ročníků. Navýšení hodinové dotace v povinných předmětech je využito pro realizaci průřezových témat.

5. Učební osnovy

	VZDĚLÁVACÍ OBLAST		VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT	ZKRATKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU	STRANA
5.1	Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	Čj	23
			Anglický jazyk	Aj	53
			Německý jazyk	Nj	67
5.2	Matematika a její aplikace		Matematika	M	74
5.3	Informatika		Informatika	Inf	101
5.4	Člověk a jeho svět		Člověk a svět	Čs	115
5.5	Člověk a společnost		Dějepis	D	138
			Občanská výchova	Ov	146
5.6	Člověk a příroda		Fyzika	F	160
			Chemie	Ch	168
			Přírodopis	P	174

			Zeměpis	Z	182
5.7	Umění a kultura		Hudební výchova	Hv	192
			Výtvarná výchova	Vv	204
5.8	Člověk a zdraví		Výchova ke zdraví	Vkz	220
			Tělesná výchova	Tv	229
5.9	Člověk a svět práce		Pracovní výchova	Pv	251

V následující kapitole bude vždy uveden **název vyučovacího předmětu**, **charakteristika vyučovacího předmětu** (časové, obsahové a organizační vymezení vyučovacího předmětu), výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků a **vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**.

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk

Český jazyk a literatura je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	7+2	8+2	7+1	6+1	5+2	4+1	4+1	3+2	4+1

Výuka obsahuje očekávané výstupy daného oboru podle platného RVP a také výstupy obsažené v oblasti průřezových témat. Podporuje rozvoj dorozumívání, schopnost porozumění jazykovým sdělením a schopnost vyjadřování.

Vzdělávání v předmětu na 1. stupni směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností.

Výuka je rozdělena do tří složek:

Komunikační a slohová výchova – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, třídit je a kriticky posuzovat jejich obsah. V této složce předmětu se učí žáci vytvářet vlastní texty, jsou vedeni k analýze textů a jejich hodnocení.

Jazyková výchova – prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka; připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a ke srozumitelnému vyjadřování

Literární výchova – učí žáka rozlišovat základní literární druhy na základě četby, získávat a rozvíjet čtenářské návyky a formulovat vlastní názor o přečteném díle. Literární výchova ovlivňuje žákovy postoje a hodnoty. Komunikace verbální i nonverbální může být též rozvíjena pomocí prvků dramatické výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací, k užívání správné terminologie, zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků. Žáci vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků, osvojují si základní jazykové a literární pojmy,

kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich, využívají prostředků výpočetní techniky. Vedeme žáky k hledání klíčových slov, tvoření osnovy, reprodukci textu – žák čte s porozuměním. Zadáváme žákům samostatné práce, které žák připravuje, realizuje a prezentuje. Dále využíváme sebekontrolu a sebekritiku žáků, při kterých žák argumentuje, přijímá kritiku, je schopen přehodnotit své názory, kriticky hodnotí výsledky své práce, umí posoudit vlastní pokrok. Zároveň učíme žáky pozorovat, pojmenovávat, hledat vztahy a souvislosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k plánování postupů. Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému, využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení, samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení. Nabízíme žákům úkoly, při kterých je nutné řešit praktické problémy – žák vyhledává informace k řešení problému z různých zdrojů, dává je do souvislosti, vytváří závěry, obhazuje je. Škola organizuje exkurze, sportovní soutěže, adaptační kurzy, kde žák řeší problémy běžného školního života.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vede žáky k výstižné argumentaci. Žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně, účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhazují své názory, využívají informačních a komunikačních prostředků. Vytváříme dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru, učíme žáky respektovat názor druhých, přičemž žák naslouchá názorům ostatních, objektivně je hodnotí, vyjadřuje se přesně a výstižně, dokáže formulovat své myšlenky, dokáže je obhájit. Seznamujeme žáky s výhodami neverbální komunikace, a je na žákovi, jaký způsob komunikace zvolí. Učíme žáky využívat informační technologii pro získávání informací – žák používá dostupné komunikační prostředky a technologie, dokáže kriticky hodnotit informace – vlastní úsudek, vlastní názor

Kompetence sociální a personální

Učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, dodává žákům sebedůvěru, vede žáky k dodržování pravidel. Žáci spolupracují ve skupině, podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, věcně argumentují. Nabízíme žákům možnost vytvářet si pravidla ve třídě, kdy žák respektuje společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sám podílí, rozpoznává společensky nepřijatelné chování a odmítá jej. Společně se žáky tvoříme se žáky školní řád, vyžadujeme od nich jeho dodržování. Žák se tedy podílí na vytváření pozitivní atmosféry školy, při které zdůrazňujeme pravidla spolupráce a vzájemné pomoci. Žák je tolerantní, respektuje názory ostatních, je schopný empatie, je zdravě sebevědomý.

Kompetence občanské

Učitel motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních, motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví. Žáci respektují přesvědčení druhých lidí, aktivně se zapojují do kulturního dění, mají pozitivní postoj k uměleckým dílům. Žáci se podílí na vytváření pravidel kolektivu třídy, dodržuje pravidla slušného chování, zná svá práva a povinnosti, povinnosti plní. Také připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti – žák jedná zodpovědně a uvědoměle nejen ve škole, ale i mimo školu, chová se ekologicky, poznává kulturní a historické tradice své země, váží si jich

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, k využívání znalostí v běžné praxi, k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou. Žáci dodržují hygienu práce, dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou. Umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro rozvoj vlastní osobnosti a v přípravě na své budoucí povolání – žák si umí osvojit základní pracovní dovednosti a návyky, aktivně se účastní na projektech důležitých pro volbu povolání. Zároveň zdůrazňujeme důležitý faktor sebehodnocení žáků a zároveň posuzování svých reálných možností při výběru své budoucí profese.

Kompetence digitální

Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, umožňujeme jim využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti – samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. Učitel pomáhá získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Snažíme se usnadňovat žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků a využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Zároveň učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání a vedeme žáky k předcházení situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému - pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se	mluvený projev –základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), nonverbální prostředky vyjadřování závislé na komunikační situaci
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost - umí tvořit smysluplné věty	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu	vystupování) krátké mluvené projevy, kultura mluveného projevu sdělování krátkých zpráv
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vypráví jednoduchý děj - dokáže dramatizovat jednoduchý text - dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy	vyprávění pohádek základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem, technika psaní, úhledný, čitelný projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- umí správně sedět při psaní - psací náčiní drží korektně	sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- umí napsat psací písmena velké a malé abecedy - umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit - umí skládat slabiky, slova	opis a přepis slov a vět čtení a naslouchání
Jazyková výchova ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje slovo, slabiku a hlásku - čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky - umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty - dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby - dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět, píše na konci věty tečku	literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, dramatizace
Literární výchova ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte literární texty, pozorně naslouchá čtení - recituje básně, říkadla, rozpočítadla a z paměti je přednáší	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte literární texty, pozorně naslouchá čtení - správně spojuje písmena i slabiky - čte nahlas i potichu, známé e neznámé jednoduché texty - jednoduše reprodukuje přečtené texty	čtení a naslouchání s porozuměním literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, dramatizace mluvený projev, základní techniky, pravidla dialogu, použití nonverbálních prostředků psaný projev žáka slovo – slabika abeceda spisovná výslovnost, spodobá znělosti slovní přízvuk pravopis lexikální vlastní jména významové okruhy slov druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího krásná literatura: poslech a přednes literárních textů reprodukce textu počátky interpretace literatury literární pojmy – poezie, próza, odstavec, sloka, verš, rým
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje - rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života: v dopravě, knihovně, divadle apod.	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení - vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- píše krátká sdělení podle pokynů učitele	
Jazyková výchova ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozděluje slova na koncích řádků - seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká	- identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti (především na konci slov) - označí přízvukovou slabiku ve slově - správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně bě, pě, vě mě mimo morfologický šef, pravopis zdůvodní - správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní 	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání - podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správné interpunkční znaménko na konci věty - moduluje melodii výpovědi podle svého záměru - v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci 	
Literární výchova ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> - stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu - vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komixem, obrázkem 	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku	<ul style="list-style-type: none"> - odliší vyjadřování v próze a ve verších - rozumí základním literárním pojmům 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
od ostatních vyprávění		
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> - vymyslí závěr jednoduchého příběhu - zaznamenává klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti - při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky - reprodukuje obsah textu - doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu 	čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) mluvený projev: dialog verbální a nonverbální prostředky komunikace, kultivace mluveného projevu vypravování a dialog na základě obrazového materiálu pravopis vyjmenovaných slov, velká
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt - rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušení a uvede důvod - obhájí si svůj názor 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky - odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním	písmena tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy spojování vět
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl - gramaticky a věcně správný - opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka	spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, email, chat), grafické symboly
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti - podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh	rozvoj slovní zásoby zážitkové čtení a naslouchání reprodukce literárního textu tvořivé činnosti s literárním textem
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty - v písemném projevu užívá vhodné jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově	literární pojmy: verš, rým, pohádka, komix, bajka dětská literatura – autor, ilustrátor přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
Jazyková výchova ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- odůvodňuje správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů - identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti na konci i uvnitř slov	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- rozezná slovo ohebné a slovo neohebné - v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- ve svém mluveném projevu užívá správně tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy - obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele	
Literární výchova ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozliší poezii a prózu - pozná a charakterizuje pohádku, příběh, s dětským a zvířecím hrdinou, bajku - uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Jazyková a komunikační výchova ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čte s porozuměním, správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje - čte nahlas i potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů.	čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném	- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení čteného či slyšeného	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	- respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému - používá telefon k mluvené komunikaci	
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vnímá média jako součást běžného života, využívá informace - používá telefon, počítač, internet k mluvené i písemné komunikaci	mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánr-pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky - volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- vnímá český jazyk jako prostředek komunikace, rozlišuje jeho spisovnou i nespisovnou formu (výslovnost)	mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - vyplní jednoduchý tiskopis - seznamuje se se základními žánry písemného projevu - uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu - opisuje a přepisuje text, provádí kontrolu - zachází s grafickými a psacími materiály a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky	zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu vyprávění a vytvoří krátký projev - ve vypravování dodržuje časovou posloupnost 	souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
Jazyková výchova ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená - užívá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená 	písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje předpony a předložky a správně je píše - určí slovní základ (předpona, kořen, přípona) - správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně, umí uvést příklady užití ve větách 	omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova ohebná a neohebná - seznámí se všemi slovními druh - určí rod, číslo, pád a vzor - skloňuje podstatná jména podle vzorů - pozná zvratná slovesa, neurčitek - určí osobu, číslo, čas - časuje slovesa v času přítomném, minulém, budoucím - ovládá pravopis vlastních jmen osob, zvířat a jednoduchých zeměpisných názvů 	slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma;
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozliší spisovný a nespisovný jazykový projev	stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- určí základní skladební dvojice ve větě jednoduché.	tvarosloví – slovní druhy, tvary slov, mluvnické kategorie

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - z vět jednoduchých vytvoří souvětí - spojuje věty, doplňuje souvětí - určí počet vět v souvětí 	pravopis – základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen)
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- užívá vhodných spojovacích výrazů, rozlišuje jejich význam	zvírat a jednoduchých zeměpisných názvů
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova	skladba-základní skladební dvojice skladba-věta jednoduchá a souvětí
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem	pravopis lexikální pravopis – základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)
Literární výchova ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do čtenářského deníku - čte správně, uvědoměle, plynule, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu - zdokonaluje techniku hlasitého čtení - zdokonaluje tiché čtení s porozuměním 	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> - hovoří o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity, prezentuje vlastní četbu - domýšlí literární příběhy-dramatizuje příběh či krátkou epizodu 	tvořivé činnosti s literárním textem – výrazné čtení textu, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů – orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži, vyhledává v nich informace, využívá poznatků z četby	základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka,

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
		povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se základními literárními pojmy - seznamuje se s autory dětských knih a ilustrátory 	základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty - vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm - čte procítěně s prvky uměleckého přednesu - předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy - rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl 	čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- rozlišuje podstatné od méně podstatného	naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- vyjádří své názory, posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- reprodukuje čtený text, slyšené sdělení	mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa,
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	- zná základní komunikační pravidla - používá telefon ke komunikaci v mluveném projevu	
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vnímá média jako součást běžného života, využívá informace. - používá telefon, počítač, internet k mluvené i písemné komunikaci	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky - volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- využívá jazyka jako nástroje k ústnímu a písemnému projevu jak ve škole, tak v běžném životě, rozlišuje jeho spisovnou a nespisovnou formu	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- tvoří text na dané téma - použije vhodně a správně základní komunikační žánry	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- sestaví osnovu vyprávění, vytvoří vyprávění, zachová časovou posloupnost děje v mluveném i písemném projevu	
Jazyková výchova ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená - užívá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- určí kořen slova, předponu nebo jednotlivé předpony a příponovou část - odlišuje přípony a koncovky (pádové nebo osobní)	blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis;
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- vyjmenuje slovní druhy, rozliší ohebné a neohebné slovní druhy, umí uvést příklady - rozlišuje základní mluvnické kategorie - seznámí se s přídavnými jmény, rozlišuje přídavná jména tvrdá, měkká - seznámí se s druhy zájmen, umí je vyjmenovat a vyhledat v textu - pozná základní druhy číslovek, umí je vyjmenovat a uvést příklady	jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozliší spisovný a nespisovný jazykový projev	souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a konce slova
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- určí základní větné členy	tvarosloví – slovní druhy, tvary slov, skloňování, časování, mluvnické kategorie
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	- určí větu jednoduchou a souvětí	pravopis-základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých)
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	-užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby je obměňuje	skladba-základní skladební dvojice skladba-věta jednoduchá a souvětí skladba-spojovací výrazy
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- užívá shodu podmětu s přísudkem. - rozpozná přímou řeč a větu uvozovací	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Literární výchova ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku - prezentuje vlastní četbu	pravopis-základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity - zaznamenává si zajímavé myšlenky, dramatizuje	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem –
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- odlišuje vyprávění literární od faktického - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeží - vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech - využívá informace z četby	výrazné čtení textu, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- seznamuje se se základními literárními pojmy - seznamuje se s autory dětských knih a ilustrátory	základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Jazyková výchova ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se	- pracuje se základními jazykovými příručkami - prohlubuje poznatky o jazykových prostředcích	Jazykověda a její složky Tištěné a elektronické jazykové příručky

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		Skladba
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá ohebné slovní druhy, rozliší základní mluvnické kategorie - pracuje s abstraktními a konkrétními podstatnými jmény - správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek - určí druh a najde vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přívlastňovací), rozliší druh zájmen a číslovek 	Podmět a přísudek Rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení, přívlastek) Souvětí Syntaktický pravopis Morfologický pravopis Lexikální pravopis
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - určí slovesný a jmenný přísudek - vyhledá větné členy holé, rozvité, několikanásobné - vyhledá skladební dvojice - uvědomuje si vztah mezi větnými členy - rozliší větu jednoduchou a souvětí, určí počet vět v souvětí 	Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - píše správně i/y ve shodě přísudku s podmětem - odvozuje základní pravopisná pravidla a aplikuje je v písemném projevu - opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků - zvládá pravopis běžně užívaných slov, vyhledává ve slovnících 	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk - přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT) 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	- na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní	
Literární výchova ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce - ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace - popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu	Počátky interpretace literárních děl Základy literární teorie a historie Literární druhy a žánry: próza a poezie, dobrodružná literatura, moderní pohádka, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, literatura s dětským hrdinou, fantasy Dílny čtení
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- zformuluje správně a výstižně své dojmy z četby, navštíveného divadelního či filmového představení	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text - uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti	
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- vyhledá v textu klíčová slova - podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku - osvojuje si základní normy písemného vyjadřování - zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu - zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu	Jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, email, zpráva) Základy kritického čtení Slohové útvary: dopis osobní a formální, popis, vypravování, výpisky a výtah

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> - napíše osobní a formální dopis - volí vhodné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu cíli - stylizuje jednoduchý dopis různým adresátům - dodržuje pravidla a formu 	Mluvený a psaný projev – zásady kultivovanosti Tvořivé psaní
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje vhodnost jazykových prostředků, objasňuje jejich volbu, porovnává různé texty vzhledem k jejich komunikačnímu účelu - při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy - mluvený projev doprovází vhodnými gesty a mimikou 	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a heslovitě vypíše hlavní myšlenky textu - vyhledá hlavní myšlenky textu a text zkrátí vhodným způsobem 	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar - při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla - dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč - dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - tvoří jednoduchý příběh, vymyslí chybějící části textu - rozliší různé druhy popisu, uspořádá text v logické návaznosti 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Jazyková výchova ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek - určí rod slovesa, chápe významový rozdíl mezi tvary trpného a činného rodu - vhodně užije druhy příslovčí v základní i stupňované podobě - rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše - rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek - vybírá vhodné spojky do vět - vyjádří emoce pomocí citoslovcí 	Tvarosloví (ohebné, neohebné slovní druhy) Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování, slova s citovým příznakem, odborné názvy Tvoření slov
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> - uvede způsoby obohacování slovní zásoby - uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování - u známých slov uvede, jak vznikla, u neznámých určí jejich původ podle slovníku - nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty - vhodně používá odborné termíny 	Skladba (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy) Věty jednočlenné a dvojčlenné Druhy vedlejších vět Pravopis lexikální, syntaktický
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - určí základní a rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných) - chápe vztah řídících a závislých větných členů 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - pozná větu jednočlennou a dvojčlennou - vyjádří větný člen vedlejší větou a naopak - orientuje se v základních druzích vedlejších vět 	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	správně píše velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), čárku v souvětí podřadném	
Literární výchova ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury - orientuje se v základních literárních pojmech - zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru - uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně 	Základy literární teorie a historie Literární druhy a žánry: báje a legendy, pověst, balada, bajka, povídka, sci-fi, fantasy, dobrodružná literatura Interpretace literárního díla Dílny čtení
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	na základě vlastní četby uvede významné představitele vybraných žánrů	Tvořivé psaní
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje smysl díla dle svých schopností a znalostí - jednoduše popíše strukturu a jazyk díla, postavy, místo, děj 	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového	<ul style="list-style-type: none"> - sdílí dojmy a doporučení ze své četby s ostatními - aktivně vypracovává úkoly vedoucí k rozvoji své čtenářské gramotnosti - vytváří své čtenářské návyky a zhodnotí svůj pokrok 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorii	- napíše vlastní text podle vybraného žánru, dodrží žánrové normy podle svých znalostí a schopností	
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- v písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora - při čtení si klade otázky týkající se vnímání textu - vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník) - dohledává zdroje informací	Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy) Slohové útvary: popis, líčení, charakteristika, výtah, životopis, vypravování
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, fakta a hodnocení, rozpozná komunikační záměr autora	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- pozná charakteristiku přímou a nepřímou, vnitřní a vnější - popíše své pocity, dojmy - sestaví vlastní životopis - vypravuje ukázky z knih, filmů - projevuje svůj autorský styl - zhodnotí svou práci dle daných kritérií a poskytne zpětnou vazbu svým spolužákům	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na	- napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
základě svých dispozic a osobních zájmů		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Jazyková výchova ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- dbá pravidel spisovné výslovnosti v běžných komunikátech	Obecné poučení o jazyce
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- po poradě s učitelem a ve skupině spolužáků přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce - vysvětlí pojmy obecná čeština, interdialekt a nářečí, zdůvodní, kdy je vhodné používat prostředků těchto útvarů národního jazyka - rozezná jazykové skupiny - rozdělí slovanské jazyky	Slovní zásoba Tvarosloví Slovotvorba Nauka o významu slov Skladba (věta jednoduchá a souvětí)
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	- pozná, jakým způsobem slovo obohatilo slovní zásobu - vyjmenuje příklady způsobů obohacování slovní zásoby	Několikanásobné větné členy Souvětí souřadné a podřadné (grafické znázornění)
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- skloňuje cizí a přejatá vlastní jména, použije je v textu	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - najde základní skladební dvojici, určí druh podmětu a přísudku - najde rozvíjející větné členy a jejich členy řídící - pozná několikanásobné větné členy - vyhledá a určí druh vedlejší věty - rozliší souvětí souřadné a podřadné; - určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami - přiřadí správný graf k souvětí - správně navazuje věty a odstavce - posoudí text ze všech jazykových rovin (jazykové rozbor) 	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - používá správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché - aplikuje znalosti o rozvíjejících a rozvitých větných členech 	
Literární výchova ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše a výstižně charakterizuje druhy a hlavní žánry literatury - na základě své četby uvede jejich významné představitele - orientuje se v základních literárních pojmech - v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky - odliší tragédii a komedii 	Literární teorie Druhy literatury (próza, poezie, drama) Literární žánry: biografie, literatura faktu, epos, epigram, pověst, povídka, román, humoristická literatura, dobrodružná, sci-fi literatura
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních literárních směrech 20. st. - na základě četby charakteristických ukázek uvede významné představitele těchto směrů 	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje a užitého jazyka 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- popíše kompozici vybraného dramatického textu;	
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- v literárním textu nalezne neobvyklé nebo neobvykle užitě jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl a styl autora) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- napíše zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakterů postav, výstavby děje a užitého jazyka	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- dle žánrových kritérií napíše vlastní literární text	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě	
Komunikační a slohová výchova	- používá vhodné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu cíli a prostředky vhodné pro daný slohový útvar	Stylistika Jazykové styly
JL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		Kritické čtení a naslouchání Mluvený projev připravený a nepřipravený
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí	- ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení - pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet	Písemný projev

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		Slohové útvary: výtah, vypravování, charakteristika, výklad, líčení, úvaha
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta, názory, dojmy a subjektivní hodnocení - pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry - srovnáním různých zdrojů dokládá své závěry	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- projevuje se kultivovaně, vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči - vede monolog	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- v logické a účelné návaznosti uspořádá informace v textu - dle svých schopností vytvoří koherentní text	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného	- zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt - samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu	Připravený mluvený a písemný projev - kultivace projevu Kritické a prožitkové čtení

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		Písemný projev – komunikační žánry: výklad, popis, vypravování, charakteristika, proslov, diskuze
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu - správně propojuje text prostředky nadvětného spojování - uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost	Funkční styly
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat - s pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse - zapojuje se aktivně do diskuse - dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na	- napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
základě svých dispozic a osobních zájmů		
Jazyková výchova ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku - s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila	Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech - aplikuje teoretické poznatky v mluveném projevu	Zvuková stránka jazyka Význam slov
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	- správně přechyluje slova - popíše význam přeneseného pojmenování, uvede charakteristické příklady frazému; v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam - dokáže rozlišit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, chápe zásady tvoření českých slov	Nauka o tvoření slov Tvarosloví Skladba
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- správně utvoří tvary slov podle zadaných tvaroslovných kategorií a vyhledá je v textu - správně užívá slova přejatá a jejich tvary - správně užívá všech neohebných slov, včetně částic - vhodně používá slovní druhy v různých komunikačních situacích	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - graficky zaznamenaná syntaktické vztahy ve větě a souvětí - dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled - pozná ve větě doplněk, určuje druhy souvětí - dokáže se orientovat ve složitějších souvětích 	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - správně píše slova přejatá - správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce 	
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- spisovně vyslovuje česká a běžně používaná cizí slova	
Literární výchova ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> - uvede zásadní díla vybraných epoch literární historie - přiřadí dílo k literárnímu žánru 	Literární historie Literární teorie Literární žánry: literatura faktu, povídka, román, válečná literatura Moderní poezie
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních pojmech z literární teorie - rozliší jednotlivé literární žánry a na základě četby je charakterizuje 	
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu (autorů české a světové literatury 20. století podle výběru učitele), svá tvrzení zdůvodní;	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu - rozliší jasný případ kýče či braku od díla uměleckého - diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi - popíše kompozici literárního díla - zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr	

5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován od 3. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	4	3	3	3

Pozornost v hodinách anglického jazyka na 1. stupni je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písňe, nacvičování dialogů a konverzace. Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, poslechu, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Jedná se především o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu a zejména o rozvoj vhodných

učebních postupů, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Jedná se především o rozvoj dovedností poslechu a mluvení. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních. Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1, na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Společný evropský referenční rámec		A1	A2
Porozumění	Poslech	Rozumím známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se mé osoby, mé rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.	Rozumím frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se mě bezprostředně týkají (např. základní informace o mně a mé rodině, o nakupování, místopisu). Dokážu pochopit smysl krátkých jasných jednoduchých zpráv a hlášení
	Čtení	Rozumím známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěskách, plakátech nebo v katalogích.	Umím číst krátké jednoduché texty. Umím vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Rozumím krátkým jednoduchým osobním dopisům
Mluvení	Ústní interakce	Umím se jednoduchým způsobem domluvit, je-li můj partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mi formulovat, co se snažím říci. Umím klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají mých základních potřeb, nebo jde –li o věci, jež jsou mi důvěrně známé.	Umím komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládnu velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumím natolik, abych konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet.
	Samostatný ústní projev	Umím jednoduchými frázemi a větami popsat místo, kde žiji, a lidi, které znám.	Umím používat řadu frází a vět, abych jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky.
Psaní	Písemný projev	Umím napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené. Umím vyplnit formuláře obsahující osobní	Umím napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se mých základních potřeb. Umím napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování.

		údaje, například své jméno, státní příslušnost a adresu při přihlašování v hotelu.	
--	--	--	--

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí těmito způsoby.

Kompetence k učení

vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

vybíráme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě zadáváme úkoly z reálných životních situací žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Kompetence digitální

vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků, a motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí základním pokynům při výuce - naučí se přirozeně používat anglické pozdravy v různých situacích	rozpoznání školních pomůcek a barev Tvoření jednoduchých otázek začínající na „wh- „ porozumění krátkého poslechového materiálu čtení krátkého příběhu
Mluvení CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- sestaví krátké věty a představí se - rozlišuje barvy - zeptá se na věk spolužáka - pozdraví jednoduchým způsobem	slovní zásoba z okruhu jídla Rozhovory na téma – oblíbené jídlo popis osoby Čtení krátkých textů čtení příběhů
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- čte a vyslovuje jednotlivá slova - reprodukuje slovní zásobu ze známé tematické oblasti v přiměřeném rozsahu	Porozumění příběhů rozpoznání částí těla
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu,	- dokáže reprodukovat jednoduché říkanky a básničky - rozumí jednoduchým textům a jazyku učitele - hláskuje své jméno	Tematické okruhy: pozdravy a představení, barvy, čísla 1–20, třída, školní pomůcky, popis osob a pocitů, rodina, abeceda, části těla, jídlo a pití,

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- mluví o rodině - popisuje části lidského těla	zvířata, každodenní aktivity a zájmy, oblečení, hračky Gramatické jevy: sloveso být, sloveso mít, osobní a přivlastňovací zájmena, přítomný čas prostý
Čtení s porozuměním CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- dokáže odpovídat na otázky slovem, větou - porozumí krátkému poslechovému textu	
Psaní CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- dokáže zapsat známá slova podle diktátu - doplní známé slovo do věty	

ANGLICKÝ JAZYK – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- reaguje na pokyny a jazyk učitele a spolužáků - rozumí jednoduchým větám, které se týkají daného okruhu slovní zásoby – rodina, škola, volný čas	Poslech a texty v učebnici, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele Gramatické jevy Číslo jednotné a množné Základní fráze (jak se jmenuješ, jak se máš, co je tvoje oblíbené..., máš rád, Odpovědi na dané otázky věta kladná, záporná, otázka, Sloveso být a mít Přítomný čas průběhový a prostý (kladná, záporná věta, otázka, There
Mluvení CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného	- pozdraví, představí se, používá ustálené fráze - používá jednoduché fráze při komunikaci s vrstevníky a zapojí se do jednoduchých rozhovorů - uvede informace o sobě, o svém nejbližším okolí a o lidech kolem sebe	

ANGLICKÝ JAZYK – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>- zeptá kamaráda na jeho zájmy a aktivity a na stejnou otázku odpoví</p> <p>- jednoduše reprodukuje obsah slyšeného mluveného projevu</p>	<p>is/are</p> <p>Místnosti v domě, zařízení bytu, předložky, ustálené fráze</p> <p>Otázka Kolik je hodin?</p> <p>Vyjadřování času, školní předměty, přídavná jména</p> <p>Konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto</p>
<p>Psaní</p> <p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<p>- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení</p> <p>- doplní slovo do věty</p>	<p>tematických okruhů: domov, rodina, přátelé, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště,</p>
<p>Čtení s porozuměním</p> <p>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p>	<p>- rozumí obsahu jednoduchého čteného textu komiksovým příběhům svých vrstevníků</p> <p>- rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě</p>	<p>kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí</p>

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně - reaguje na jednoduché pokyny - rozliší známá slova v poslechu - doplní informace z poslechu - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - orientuje se v poslechových cvičeních o různých tématech a zpracuje je dle pokynů 	Tematické okruhy: Formální a neformální pozdrav, rozloučení, seznamování se Hláskování Číslovky, barvy, měsíce, abeceda Představování se Volný čas, volnočasové aktivity Škola a třída, rozvrh hodin, školní předměty Rodina Popis osoby Slavné osobnosti Program dne Určování času Zvířata Oblečení Obchody, nákupy, cena Gramatické jevy: Rozkazy, člen určitý a neurčitý, tvary slovesa to be, sloveso like, love, hate Pravidelné a nepravidelné množné číslo Předložky místní WH questions
Mluvení CJ-5-1-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů CJ-5-1-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-1-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do jednoduché konverzace - sám nebo se spolužákem reprodukuje texty v učebnici se správnou a srozumitelnou výslovností - v textu s obrázky vyhledá informaci a správně gramaticky vytvoří odpověď - jednoduše popíše obrázek - představí se, zeptá se kdo je kdo - sdělí své telefonní číslo, zeptá se na čísla ostatních - zeptá se na nejoblíbenější barvu, vyjádří svou oblíbenou barvu - vytvoří školní pokyny 	

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Psaní CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- vytvoří projekt na dané téma - napíše svůj rozvrh - popíše svůj den - vytvoří správně gramaticky větu - popíše obrázek, používá předložky - vyplní formulář se všemi základními údaji	Sloveso mít Přídavná jména, příslovce Zájmena v pozici předmětu Řadové číslovky Přítomný čas prostý, průběhový Přivlastňování
Čtení s porozuměním CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- vyhledá informace k tématu na webové stránce a tyto informace využije. - najde v textu zadanou informaci - v textech s vizuální podporou porozumí hlavní myšlence - porozumění prokáže tím, že spojí obrázek s daným výrazem	Osobní zájmena, přivlastňovací zájmena Sloveso must, have to How much/many? anglicko-český a česko-anglický slovník

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- popíše jednoduchý obrázek - sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma - dokáže se spolužáka zeptat na jeho volný čas, koníčky, rodinu - sestaví otázky a zná odpovědi v přítomném čase prostém a průběhovém, minulém čase prostém - jednoduše převypráví příběh	Texty a poslechová cvičení z učebnice slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p> <p>Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>- rozumí jednoduchým informacím v textu</p> <p>- dokáže vyhledat v textu odpověď na jednoduchou otázku</p> <p>- v textu (např. příběhu, letáčku či vyprávění), který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, vyhledá konkrétní informace</p> <p>- rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky</p>	<p>slovosled, základní gramatické mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Tematické okruhy: Škola, školní předměty, denní rutina, sport, sportovní vybavení, zdravá strava, recepty, volně žijící zvířata, zvířata na farmě, domácí mazlíčci, místa ve městě, filmy a recenze,</p> <p>Gramatické jevy: Přídavná jména, stupňování přídavných jmen Minulý čas slovesa být Minulý čas pravidelných sloves – otázka, zápor Minulý čas nepravidelných sloves – otázka zápor konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou probíraných témat anglicko-český a česko-anglický slovník</p>
<p>Psaní žák CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- doplní do textu požadované výrazy</p> <p>- porozumění prokáže tím, že spojí informaci s obrázkem, doplní informace, správně ji zapíše, opraví, napíše správné pořadí</p> <p>- zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat</p> <p>- napíše pohlednici či email kamarádovi z dovolené</p>	

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného projevu, - vyprávění či rozhovoru, které se týkají osvojovaných témat v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, - zachytí konkrétní informace, konkrétní číselné informace	Texty, dialogy, konverzace, práce se slovníkem slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích
Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- zeptá se na základní informace týkající se činností, míst, osob, času a jiných osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví - jednoduše a v krátkých větách se vyjadřuje k probíraným tématům - vypráví jednoduchý příběh související s uvedenými tématy	zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou Gramatické jevy: Minulý čas slovesa být Minulý čas prostý – pravidelná sloves (otázka, zápor) Nepravidelná slovesa (otázka, zápor)
Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, který se vztahují k osvojovaným tématům - porozumění prokáže tím, že doplní informace, spojí informace s obrázkem, zapíše chybějící informace - v textu vyhledá konkrétní informace podle zadání	Vyjádření názoru souhlas/nesouhlas Vyjádření množství Schopnosti can x can't

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	- vyplní ve formuláři základní údaje - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat - napíše krátký jednoduchý popis osob míst, kalendářního roku, volnočasových aktivit, přípravy jídla apod - reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat	Minulý čas průběhový Minulý prostý x průběhový Vyjádření budoucího plánu Budoucí čas – will x won't Vyjádření blízké budoucnosti – to be going to Modální slovesa – should x shouldn't Vazba would like to Tematické okruhy: Sporty, jídlo, slavní umělci, fantastické postavy, postavy z knih, pohádka, narozeninová oslava, typické anglické a americké svátky, české tradice, počasí,

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně pronášené promluvy, vyprávění či konverzace, které se týkají osvojovaných témat, např. rodiny, domova, bydliště, volby povolání, města a přírody, volného času, společnosti a jejích problémů, péče o zdraví a realití anglicky mluvících zemí - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace - rozumí obsahu písně, téma písně se týká osvojovaných témat	textové materiály, konverzace, dialogy, texty a příběhy poslechová cvičení, učebnice slovní zásoba Gramatické jevy: Budoucí časy: vazba going to, budoucí čas prostý Číslovky Výrazy more than, less than, fewer than, as many as, as much as
Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- zeptá se na základní informace týkající se činností, míst, osob, času a jiných osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví - mluví o své rodině, kamarádech, zájmech a volnočasových aktivitách, škole - adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích, pomocí slovních spojení a vět se zapojí do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co bude dělat, kam půjde, co se mu líbí či nelíbí, co chce či nechce, co musí či nemusí - vypráví jednoduchý příběh související s osvojovanými tématy	Trpný rod Předpřítomný čas Podmiňovací způsob – would rather, would prefer Opisný tvar slovesa muset v budoucím čase Předpřítomný čas První a druhý kondicionál
Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých	- rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům (např. rodina, domov, bydliště, volba povolání, město a příroda, volný čas, společnost a její problémy, péče o	Opisný tvar slovesa moci

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>každodenních autentických materiálech</p> <p>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>zdraví a reálie anglicky mluvících zemí), rozumí tématu a obsahu textů</p> <p>- v textu (např. příběhu, letáčku či vyprávění), který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, vyhledá konkrétní informace</p> <p>- rozumí popisu cesty, běžným nápisům ve městě rozumí popisu osob, míst a událostí</p>	<p>Způsobová slovesa</p> <p>Tematické okruhy:</p> <p>Česká republika</p> <p>Kanada</p> <p>Spojené království, Britové a jejich životní styl</p> <p>Oslavy</p> <p>Počasí</p> <p>Životní prostředí a ochrana</p> <p>Životní cíle</p> <p>Charakterové vlastnosti</p> <p>Přátelství</p> <p>Problémy mládeže</p> <p>Životopis</p> <p>Zaměstnání, pracovní pohovor</p> <p>Zdraví a nemoci</p> <p>U lékaře</p> <p>Lidské tělo</p>
<p>Psaní</p> <p>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- vyplní ve formuláři základní údaje</p> <p>- zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat</p> <p>- napíše krátký jednoduchý popis osob, míst, popis cesty či události,</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat</p> <p>- napíše jednoduchý příběh, kde používá spojky <i>when, so, and, because, but</i> a příslovce a příslovečná určení času <i>first, then, after that</i> text vhodně člení do odstavců</p>	

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách - dokáže reprodukovat informace, které slyšel - rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech - pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu - ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. - dokáže odpovědět na otázky týkající se nahrávky	poslechový materiál k textům z učebnice audio, podcasty, video (filmy) práce s textovými materiály učebnice každodenní konverzace Gramatické jevy:
Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu - rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor - ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty - s kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat). - adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem - vyžádá informaci o situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti, rozlišuje jednotlivé situace, volí správné gram. jevy	Přítomné časy Minulé časy a nepravidelná slovesa Předpřítomný čas Budoucí časy Modální slovesa Tematické okruhy: Budoucí kariéra
Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých	- pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, časopisy	Jídlo, pití, restaurace Volnočasové aktivity

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - v textech rozumí významu klíčových slov - rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu neadaptovaných textů - reálných situacích si vyžádá informaci a při nepochopení klade doplňující otázky 	Doprava Ubytování
Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky - písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace – vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni - využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje se slovníkem - sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola 	

5.1.3. NĚMECKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Předmět je vyučován od 7. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2

Výuka probíhá formou skupinové vyučování, jsou využívány dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, olympiády.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Kompetence k učení

vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě zadáváme úkoly z reálných životních situací žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Kompetence digitální

vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků, a motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)

NĚMECKÝ JAZYK – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Mluvení DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví krátký rozhovor na dané téma - používá jednoduché obraty a věty - dokáže se představit, sdělit kde bydlí 	<ul style="list-style-type: none"> -zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže porozumět krátkým textům vztahujícím se k tématům z běžného života 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování
Čtení s porozuměním DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně krátký text - čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty - orientuje se s pomocí informačních tabulí 	<p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojení si slovní zásoby daných tematických okruhů <p>Tematické okruhy</p>

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		Rodina Volný čas Škola
Psaní DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy - orientuje se ve slovníku učebnicového souboru - používá dvojjazyčný slovník - dokáže použít základní gramatická pravidla	Pozdravy Dny v týdnu Čísla Barvy Reálie německy mluvících zemí Vyplnění jednoduchého formuláře
Poslech s porozuměním DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - napodobuje správnou výslovnost - reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, reaguje na omluvu - Poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, pokud se vztahují k daným tematickým okruhům	Gramatické jevy - sloveso být sloveso mít, mít rád osobní a přivlastňovací zájmena časování pravidelných sloves – přítomný čas člen určitý, neurčitý - 1. pád slovosled ve větě tázací slovosled ve větě oznamovací zápor nicht

NĚMECKÝ JAZYK – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	- rozumí jednoduchým výrazům - reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se	-základní výslovnostní návyky -zvuková a grafická podoba jazyka Slovní zásoba _osvojí si slovní zásobu -využívá základní slovní zásoby v komunikačních situacích daných tematických okruhů
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03-rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- poslouchá s porozuměním jednoduché věty - používá slovní spojení týkající se jednotlivých okruhů	Tematické okruhy Bydlení Nákupy Zvířata Kalendářní rok – roční období, měsíce, počasí, příroda) Cestování - (reálie německy mluvících zemí)
Mluvení DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- tvoří jednoduché rozhovory - reaguje adekvátně v běžných situacích - užívá vhodné fráze a ustálené výrazy - porozumí krátkým textům - používá jednoduché fráze, věty o sobě, o rodině volném čase a o každodenních činnostech	Gramatické jevy Člen určitý a neurčitý Skloňování podstatných jmen – 3. a 4. pád Způsobové sloveso (möchten, können)
Čtení s porozuměním	- zdokonaluje se v technice čtení - čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty - používá základní čtenářské strategie	

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		Zápor podstatných jmen Předložky se 3. a 4.pádem
Psaní DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ- 9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- pracuje se slovníkem a orientuje se v něm - dokáže vyhledat i další gramatické jevy dle probíraného učiva - používá základní gramatická pravidla	

NĚMECKÝ JAZYK – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Poslech s porozuměním DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitel, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - napodobuje správnou výslovnost - na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu -poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení týkající se daného tématu	zvuková a grafická podoba jazyka základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba -osvojí si slovní zásobu a používají ji v komunikačních situacích daných okruhů

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		Tematické okruhy Volný čas Cestování, návštěvy, dopravní prostředky Jídlo, nakupování Lidské tělo, zdraví Bydlení – život ve městě a na vesnici Počasí Oblékání Gramatické jevy -způsobové sloveso (müssen, können) -číslovky řadové -předložky se 3. a 4. pádem -minulý čas – préteritum (haben, sein)
Mluvení DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ- 9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- sestaví se spolužákem rozhovor nadané téma - používá jednoduché obraty a věty - dokáže sestavit jednoduchý popis osob - kde bydlí - prokáže porozumění krátkým textům, týkající se běžného života	
Čtení s porozuměním DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou - čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. plakáty	
Psaní	- sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení - zvládá základy písemného projevu	

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- orientuje se bezpečně ve slovníku - dokáže vyhledat gramatické jevy dle probíraného učiva	
--	--	--

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. MATEMATIKA

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	5	5	5	5	5	4	4	5	5

V rámci tohoto předmětu jsou naplňovány cíle **finanční gramotnosti** žáků v 1. – 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k osvojování matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, vytváření zásoby matematických nástrojů, využívání prostředků výpočetní techniky. Učitel vede žáky k plánování postupů a úkolů, zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií, vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů

Žáci zjišťují, že realita je složitější než její matematický model, provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků – učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů. Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

Žáci zdůvodňují matematické postupy, vytvářejí hypotézy, komunikují na odpovídající úrovni. Učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, podle potřeby pomáhá žákům.

Kompetence sociální a personální

Žáci spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

Žáci respektují názory ostatních, formují si volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodují podle dané situace. Učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní

Žáci si zdokonalují grafický projev, jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce. Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality i termínů, vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence digitální

Učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem. Vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů. Učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru). Klademe důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů. Učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému. Vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků.

MATEMATIKA – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a početní operace M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> - spočítá prvky daného souboru - vytvoří skupinu s daným počtem prvků - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání) - využívá univerzální modely čísel 	Přirozená čísla 1 – 20
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> - napíše a přečte číslíce - doplní chybějící čísla v řadě - porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel 	Číslíce 0 – 9, čísla 0 – 20 Znaky <, >, =
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> - využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo - správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi 	Číselná osa
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku 	Číselný obor 0 – 10, 10 – 20
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ 	Práce s textem slovní úlohy
Závislosti, vztahy a práce s daty M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	<ul style="list-style-type: none"> - čte a nastavuje celé hodiny - orientuje se ve struktuře času 	Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<ul style="list-style-type: none"> - zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat 	Tabulky a schémata
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	<ul style="list-style-type: none"> - doplní zadanou tabulku - orientuje se v jednoduchých schématech 	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

MATEMATIKA – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Geometrie v rovině a prostoru M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy - pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary	Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší Délka úsečky Poměrování úseček
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti - porovná tělesa stejného typu podle velikosti - odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek	

MATEMATIKA – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a početní operace M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- používá přirozená čísla k modelování situací běžného života - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel	Přirozená čísla 1 – 100 Počítání s penězi Peníze: způsoby placení
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje a čte čísla v daném oboru - počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla - porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze)	Číselný obor 0 – 100 Lichá a sudá čísla
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- zobrazí číslo na číselné ose - využívá číselnou osu k porovnání čísel	Řád jednotek a desítek

MATEMATIKA – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojčíferné číslo s jednocíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti - násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru osvojených násobílek	Násobilka 2, 3, 4, 5 Součet a rozdíl
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“	Strategie řešení úloh z běžného života
Závislosti vztahy a práce s daty M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři - sleduje různé časové intervaly - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi	Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat - provádí odhady délky a množství	Měření délky, hmotnosti, objemu Jednotky: centimetr, litr, kilogram
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- navrhne a použije tabulku k organizaci údajů - třídí soubor objektů	Tabulková evidence zadaných údajů
Geometrie v rovině a prostoru M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání	Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka Tělesa: kužel, jehlan Práce s pravítkem
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- změří délku úsečky, používá jednotky délky - provádí odhad délky úsečky	Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr

MATEMATIKA – 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a početní operace M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje a čte čísla v daném oboru - počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla	Číselný obor 1 – 1 000 Rozklad čísla v desítkové soustavě Číselná osa – nástroj modelování
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích - využívá číselnou osu k porovnání čísel	Zápis čísla v desítkové soustavě Násobilka 6, 7, 8, 9 Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce - sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta - násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobílek - násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky - násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel - používá závorky při výpočtech	Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ - ovládá jednoduché řešitelské strategie	Jízdní řády Teplota, teploměr, stupeň celsia Evidence sportovních výkonů
Závislosti, vztahy a práce s daty M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života	Tabulka jako nástroj pro řešení úloh Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoarmenný)
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- čte a sestavuje tabulky násobků - doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání	Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník,

MATEMATIKA – 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Geometrie v rovině a prostoru M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání	pětiúhelník, šestiúhelník) Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady	Osově souměrné rovinné útvary

MATEMATIKA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a početní operace M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- zapisuje přirozená čísla do milionu v požadovaném tvaru v desítkové soustavě - porovnává přirozená čísla do milionu a zobrazuje je na číselné ose - počítá do milionu po statisících, desetitisících a tisících - rozkládá čísla do milionu v desítkové soustavě - pamětně dělí a násobí přirozená čísla do milionu - násobí deseti, stem, tisícem - pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla do milionu - užívá závorky - bezpečně ovládá malou násobilku - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - seznamuje s rovnicemi a nerovnicemi	přirozená čísla: čtení a zápis čísel do milionu porovnávání přirozených čísel do milionu užití číselné osy, zobrazování přirozených čísel na číselné ose vlastnosti početních operací s čísly: sčítání a odčítání čísel v určeném oboru vztahy mezi sčítáním a odčítáním – komutativnost

MATEMATIKA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	- zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla	násobení a dělení v daném oboru- asociativnost pořadí číselných výkonů násobilka základy rovnic a nerovnic s jednou neznámou římské číslice písemné algoritmy početních operací:
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně sčítá a odčítá dvě přirozená čísla - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem	písemné sčítání a odčítání písemné násobení (až čtyřciferní činitelé) dělení jednociferným a dvojciferným činitelem
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností	zaokrouhlování přirozených čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly - vytváří jednoduché slovní úlohy	řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- rozdělí celek na části, zapíše zlomkem - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - řeší jednoduché slovní úlohy se zlomky z praktického života	celá čísla, zlomky: pojmy celek, část, pojmenování částí, modelování zlomků, jednoduché úlohy z praktického života
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- porovná zlomky - zná pojmy čísel, jmenovatel, zlomková čára - seznamuje se se sčítáním zlomků se stejným jmenovatelem	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády
Závislosti, vztahy a práce s daty M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- doplňuje řady čísel - čte, vyhodnocuje data z jednoduché tabulky - doplňuje jednoduchou tabulku	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- sestaví jednoduchou tabulku - čte sloupcový diagram, kruhový diagram - orientuje se v jízdním řádu	

MATEMATIKA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Geometrie v rovině a v prostoru M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje trojúhelník, obdélník, čtverec - narýsuje trojúhelník ze tří stran - pozná a narýsuje pravoúhlý trojúhelník. - pracuje s kružítkem - narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem 	čtení a sestavování tabulek různých závislostí čtení a sestavování sloupcových diagramů základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, olopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, nohoúhelník
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	<ul style="list-style-type: none"> - provede grafický součet úseček - určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran - používá a převádí jednotky délky 	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem,
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s pojmem vzájemná poloha přímek v rovině - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou 	rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kolmice, kolmost, obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě - určí souřadnice bodu ve čtvercové síti 	odhady obvodu, obsahu osově souměrné útvary
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<ul style="list-style-type: none"> - pozná souměrný útvar - určí osu souměrnosti překládáním papíru - doplní obrázek s osově souměrným útvarem 	osa souměrnosti, souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje	číselné a obrázkové řady magické čtverce

MATEMATIKA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> - doplní početní tabulku, jednoduché magické čtverce - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností - seznamuje se se základními útvary v prostoru - pojmenuje základní útvary v prostoru - označí základní útvary v prostoru v prostředí kolem sebe - řeší slovní úlohy z běžného života a praxe úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>prostorová představivost</p> <p>základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec</p> <p>slovní úlohy</p>

MATEMATIKA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a početní operace M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	<p>zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose - pamětně dělí a násobí přirozená čísla - násobí deseti, stem, tisícem - pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla - zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla 	<p>přirozená čísla:</p> <p>čtení a zápis čísel větších než milion</p> <p>porovnávání přirozených čísel</p> <p>užití číselné osy, zobrazování přirozených čísel na číselné ose</p> <p>vlastnosti početních operací s čísly:</p> <p>pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel</p>
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - písemně sčítá a odčítá přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvouciferným dělitelem 	<p>pamětní násobení a dělení přirozených čísel</p> <p>užití vlastností početních výkonů</p>
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností 	<p>(komutativnost, asociativnost, distributivnost)</p> <p>provádění odhadů a kontroly výsledků</p>

MATEMATIKA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly	římské číslice písemné algoritmy početních operací: písemné sčítání a odčítání
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - řeší jednoduché slovní úlohy se zlomky	písemné násobení (až čtyřciferní činitelé) dělení jednociferným a dvojciferným činitelem
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- zná pojmy čísel, jmenovatel, zlomková čára - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- zná pojem desetinné číslo, čte a zapisuje desetinná čísla, vyznačuje je na číselné ose - porovnává desetinná čísla - zvládá jednoduché příklady na sčítání a odčítání desetinných čísel	řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	porozumí znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - seznámí se na příkladech z praxe se zápornými čísly do – 100	celá čísla, zlomky: modelování zlomků porovnávání zlomků
Závislosti, vztahy a práce s daty M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- sestaví jednoduchou tabulku - čte sloupcový diagram, kruhový diagram - zapíše a použije data z grafu ve čtvercové síti - sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - seznamuje se se statistikou - čte data z jednoduché statistiky - sestaví jednoduchou statistiku	pojmy: čísel, jmenovatel, zlomková čára sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem desetinná čísla: zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)
Geometrie v rovině a v prostoru M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec,	- narýsuje obdélník, čtverec - narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník - uvědoměle používá znalost trojúhelníkové nerovnosti - narýsuje kružnici, kruh	záporná čísla (číselná osa, teploměr, model) diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády: dosazování za proměnou

MATEMATIKA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- určí tupý, ostrý úhel - zná pojem přímý úhel - změří velikost úhlu úhloměrem	čtení a sestavování tabulek různých závislostí základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- pracuje s pojmem vzájemná poloha přímek v rovině - sestrojí rovnoběžky a kolmice	rýsování kružnice rýsování pravoúhlého trojúhelníku, obdélníku a čtverce
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- pozná a pojmenuje čtyřúhelníky - vypočítá obvod a obsah obdélníku, čtverce a trojúhelníku - zná a umí převádět jednotky obsahu (cm ² , mm ² , m ² , ha) - řeší slovní úlohy na výpočty obsahů	rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku vzájemná poloha dvou přímek v rovině rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce odhady obvodu, obsahu užití a převody jednotek obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- pozná souměrný útvar - určí osu souměrnosti	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- doplní početní tabulku, jednoduché magické čtverce - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností - seznamuje se se základními útvary v prostoru - pojmenuje základní útvary v prostoru - modeluje základní útvary v prostoru - označí základní útvary v prostoru v praktickém životě - řeší slovní úlohy z běžného života a praxe úsudkem	magické čtverce prostorová představivost základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec slovní úlohy

MATEMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a proměnná M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose - vyjádří část celku graficky i zlomkem - sečte zlomky se stejným jmenovatelem - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru	Desetinná čísla Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) Číselný výraz Zaokrouhlování desetinných čísel
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel - provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností - účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru	Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru Dělitelnost přirozených čísel,
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel - modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla Znaky dělitelnosti dvěma, třemi,

MATEMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak	pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem) Převod desetinných zlomků a desetinných čísel
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	Slovní úlohy Aritmetický průměr
Závislosti, vztahy a práce s daty M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině
Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky - při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost	Trojúhelníková nerovnost Shodnost geometrických útvarů Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu - rozlišuje a používá různé druhy čar - modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost - charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné) - používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy	Druhy čar Úhel a jeho velikost Druhy trojúhelníků Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku Pravidelný mnohoúhelník

MATEMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů) - charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník 	Jednotky velikosti úhlu Operace s úhly
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> - určuje velikost úhlu pomocí úhlooměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi - sčítá a odčítá úhly graficky i početně - graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma 	
Geomtrie v rovině a prostoru M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> - používá a převádí jednotky délky a obsahu - využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku 	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhlooměru), přenesení úhel, porovná dva úhly - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu - sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímk 	Obsah a obvod čtverce, obdélníku
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary - sestrojí osu úhlu a úsečky - rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti 	Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník

MATEMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- charakterizuje krychli a kvádr - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádrů	Věty o shodnosti trojúhelníků
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů	Osová souměrnost
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů, tělesa vymodeluje	Krychle a kvádr
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání	Objem a povrch krychle a kvádrů
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a načrt, vyhodnotí reálnost výsledku - řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a načrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá při výpočtech kalkulátor	Síť krychle a kvádrů Volné rovnoběžné promítání Postup při řešení slovní úlohy
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- doplní číselnou a obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce - vysvětlí způsob řešení úlohy	Číselné a obrázkové řady Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů

MATEMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	

MATEMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a proměnná M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- čte a zapisuje celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné - znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam - zapisuje převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapisuje zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek - provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení) - vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla) - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel - zapisuje periodické číslo a porovná ho s jinými čísly - určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru	Celá čísla Absolutní hodnota čísla Zlomky Racionální čísla

MATEMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	- účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel	Zaokrouhlování racionálních čísel
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel - provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile - vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem - užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část - navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	- dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru - upravuje poměr rozšiřováním a krácením - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry - řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky - využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů	Společný jmenovatel zlomků Procenta Poměr Poměr, zvětšení, zmenšení Trojčlenka Měřítko plánu a mapy
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet - rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok)	Finanční matematika

MATEMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	Slovní úlohy Pravoúhlá soustava souřadnic Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty
Závislosti, vztahy a práce s daty M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat	Tabulky, grafy, diagramy Přímá a nepřímá úměrnost Hospodaření domácnosti:
M-9-2-02 porovnává soubory dat	- porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech - vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií	rozpočet domácnosti Tabulky, grafy, diagramy Třídění dat
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti - využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů	Přímá a nepřímá úměrnost
Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- rozpozná shodné geometrické útvary - používá příslušnou matematickou symboliku - při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem	Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)

MATEMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- třídí a popisuje čtyřúhelníky - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	Obvod a obsah čtyřúhelníků a trojúhelníků
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku a trojúhelníku	Konstrukce čtyřúhelníku
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	- sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů	Středová souměrnost
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří - používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh	Hranoly
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar - rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje	Objem a povrch hranolu
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání	Síť kolmého hranolu

MATEMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
		Volné rovnoběžné promítání
Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor	Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce - prezentuje způsob řešení úlohy	Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, Početní obrazce Prezentace řešení úlohy
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů	Postupy při řešení netradičních geometrických úloh

MATEMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a proměnná M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel;	- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování; určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1–20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru	Druhá mocnina a odmocnina

MATEMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi 	Výrazy s proměnnou Mnohočleny maximálně druhého stupně Vzorce v tabulkovém kalkulátoru
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; - využívá tabulkový kalkulátor 	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení - sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy - vyjádří neznámou ze vzorce 	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje reálné situace využitím vlastností rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou 	
Závislosti, vztahy a práce s daty	- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich	Lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce

MATEMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram - vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria - účelně využívá tabulkový kalkulátor - vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor - v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu 	<p>Matematizace reálné situace s použitím proměnné</p> <p>Základy statistiky Typy diagramů</p>
Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku - používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku - vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kváдру - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku 	<p>Pravoúhlý trojúhelník Pythagorova věta</p>
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímká), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je 	Kruh, kružnice

MATEMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců	Obvod a obsah kruhu Délka kružnice
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	Množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením) - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- charakterizuje válec, kouli - pracuje s půdorysem a nárysem válce	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce, koule	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne obraz rotačního válce v rovině	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor	Objem a povrch válce, koule Síť válce Volné rovnoběžné promítání

MATEMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení	Postup při řešení aplikační slovní úlohy
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost	Kombinační úsudek v úlohách Prostorová představivost

MATEMATIKA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Číslo a proměnná M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace) - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku - získá základní informace o půjčkách a úvěrech - řeší aplikační úlohy na procenta	Základy finanční matematiky Peníze: inflace Finanční produkty: úročení
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru	

MATEMATIKA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení 	Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých
Závislosti, vztahy a práce s daty M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce 	Funkce Grafy funkcí Funkční vztah
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> - odhalí funkční vztah v textu úlohy - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh 	Podobnost Věty o podobnosti trojúhelníků
Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů) - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus) 	Jehlan a rotační kužel
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jehlan a kužel - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu 	Objem a povrch jehlanu a kužele
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru 	Sítě jehlanu a kužele
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa	

MATEMATIKA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání - načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání	Volné rovnoběžné promítání
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak - řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a načrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulačtor	Podobnost v úlohách z praxe
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení	Optimalizace řešení úloh
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikovaná matematika

5.3. INFORMATIKA

5.3.1. INFORMATIKA

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Předmět je vyučován od 4. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi, vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným softwarem, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů. Tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více. Vyučující v roli konzultanta vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

Žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.

Kompetence sociální a personální

Při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. Žáci jsou přizváni k hodnocení prací – učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) a musí je dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo). Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou, mohou využít ICT pro hledání.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, které využívá při učení i při zapojení do života školy a do společnosti a k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít. Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah pro postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Vedeme žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

INFORMATIKA – 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - orientuje se v základních pravidlech dodržování bezpečnosti při užívání uživatelských účtů, hesel	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika,	- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí	

<p>která s takovým propojením souvisejí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Kreslení čar, vybarvování</p> <p>Používání ovladačů</p> <p>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)</p> <p>Psaní slov na klávesnici</p> <p>Editace textu, Ukládání práce do souboru</p> <p>Otevírání souborů</p> <p>Příkazy a program</p> <p>Využití digitálních technologií v různých oborech</p> <p>Ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele</p> <p>Počítačová data, práce se soubory</p> <p>Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš</p> <p>Propojení technologií, internet</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p> <p>Uživatelské účty, hesla</p>
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace 	
<p>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <p>Piktogramy, emodži</p> <p>Kód</p> <p>Přenos na dálku, šifra</p>
<p>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 	<p>Pixel, rastr, rozlišení</p> <p>Tvary, skládání obrazce</p>

INFORMATIKA – 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- pracuje s texty, čísly, zvuky, barvami, tvary, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - získaná data hodnotí, vyvozuje závěry	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ Data, druhy dat Kritéria kontroly dat
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - vhodně využívá značky, piktogramy, symboly a kódy pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	Kódování dat prostřednictvím značek, piktogramů, symbolů, kódů, jejich sdílení, přenos, ochrana
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy - efektivně využívá obrazové modely (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy)	Schémata, obrázkové modely Model
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	INFORMAČNÍ SYSTÉMY Doplňování tabulky a datových řad Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Systém, struktura, prvky, vztahy
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- používá symbolické zápisy postupů, sestavuje a testuje je - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - efektivně a systematicky řeší zadané úkoly	Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - používá události ke spuštění činnosti postav - ovládá více postav pomocí zpráv - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát, vytvoří a použije nový blok - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - upraví program pro obdobný problém - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v programu najde a opraví chyby	

INFORMATIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - efektivně vyhledává a získává data a informace 	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ Data v grafu v tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat

	- vhodným způsobem data a informace ukládá, třídí, vyhodnocuje	Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Získávání, vyhledávání a ukládání dat
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá čísla, znaky, barvy, obrázky, zvuky a jejich vlastnosti - rozumí pojmům bit, bajt, násobným jednotkám 	Proces komunikace Komplettnost dat Časté chyby při interpretaci dat Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, Různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti Bit, bajt, násobné jednotky Jednoduché šifry a jejich limity
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	<ul style="list-style-type: none"> - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	INFORMAČNÍ SYSTÉMY Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, struktura dat, ochrana dat a uživatelů Účel informačních systémů a jejich role ve společnosti Data v grafu a tabulce
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně řadí, třídí data v tabulce - využívá funkce a nastavení pro automatizaci práce s daty 	

odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat		Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Formulace požadavků
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	- efektivně využívá evidenci dat - navrhne tabulku pro záznam a evidenci dat - nastaví pravidla a postupy	Struktura tabulky, typy dat Práce se záznamy, pravidla a omezení Filtrování, řazení a třídění dat Kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel Úprava požadavků, tabulky či pravidel Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	- popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat	
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Pojmy hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - spravuje sdílení souborů	Fungování nových technologií kolem mě (např. Smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; - popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	<ul style="list-style-type: none"> - ukončí program bez odezvy, vyřeší problém s připojením, propojením, špatné nastavení - efektivně řeší problematiku hlášení/dialogových oken 	Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	<ul style="list-style-type: none"> - porovná různé metody zabezpečení účtů - pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy - orientuje se v pravidlech bezpečnosti při využívání digitálních technologií 	<p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p> <p>Bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace</p> <p>Zálohování a archivace dat</p> <p>Útoky – cíle a metody útočníků</p> <p>Nebezpečné aplikace a systémy</p>

INFORMATIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <p>Standardizovaná schémata a modely</p> <p>Myšlenková mapa, vývojový diagram</p> <p>Ohodnocené grafy, základní grafové úlohy</p>

stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní		Orientované grafy
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - dokáže zhodnotit data potřebná k řešení problémů, zvládne vyhledat chybu v modelu a ovládá postupy potřebné k odstranění chyby 	
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	<ul style="list-style-type: none"> - po přečtení programu, algoritmu vysvětlí, co vykoná - dokáže určit problém, který je daným algoritmem řešen 	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Vytvoření programu Tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu Potřeby uživatelů Nástroje programovacího prostředí Blokově orientovaný programovací jazyk Cykly, větvení, proměnné Opakování Podprogramy Opakování Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) Nalezení chyby (například krokováním) Úprava algoritmu a programu
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> - vybere z více možností vhodný program, algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - daný program, algoritmus vhodně upravuje - diskutuje různé programy, algoritmy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému a dbá na jeho čitelnost a přehlednost - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby 	

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	
--	--	--

INFORMATIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	- po přečtení programu, algoritmu vysvětlí, co vykoná - dokáže určit problém, který je daným algoritmem řešen	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Vytvoření programu (například příběhy, hry, simulace, roboti) Tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	- diskutuje různé programy, algoritmy pro řešení problému - upravuje vybrané algoritmy, navrhuje různá řešení problémů - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Potřeby uživatelů Nástroje programovacího prostředí Blokově orientovaný programovací jazyk Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - používá opakování - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby	Podprogramy s parametry Proměnné Cykly Opakování Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním)

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Nalezení chyby (například krokováním) Úprava algoritmu a programu
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	INFORMAČNÍ SYSTÉMY Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Práce s řetězci Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat Vizualizace dat Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	- řeší problémy výpočtem s daty - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	- navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	

INFORMATIKA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	<ul style="list-style-type: none"> - po přečtení programu, algoritmu vysvětlí, co vykoná - dokáže určit problém, který je daným algoritmem řešen 	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků 	Testování, odladění, odstranění chyb Dekompozice úlohy, problému Pohyb v souřadnicích
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje různé programy, algoritmy pro řešení problému - diskutuje jednotlivá řešení a postupy - řeší problémy sestavením algoritmu - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - používá opakování - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Uživatelské rozhraní programu Autorství a licence programu Etika programátora

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. Smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy internetu, datacentra, cloud
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	- popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	- ukončí program bez odezvy, vyřeší problém s připojením, propojením, špatné nastavení - efektivně řeší problematiku hlášení/dialogových oken	

<p>-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL, vyhledávač</p> <p>Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování)</p> <p>Metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva</p> <p>Řešení technických problémů</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p> <p>Bezpečnost</p> <p>Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy</p> <p>Zabezpečení digitálních zařízení a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace</p> <p>Digitální identita</p> <p>Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat</p>
--	--	---

		Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
--	--	--

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. ČLOVĚK A SVĚT

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Člověk a svět

Předmět je vyučován od 1. – 5. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	3	2	2

Žáci se učí pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí, utváří se jejich prvotní ucelený obraz světa, poznávají sebe i nejbližší okolí. Seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy, učí se vnímání lidí a vztahů mezi nimi. Učí se porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti, porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. V rámci tohoto předmětu jsou plněny cíle **Ochrany člověka za mimořádných situací**.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme** – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností, **Lidé kolem nás** – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a

povinnostmi, **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase, **Rozmanitost přírody** – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody, **Člověk a jeho zdraví** – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání: k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, k orientaci ve světě informací, k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací. Učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií.

Kompetence k řešení problémů

Žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, poznávají a ovlivňují svou jedinečnost. Učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům. Žáci využívají různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech. Jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci. Žáci pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech, přirozeně vyjadřují pozitivní city. Učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, učí žáky vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, žáci si vzájemně radí a pomáhají si.

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině, efektivně spolupracují na řešení problémů, učí se respektovat názory druhých, přispívají k diskusi. Učitel učí žáky věcně argumentovat, vede děti k oceňování svých názorů a přínosů.

Kompetence občanské

Učitel utváří žákům ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům, motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody, učitel vede žáky k respektování pravidel.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti. Učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení, zohledňuje soudobý stav a poznání technického rozvoje.

Kompetence digitální

Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování. Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak

nevhodné o sobě zveřejňovat a proč. Žáci jsou vedeni k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací. Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek. Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

1. - 3. ročník

Cíl výuky:

rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstat samostatně v obtížné situaci

Žák

a) chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí

b) přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)

c) v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)

Učivo:

Sebeochrana, pomoc a prevence rizik

- důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště
- kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)
- doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů
- bezpečný odchod z domova – klíče, výtah
- venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy,
- chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
- správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba,
- trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
- záchranáři, uniformy, činnosti
- co se se mnou může stát, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;

Požáry

- oheň – požár
- prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
- největší rizika požáru
- ochrana při požáru a přivolání pomoci
- pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

4. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části obce, města, příroda) za použití plánů měst a map

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

- a) bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích
- b) zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm
- c) rozezná označení uzávěrů vody a plynu
- d) poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)
- e) přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo:

- opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví
- vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života
- evakuace (obecně)
- označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)
- bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- rizika letních prázdnin

- nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony
- požáry a jejich rizika – příčiny vzniku požárů, požáry v přírodě, lesní požáry, největší rizika požáru
- péče o zdraví a poskytování první pomoci – různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik, rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (*pozn.: lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy*), záchrana tonoucího,
- pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách, co se se mnou může dít v nebezpečných situacích

5. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvítet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)

Žák

- rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby
- v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem
- ošetří úrazy různého charakteru
- charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému
- rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár
- pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc

Učivo:

- opakování učiva z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- Integrovaný záchranný systém (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- požáry a jejich rizika – způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru, hasicí přístroje (obecně), evakuace při požáru, nácvik evakuace
- evakuační plán – význam, náčrt evakuačního plánu (doma), požární hlásiče, úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- péče o zdraví a poskytování první pomoci - resuscitace (praktická ukázka, nácvik), o přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik), o prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj), o rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy,

čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu), o rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů

- podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému
- vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa o rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování o základy zvládání stresových stavů o nebezpečí internet

ČLOVĚK A SVĚT – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Místo, kde žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- zná cestu do školy a zpět, uplatní bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a charakterizuje nebezpečná místa - zná název školy, orientuje se v budově školy - zná jméno třídní učitelky a ředitele školy - připravuje si pomůcky do školy, udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce	Škola Bezpečná cesta do školy Název školy Budova školy
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- zná adresu svého bydliště - umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí	Příprava pomůcek Pořádek ve věcech Obec, místní krajina Domov
Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i	- zná jména rodinných příslušníků - rozlišuje role rodinných příslušníků - orientuje se ve vztazích mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra...) - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům	Rodina

ČLOVĚK A SVĚT – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- ovládá důležitá pravidla slušného chování	Soužití lidí
Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina - umí vyjmenovat dny v týdnu, zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Tolerance ke spolužákům Pravidla slušného chování
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice	Orientace v čase a časový řád Týden Čtvero ročních období Měsíce
Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - umí popsat změny v přírodě podle ročního období	Minulost, současnost a budoucnost Současnost a minulost v našem životě Kultura
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- zná domácí a hospodářská zvířata a názvy jejich mláďat, zná některá volně žijící zvířata - zná některé listnaté a jehličnaté stromy - zná některé jarní a letní květiny - umí vyjmenovat některé druhy ovoce a zeleniny - pozná některé jedlé a jedovaté houby	Změny v přírodě Živočichové
Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné	- umí pojmenovat části lidského těla - dodržuje základní hygienické návyky, zná základy správné životosprávy (výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim)	Rostliny

ČLOVĚK A SVĚT – 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje čas k práci a odpočinku - zná zásady správného chování u lékaře, zná názvy běžných onemocnění - ví, co dělat v případě úrazu (důležitá telefonní čísla) - dokáže rozlišit nežádoucí formy chování 	Ovoce a zelenina Houby Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozeznat různá nebezpečí, určí správná místa pro hru - chápe nebezpečí spojená s běžným životem (doprava, el. proud, sport, chemické látky...) - přivolá pomoc, zná tísňové volání - uplatňuje pravidla chůze po chodníku, po silnici, bezpečně překoná silnici 	Osobní bezpečí Chování u lékaře Nemoc a úraz První pomoc Důležitá telefonní čísla Bezpečnost Tísňová volání Pravidla pro chodce

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Místo, kde žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve škole, v okolí školy a v okolí svého bydliště - popíše bezpečnou cestu do školy - rozezná základní dopravní značky - zná běžné dopravní prostředky - uplatňuje pravidla cestování dopravními prostředky - bezpečně překoná silnici se světelnými signály, používá přechod pro chodce - zná a dodržuje základní pravidla pro chodce 	Škola Bezpečná cesta do školy Dopravní značení Dopravní prostředky

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	- rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru	Silniční provoz
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- zná název obce a její části, směr do sousedních obcí, významná místa - chápe rozdíl mezi vesnicí a městem - zná název naší vlasti a její hlavní město - ví, jaký je náš mateřský jazyk, umí vyjmenovat státní symboly	Pravidla pro chodce Obec, ve které žijí Naše vlast
Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rozlišuje příbuzenské vztahy v základní i širší rodině - zná role rodinných příslušníků - akceptuje odlišnosti spolužáků i jiných lidí, projevuje toleranci k přednostem i nedostatkům - dodržuje základní pravidla slušného chování - chová se adekvátně při setkání s neznámými lidmi	Rodina Příbuzenské vztahy Soužití lidí
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti a zná jejich význam a potřebu - zná povolání svých rodičů, váží si práce a jejích výsledků	Pravidla slušného chování
Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientuje se v čase – kalendářní rok, školní rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta - umí vyjmenovat dny v týdnu, rozlišuje pracovní dny a dny volna - orientuje se v kalendáři - zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Práce, povolání, řemesla Orientace v čase Dny v týdnu
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a	- umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a	Kalendář Rok a roční období

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	tradice - seznamuje s volnočasovými aktivitami v různých ročních obdobích	Měsíce Minulost, současnost, budoucnost
Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- pozoruje a umí popsat změny v přírodě podle jednotlivých ročních období - umí popsat změny na živočiších a rostlinách - umí vyjmenovat některé stěhovavé a stálé ptáky - ví, jak pečovat o ptáky v zimě - zná stavbu těla ptáků, péči o mláďata	Vánoce a Velikonoce Sportovní aktivity, koníčky Živočichové a rostliny v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- pojmenuje a roztřídí některé druhy ovoce a zeleniny - umí pojmenovat některé ovocné stromy a keře - zná stavbu těla stromu a keře - pozná a pojmenuje některé jarní květiny - zná stavbu těla kvetoucí rostliny, ví, proč je důležité opylení rostlin - rozliší stromy listnaté a jehličnaté a dokáže některé pojmenovat - zná stavbu těla hub, umí roztřídit některé houby na jedlé, nejedlé a jedovaté - uplatňuje hlavní zásady při sběru hub - pozná některé lesní savce, zná stavbu těla savců, chápe význam lesa - rozumí pojmu hospodářská zvířata a ví, co nám poskytují - umí vyjmenovat hospodářská zvířata a zná názvy samců, samic a mláďat	Ptáci stálí a stěhovaví Ptáci na jaře Zahrada na podzim a na jaře Stromy a keře Jarní květiny Listnaté a jehličnaté stromy v lese Houby Zásady sběru hub Savci v lese Význam lesa Hospodářská zvířata Domácí ptáci
Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s	- zná základní stavbu lidského těla a zná pět smyslů a ví, jak je chráníme - popíše své hygienické návyky během dne, dodržuje základní hygienické návyky, ví, jak správně pečovat o zuby	Stavba lidského těla Smysly Osobní hygiena

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá zásady správné životosprávy - zná nejčastější nemoci a úrazy a první pomoc - chápe škodlivost návykových látek 	Péče o zuby Životospráva Nemoc a úraz
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> - předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhnout - rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrozil zdraví své a ostatních - bezpečně překoná silnici se světelnými signály, používá přechod pro chodce - zná a dodržuje základní pravidla pro chodce 	První pomoc Škodlivé látky – alkohol, kouření, drogy Bezpečné chování Pravidla silničního provozu
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi - ví, jak odmítnout nepříjemnou komunikaci - umí požádat o pomoc pro sebe či jiné - ví, jak se správně zachovat, když se ztratí, zná svou adresu a tel. čísla tísňového volání - zná správný způsob volání na tísňovou linku 	Osobní bezpečí Setkání s neznámými lidmi Žádost o pomoc Adresa
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - učí se hlavní zásady chování v případě ohrožení způsobených činností člověka 	Čísla tísňového volání Mimořádné události

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> - umí určit polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - ovládá bezpečnou cestu do školy 	Naše obec Cesta do školy

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, vyznačí cestu na určené místo - poznává krajinu v okolí domova, uvede nejvýznamnější místa v okolí - učí se orientovat v krajině pomocí mapy, kompasu, buzoly - rozlišuje základní typy map, ovládá význam barev na mapě - řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	Plánek okolí školy Krajina v okolí domova Orientace v krajině Mapa Bezpečnost pobytu v přírodě Vesnice a město Naše obec
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl mezi vesnicí, městem a velkoměstem - začlení svou obec do příslušného kraje ČR - zná význačné budovy, dopravní síť ve své obci - zná název své vlasti, hlavního města - dokáže vyjmenovat historické části země - má povědomí o rozdělení ČR na kraje, má představu o poloze ČR - dokáže vyjmenovat sousední státy, zná státní symboly ČR 	Naše vlast, Hlavní město Praha Čechy, Morava, Slezsko Kraje ČR Poloha ČR Státní symboly ČR
Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v příbuzenských a mezigeneračních vztazích - zná role rodinných příslušníků - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidí, přednostem i nedostatkům - chová se ohleduplně k postiženým nebo starým lidem a ví, jak jim případně pomoci - je tolerantní a ohleduplný k jiným národům, chápe pojmy právo, povinnost, spravedlnost - dodržuje základní pravidla společenského chování 	Rodina Odlišnost a tolerance Ohleduplnost k postiženým a ke stáří Ohleduplnost k jiným národům Práva a povinnosti Pravidla společenského chování Povolání, Práce fyzická a duševní Odměna za práci Příprava na povolání Obec - historie, kultura
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje práci fyzickou a duševní - ví, že práce má být odměněna - odvodí význam i potřebu různých povolání a pracovních činností 	Neživá příroda Podmínky života na zemi Voda
Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s některými významnými událostmi v obci - zná některé významné osobnosti spjaté s obcí 	Skupenství látek Kloběh vody v přírodě

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- seznámí se s některými místními památkami a významnými místy	Slunce Světlo, teplo Teplota Vzduch
Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní podmínky života na Zemi - na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda, a jak mění svoji podobu - popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě - ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi - pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích - ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství - uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a ví, co je zdrojem kyslíku - dokáže zjednodušeně popsat vznik půdy a ví, z čeho se skládá - chápe význam půdy pro život - seznámí se s některými horninami a nerosty - uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí - rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě - uvědomuje si důležitost ochrany životního prostředí 	Půda Horniny a nerosty Ochrana životního prostředí Živá a neživá příroda Živé organismy Živočichové Dělení živočichů podle vnitřní stavby těla Dělení živočichů podle druhu potraviny Rostliny Dělení rostlin na kvetoucí a nekvetoucí Části těla kvetoucí rostliny Dělení rostlin podle stavby stonku

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje přírodniny na živé a neživé - vyjmenuje společné znaky živých organismů - umí rozdělit živé organismy do tří skupin - umí vyjmenovat společné znaky živočichů - rozdělí některé živočichy podle vnitřní stavby těla - rozdělí některé živočichy podle druhu potravy - umí vyjmenovat základní vlastnosti rostlin - rozdělí některé rostliny na kvetoucí a nekvetoucí - zná části těla kvetoucí rostliny a jejich funkci - rozdělí některé rostliny podle stavby stonku - ví, že se rostliny dělí podle užitku pro člověka - zná některé plané, užitkové a okrasné rostliny - zná stavbu těla houby, umí vyjmenovat společné vlastnosti hub - pozná některé houby a zná zásady bezpečného sběru hub 	<p>Dělení rostlin podle užitku pro člověka</p> <p>Houby</p> <p>Houby jedlé, nejedlé a jedovaté</p> <p>Zásady bezpečného sběru hub</p> <p>Skupenství látek</p> <p>Voda, skupenství vody</p> <p>Základní veličiny - délka, hmotnost, objem, teplota, čas</p> <p>Měřidla</p> <p>Základní jednotky</p> <p>Lidské tělo</p> <p>Kůže</p> <p>Smysly</p> <p>Smyslové orgány</p>
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny látek - provádí jednoduché pokusy - seznámí se se základními veličinami a některými měřidly - zná základní jednotky pro měření - umí změřit základní veličiny pomocí jednoduchých měřidel 	<p>Vnitřní orgány a jejich funkce</p> <p>Kostra a její funkce</p> <p>Svaly a jejich funkce</p> <p>Růst a vývoj člověka</p> <p>Životospráva</p> <p>Návykové látky</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Osobní hygiena</p> <p>Bepečnost</p> <p>Bezpečnost v silničním provozu</p> <p>Cyklista, pravidla pro cyklisty</p> <p>Ochranné prvky účastníka silničního provozu</p>

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
		Komunikace s neznámým jedincem Tísňové linky Komunikace s operátory tísňových linek Bezpečnost při mimořádných událostech
Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - umí pojmenovat části lidského těla - zná funkci kůže, ví, jak se o pokožku starat - umí vyjmenovat pět smyslů a ke každému přiřadit smyslový orgán - ví, jak si chránit smyslové orgány - umí vyjmenovat vnitřní orgány a zná jejich funkci - umí popsat některé části kostry lidského těla a zná její funkci - umí popsat některé svaly lidského těla a zná jejich funkci - vyjmenuje období života člověka, zná zásady správné životosprávy - uvědomuje si škodlivost návykových látek - uvědomuje si důležitost pohybu pro zdraví, ví, jak pečovat o své zdraví, dodržuje osobní hygienu 	Lidské tělo Kůže Smysly Smyslové orgány Vnitřní orgány a jejich funkce Kostra a její funkce Svaly a jejich funkce Růst a vývoj člověka

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlišit a předvídat nebezpečí různého charakteru a snaží se mu předcházet - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu; rozezná vybrané dopravní značky - zná pravidla pro cyklisty a dodržuje je, ví, jak se chránit při jízdě na kole, zná ochranné prvky pro pohyb v silničním provozu a využívá jich 	<p>Životospráva Návykové látky Zdravý životní styl</p> <p>Osobní hygiena</p> <p>Bezpečnost</p>
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> - upozorní na podezřelé chování neznámého jedince - ví, jak jednat s neznámými lidmi - dokáže odmítnout nepříjemnou komunikaci - ví, kam se obrátit o pomoc, radu, zná důležitá telefonní čísla - ví, jak komunikovat s operátory tísňových linek 	<p>Bezpečnost v silničním provozu</p> <p>Cyklista, pravidla pro cyklisty Ochranné prvky účastníka silničního provozu</p>
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - při mimořádných událostech respektuje pokyny dospělých a jedná podle nich - snaží se zachovat klid 	<p>Komunikace s neznámým jedincem</p> <p>Tísňové linky Komunikace s operátory tísňových linek</p>

ČLOVĚK A SVĚT - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
		Bezpečnost při mimořádných událostech

ČLOVĚK A SVĚT - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- určí a vysvětlí polohu svého bydliště	Místo, kde žijeme Kraje ČR
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- určí světové strany v přírodě a podle mapy - zná a řídí se zásadami bezpečného pobytu v přírodě	Naše vlast – domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	- rozezná základní typy map, vyhledá jednoduché údaje v mapě	Mapy obecně zeměpisné a tematické Podnebí a počasí Lidé a čas – zkoumání minulosti
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- seznámí se s jednotlivými oblastmi podle map (povrch, poloha, hospodářství), s průmyslem a zemědělstvím v jednotlivých oblastech, umí ukázat na mapě Čechy, Moravu, Slezsko, umí pojmenovat kraje ČR	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- sdělí ostatním zážitky z vlastních cest - porovná způsob života a přírodu u nás a v zemích, které navštívil	Současnost a minulost v našem životě

ČLOVĚK A SVĚT - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> - zná jméno prezidenta ČR a oficiální název ČR - seznámí se se státními symboly, uspořádáním státní správy - orientuje se v pojmech glóbus a mapa, pojmenuje některé geografické značky 	Orientace v čase, dějiny jako časový sled událostí, vznik kalendáře a jeho rozdílnosti, letopočty Osobnosti minulosti
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové ose - zaznamená do osy nejdůležitější historické jevy 	
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních	<ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v informačních zdrojích o historii - ví, kde je v okolí muzeum a galerie 	
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v jednotlivých obdobích pravěku po Marii Terezii, ve způsobech života v těchto obdobích – seznámí se s významnými osobnostmi a orientuje se v období, ze kterého pocházejí 	
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivé vlastnosti látek - dokáže pozorovat rozdíl ve vlastnostech látek - pozná skupenství a jejich přeměny - rozliší fyzikální a chemický děj 	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s charakteristikou společenstva – les, louka, voda, u lidských obydlí apod. - seznámí se s běžně se vyskytujícími živočichy v jednotlivých společenstvech - umí popsat stavbu jejich těla 	

ČLOVĚK A SVĚT - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - zná jejich způsob života - seznámí se s běžně se vyskytujícími rostlinami a houbami v jednotlivých společenstvech - umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev 	<p>nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>Rostliny, houby, živočichové</p> <p>Ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části rostlin - umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra - seznamuje se s běžnými zemědělskými plodinami, jejich významem a použitím 	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> - ví, jak se chovat v přírodě - seznámí se s riziky pobytu a pohybu v přírodě 	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- zná jednotlivé etapy vývoje člověka	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady hygieny práce - snaží se účelně plánovat čas 	Vlastnosti látek, znaky života, životní potřeby a projevy
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích	- zná telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie zná běžné druhy zeleniny a ovoce	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, osobní

ČLOVĚK A SVĚT - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.)	bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- zná základy první pomoci - dokáže zavolat příslušné jednotky IZS	

ČLOVĚK A SVĚT - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- orientuje se v okolí bydliště - vysvětlí polohu bydliště	ČR Evropa – poloha a povrch, podnebí a vodstvo, rostliny a živočichové, státy
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se	- určí světové strany - orientuje se v mapě, vyhledává informace v mapě	

ČLOVĚK A SVĚT - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		Evropská unie
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- vyhledá základní zeměpisné údaje v ČR a Evropě	Lidé a čas Orientace v čase, časová osa
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientuje se na časové ose od Marie Terezie do současnosti - uvede významné historické mezníky	Lidé kolem nás – soužití lidí, mezilidské vztahy
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- zná státní svátky a vysvětlí jejich význam a historické pozadí	Kultura
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- vyjádří základní vztahy mezi lidmi ze svého pohledu - dodržuje zásady slušného chování, dodržuje pravidla ve škole i v kolektivu	
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- zná základní lidská práva, vysvětlí pojem rasismus a šikana - rozpozná ve svém okolí jejich projevy a naučí se obranné postupy	

ČLOVĚK A SVĚT - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem vlastnictví; používá peníze v běžných situacích; - odhaduje cenu zboží - zaplatí a zkontroluje si vrácené peníze (modelové situace) - orientuje se v reálných možnostech svých výdajů; seznamuje se s pojmy spoření, půjčka, dluh 	
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> - zná rozdíl mezi hvězdou a planetou - seznámí se s planetami sluneční soustavy - chápe souvislost mezi pohyby Země a střídáním dne a noci, ročních období 	<p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi</p> <p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce</p>
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže přiřadit typické živočichy a rostliny k jednotlivým biotům - zná životní prostředí vybraných rostlin a živočichů 	
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná výtrusné, nahosemenné a krytosemenné rostliny - dokáže popsat jednotlivé části těla rostliny a zná jejich funkci - zná vybrané zástupce nahosemenných, krytosemenných výtrusných - chápe ekologický význam rostlin 	

ČLOVĚK A SVĚT - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> - určí rozdíl mezi bezobratlými a obratlovci - zná základní skupiny bezobratlých a jejich zástupce - zná charakteristické znaky a vybrané zástupce ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců - chápe význam potravního řetězce 	<p>Lidské tělo – biologické a psychické změny v dospívání, vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví – vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p>
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vyhodnotit nebezpečná místa v silničním provozu - určuje vhodný způsob bezpečného chování - zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kolo apod. - má základní poznatky o využití el. energie - zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými el. přístroji - umí sestavit jednoduchý el. obvod, zná zdroje el. energie 	<p>Osobní bezpečí, krizové situace šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p>
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí	<p>Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> - zná původ člověka jako druhu - chápe způsob rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka 	

ČLOVĚK A SVĚT - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- dovede jednat podle zásad první pomoci	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství	

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. DĚJEPIS

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	2	2	2

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, k pochopením historických procesů, k rozvíjení vlastního historického povědomí, získání orientace v historickém čase, chápání kulturní rozmanitosti světa a k utváření pozitivního hodnotového systému.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají informace, porovnávají informace z různých zdrojů, vede žáky k užívání správné terminologie zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede k zamyšlení nad historickým vývojem. Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení a efektivně je využívá v procesu učení. Žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel zařazuje rozmanité aktivity (diskuze, výklad, kreslení, řešení problémů, práce s audiovizuálními prameny), zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešení, vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování. Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení kriticky myslí, své názory je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování, zařazuje do výuky diskuzi, vede žáky k věcnému argumentování, vede žáky k práci s různými typy textů, vede k využívání informačních a komunikačních prostředků. Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel vytváří příznivé klima třídy, dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá. Žák účinně spolupracuje ve skupině podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních, pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví. Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví.

Kompetence pracovní

Učitel podporuje v žácích upevňování pracovních návyků a odvádění kvalitních výsledků dle individuálních možností žáka, umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat, vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi. Žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

Kompetence digitální

Učíme žáky využívat k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály a výukové pořady. Pomáháme žákům volit pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie a volit výstižné klíčové slovo. Podporujeme žáky využívat digitální technologie ke zkvalitnění výsledků své práce

DĚJEPIS - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	- uvede konkrétní příklady využití dějepisných poznatků	význam zkoumání dějin získávání informací o dějinách
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	- uvede příklady zdrojů informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou historické prameny shromažďovány	historické prameny periodizace dějin časová osa život pravěkých lovců a sběračů
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- orientuje se na časové ose a v historické mapě - řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	neolitická revoluce zpracování kovů kmeny na území Čech a Moravy
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- charakterizuje život lovců a sběračů	civilizace v Mezopotámii
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- objasní význam neolitické revoluce a popíše její důsledky na život lidí - dokumentuje význam zpracování kovů pro lidskou společnost	starověký Egypt náboženské a kulturní projevy starověkých kultur
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- objasní souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - popíše strukturu starověké společnosti	příklady typických staveb starověká řecká polis systém vlády v Athénách a Spartě helenismus

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- uvede nejvýznamnější typy památek Předního východu	římská republika vývoj systému vlády ve starověkém Římě
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- porovná různé formy vlády v antickém Řecku a Římu - charakterizuje antickou demokracii	antická architektura, sochařství, malířství řecké divadlo
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	- uvede nejvýznamnější antické památky - demonstruje na příkladech přínos antické kultury - popíše vznik křesťanství	hry a soutěže ve starověkém světě antická mytologie počátky křesťanství

DĚJEPIS - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-03 (1) vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka D-9-4-04 (1) ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	- vystihne proměnu společnosti v raně feudální společnost - vystihne roli křesťanství v utváření feudální společnosti - popíše strukturu feudální společnosti	podoba středověké společnosti raně středověké státy struktura feudální společnosti Velká Morava, Cyril a Metoděj počátky českého státu a jeho postavení v Evropě sv. Václav české království
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- vystihne význam staroslověnské kultury pro evropský politický a kulturní vývoj - popíše vliv evropských dějin na státoprávní vývoj na českém území	spor mezi papežstvím a císařstvím křížové výpravy krize císařství a papežství

D-9-4-03 (2) vymezí konflikty mezi světskou a církevní mocí	<ul style="list-style-type: none"> - popíše podoby střetu mezi světskou a církevní mocí - uvede příčiny a důsledky křížových výprav 	vznik měst a městská kultura
D-9-4-04 (2) ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> - popíše proměnu křesťanské společnosti ve vrcholném středověku a charakterizuje městský fenomén 	románské umění a gotika
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky a příklady románské kultury - uvede znaky a příklady gotické kultury - pojmenuje význam vlády Karla IV. pro český i evropský prostor - zhodnotí význam husitské revoluce a její tradice pro český politický a kulturní vývoj 	<p>Vláda Karla IV., Václava IV. Jan Hus a reformismus v církvi husitské hnutí vláda Jiřího z Poděbrad a Jagellonců v českém království</p>
D-9-5-01 vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> - objasní přínos renesance a humanismu - charakterizuje reformaci a uvede základní znaky reformních církví - popíše příčiny, průběh a význam objevných plaveb 	<p>renesance a humanismus objevné plavby a počátky koloniální politiky reformace a protireformace</p>
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv reformace a protireformace na české království - charakterizuje střet mezi absolutismem a stavovským modelem řízení českého státu 	<p>český stát v 16.st. za vlády Habsburků české stavovské povstání</p>
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války 	třicetiletá válka
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky a příklady barokní kultury a klasicismu 	<p>barokní kultura české baroko</p>

D-9-6-01 (1) vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- charakterizuje osvícenství jako fenomén otvírající cestu ke vzniku moderního státu a společnosti - vysvětlí myšlenky osvícenství na vládě Marie Terezie a Josefa II.	dějiny vybraných evropských států v 17.-18.st., vznik USA osvícenství osvícenský absolutismus Marie Terezie a Josefa II.
--	---	--

DĚJEPIS - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	- popíše společenské změny vzešlé z velké francouzské revoluce - objasní podobu proměn Evropy během napoleonských válek a po nich	Velká francouzská revoluce a její vliv na evropské dějiny napoleonské období Vídeňský kongres
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- definuje novodobý nacionalismus - porovná postupné utváření českého národa v evropském kontextu - charakterizuje české národní obrození v jeho kulturní rovině	nacionalismus národní obrození revoluce v 19. století ve vybraných zemích
D-9-6-01 (2) vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny, které charakterizují modernizaci společnosti	- vysvětlí vliv průmyslové revoluce na společenské změny - orientuje se v uměleckých projevech 19. století	průmyslová revoluce proměna společnosti a sociální důsledky
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla;	- na základě vývoje ve vybraných evropských státech v 2. polovině 19. století rozliší rozdílné tempo vývoje jednotlivých evropských států -popíše vliv kolonialismu na světové dění -vysvětlí proces vzniku mocenských bloků před 1. světovou válkou	vznik nových myšlenkových směrů umění v 19.století dějiny vybraných států v 2. polovině 19. století česko-německé vztahy kolonialismus

charakterizuje soupeření mezi velmocemi i a vymezení význam kolonií		konflikty mezi velmocemi první světová válka a její důsledky versailleský mírový systém vznik Společnosti národů totalitarismus a demokratismus fašismus
D-9-7-01 (1) na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- na příkladech demonstruje zneužití techniky v první světové válce - charakterizuje dopad války na obyvatelstvo	sovětský komunismus světová hospodářská krize a její dopad na evropské a české dějiny
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- vysvětlí rozdíl mezi demokratismem a totalitarismem -zhodnotí demokratismus a totalitarismus coby systémy řízení společnosti -charakterizuje fašismus, komunismus - definuje vliv hospodářské krize na politický vývoj v Evropě	selhání mezinárodního mírového systému a cesta k druhé světové válce
D-9-7-05 (1) zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- popíše hlavní znaky prvorepublikového politického a hospodářského systému - charakterizuje postavení národnostních menšin za první republiky -orientuje se v uměleckých projevech meziválečného období	vznik a utváření demokratického systému v první republice národnostní složení první republiky mezinárodní souvislosti hospodářství za první republiky umělecké směry v meziválečném umění

DĚJEPIS - 9. ROČNÍK

Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
D-9-7-01 (2) na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- popíše zneužití atomové energie v druhé světové válce	technika ve službách druhé světové války

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vyloží antisemitismus - dokumentuje na příkladech a historických pramenech holocaust jako vyústění rasové nesnášenlivosti - zhodnotí projevy odporu proti fašistickému modelu lidské společnosti 	antisemitismus holocaust norimberský proces československý odboj
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - uvede příklady střetávání obou mocenských bloků 	studená válka a její projevy, bipolární svět
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní důvody evropské integrace a euroatlantické spolupráce -zhodnotí přínos evropské integrace 	příklady konfliktů mezi Západem a Východem evropská integrace
D-9-7-05 (2) zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje specifika československého poválečného vývoje - objasní příčiny únorového převratu a jeho důsledky - zhodnotí principy výstavby totalitního systému v Československu - charakterizuje reformní hnutí v 60. letech - vysvětlí pojem normalizace - vylíčí přechod od totality k demokracii a České republice -vyjmenuje základní historické události České republiky po r.1993 	poválečné Československo – odsun Němců, rostoucí vliv komunistů únorový převrat utváření komunistické totality v 50. letech – propaganda, politické procesy, hospodářství pražské jaro normalizace sametová revoluce rozdělení Československa a vznik ČR
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje dekolonizaci - posoudí postavení rozvojových zemí a jeho dopad na současnou podobu světa 	významné události vývoje po r.1993 Dekolonizace a její dopady vývoj po r.1945 ve vybraných státech
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje arabsko – izraelské vztahy - orientuje se v problémech současného světa: terorismus, migrace, globalizace 	arabsko-izraelský konflikt světový terorismus migrace

5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Předmět je vyučován od 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí – skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, projekty, beseda, dotazníky – interview. V tomto předmětu je v 8. ročníku jednogodinová dotace věnována okruhu **Volba povolání – podnikání**. V tomto předmětu jsou také v 6. – 9. ročníku realizovány cíle výuky **Ochrany člověka za mimořádných událostí**. V 6., 8. a 9. ročníku jsou naplňovány cíle **finanční gramotnosti** žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti, získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů

Žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení, žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně, žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují, žáci komunikují na odpovídající úrovni, žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie.

Kompetence sociální a personální

Žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají, žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Kompetence občanské

Žáci znají obecné morální zákony a dodržují je, žáci respektují názory ostatních, žáci si formují volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodují podle dané situace.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce.

Kompetence digitální

Žáci jsou vedeni k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií. Žáci jsou vedeni k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě. Podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

6. ročník

Cíl výuky:

rozvíjet u žáků schopnost adekvátně se chovat v případě vzniku mimořádné události a nařízené evakuace

Výstupy – žák

- a) charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci
- b) rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu
- c) ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení
- d) poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí

Učivo:

- Klasifikace mimořádných událostí – mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie, antropogenní události (viz základní pojmy), vysvětlení pojmu mimořádná událost, základní rozdělení mimořádných událostí s uvedením příkladů
- Varovný signál „Všeobecná výstraha“ - činnost při varovném signálu, druhy signálů, náhradní způsoby varování, funkce varovných signálů, rozdíly v signálech (ukázky), činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění, bytu při povodni, požáru apod.
- Evakuace – průběh evakuace – na koho se vztahuje, kdo je evakuován přednostně, kdo nebývá evakuován (osoby podílející se na záchranných pracích), evakuační zavazadlo, příprava a obsah evakuačního zavazadla, o evakuační a příjímáčí střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují
- Ukrytí, nouzové přežití (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc)

- Povodně a zátopové oblasti – přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky, o co je povodeň, jak povodeň vzniká, rozdělení povodní, povodně, které postihly ČR v minulých letech, zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřícení domu, závaly
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci – stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenášení, transport raněného, ošetření
- Dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehody
- Zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech apod.
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického
- Onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému o různé strategie zvládání stresových situací, o prevence šikany
- Návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku, protidrogová prevence, odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí, pomoc v různých situacích souvisejících s drogami, o prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem (osobní, bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady), o prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě, jiným osobám a majetku
- Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů v domácnosti)

7. ročník

Cíl výuky:

rozvíjet u žáků znalosti a dovednosti potřebné pro prevenci požárů a pro adekvátní reagování v případě požáru

Výstupy – žák

- a) vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd
- b) charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru
- c) rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije
- d) bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí
- e) poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření
- f) aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc
- g) vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi

Učivo:

- Požáry a jejich rizika – rozdíl mezi ohněm a požárem, rizika požáru (snížený obsah kyslíku v ovzduší, zvýšená teplota, kouř, toxicita vznikajících zplodin hoření), princip hoření, třídy požáru, příčiny vzniku požáru, předcházení požáru, postupy v případě požáru, manipulace s otevřeným ohněm v přírodě, nebezpečí zábavní pyrotechniky, nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti, hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití, fáze požáru, kategorie hoření
- Ochrana před úrazem elektrickým proudem (nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení, dotýkání se drátů na zemi, lezení na elektrické lokomotivy, nebezpečí, od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček apod.)
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů o tepelná poranění (příčiny – působení teploty na lidský organismus, popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh), příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření o otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami – pevnými, tekutými, plynnými), jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci o vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření o rány – řezné, sečné, bodné, střelné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci o mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci o poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému
- Drogová prevence – legální a nelegální drogy – jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví, příklady z praxe
- Prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě a na jiné osoby o záškoláctví (formy záškoláctví, jeho možné dopady na duševní a fyzické zdraví) o volný čas (party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně) o jak poznám, že je někdo ve stresové situaci
- Základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

8. ročník

Cíl výuky:

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, a aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se pohybuje

Výstupy – žák:

- a) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- b) charakterizuje havárie a antropogenní události
- c) aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání
- d) charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe

e) rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje

f) rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých

Učivo:

- Integrovaný záchranný systém (význam integrovaného záchranného systému, základní a ostatní složky, záchranné a likvidační práce)
- Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav
- Individuální ochrana – improvizovaná ochrana (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání)
- Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události (základní charakteristika, členění, nejfrekventovanější havárie a antropogenní události, dopady havárií, označování nebezpečných látek, bezpečnostní a výstražné tabulky)
- Havárie s únikem nebezpečných látek
- Základní druhy nebezpečných látek, nejčastější příčiny havárií s únikem nebezpečných látek, jaká rizika hrozí v okolí školy, příklady největších havárií, havarijní plán) o prevence vzniku havárií, chování v případě vzniku havárie, zásady chování v případě havárií, dekontaminace o šíření nebezpečných látek při haváriích (znaky a projevy havárií s únikem nebezpečných látek)
- Radiační havárie jaderných energetických zařízení (charakteristika a účinky ionizujícího záření na člověka, havárie radiačních zařízení, jak fungují české jaderné elektrárny, chování při radiační havárii)
- Terorismus, extremismus (formy, typy, nové hrozby, podezřelé předměty a poštovní zásilky, anonymní oznámení o uložení bomby (sankce), ohrožení výbušnými látkami, kybernetický terorismus, ochrana sebe a okolí)
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí o poranění páteře – příčiny, příznaky, poskytnutí první pomoci o úraz elektrickým proudem, zásah bleskem – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci o tonutí – příčiny, záchrana a poskytnutí první pomoci, praktický nácvik záchrany tonoucího o zajištění intoxikací a křečových stavů, otravy (alkohol, drogy, léky, houby, chemické látky apod.)
- Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému (alkohol, nikotin, gambling, násilné chování) o rozpoznávání vlivu stresu na jedince o základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

9. ročník

Cíl výuky:

rozvíjí u žáků schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí

Výstupy – žák

- a) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- b) charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy
- c) prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí
- d) prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích
- e) vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc
- g) chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví
- h) rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim

Učivo

- Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy – charakteristika a vznik mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, příklady největších mimořádných událostí tohoto charakteru (bouře a její doprovodné jevy, vichřice, silné mrazy, sněhové kalamity, extrémní teplo, dlouhotrvající sucha a teplotní inverze, laviny, sesuvy půdy, a další) o zásady chování při vzniku jednotlivých mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy
- Přežití v přírodě (orientace v terénu, tvorba improvizovaného přístřešku, možnosti a způsoby signalizace, značení tras pochodu, lesní plodiny, rostliny, živočichové, brodění se vodním tokem, jak získat pitnou vodu, ochrana před nebezpečnou zvěří, rozdělení ohně, a další)
- Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování – návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
- praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů o dopravní nehody – nahlášení dopravní nehody, zajištění vlastní bezpečnosti, aktivní postup při poskytování první pomoci raněným) o první pomoc při úrazu elektrickým proudem o ztrátová poranění a poranění kostí, svalů, kloubů – příčiny; poskytnutí první pomoci při cukrovce, infarkt, mozková cévní příhoda, křeče, mdloba, kolaps, akutní zánět slepého střeva, febrilní křeče, invazivní meningokokové onemocnění a další onemocnění – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
- Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému
- prevence fyzického a duševního násilí u dívek a slabších jedinců o prevence fyzického a duševního násilí na dětech a slabších jedincích, v souvislosti s činnostmi náboženských hnutí a sekt (znaky sekt a jejich možné nebezpečí) o drogy, infekční onemocnění, přenosné choroby o jak působí stres na moje tělo, mysl a chování o základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době.

2. stupeň Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí je vyučována v předmětu **občanská výchova** v 6. – 9. ročníku a dále pak v 6. ročníku v předmětu **výchova ke zdraví**. **Dopravní výchova** je vyučována v rámci již zmíněného branného dne. Dále pak je výuka začleněna předmětech **tělesná výchova (pracovní výchova)** 6. - 9. ročník, **anglický a německý jazyk** 8. - 9. ročník, **občanská výchova** 6. – 7. ročník a 9. ročník a předmět **chemie** 8. – 9. ročník. **Finanční gramotnost** je vyučována v rámci předmětu **občanská výchova** v 6., 8. a 9. ročníku. Dále je pak

začleněna do předmětu **matematika** v 6. – 9. ročníku. **Volba povolání** je součástí předmětu **občanská výchova a pracovní výchova** v 8. a 9. ročníku.

1.stupeň Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí je vyučován v předmětu **prvouka** v 1. – 3. ročníku a v předmětech **přírodověda** ve 4. a 5. ročníku. **Dopravní výchova** je realizována v rámci **branného dne** na konci školního roku, výukou žáků na **dopravním hřišti** a výukou v rámci předmětu **prvouka** v 1. – 3. ročníku. **Finanční gramotnost** je začleněna v rámci předmětu **matematika** 1. – 5. ročník.

OBČANSKÁ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Člověk ve společnosti VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a popíše státní symboly ČR - uvede, kde jsou umístěny - je si vědom, při jakých příležitostech se používají 	Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny Naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních, přírodních objektů a majetku Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život Vztahy mezi lidmi - osobní a
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří, co pro něj znamená domov - vysvětlí pojem vlast, vlastenectví - vysvětlí rozdíl mezi národností a občanstvím - rozliší projevy vlastenectví a projevy nacionalismu 	
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje některá pravidla společenského života a posoudí důležitost jejich dodržování - objasní význam pravidel pro soužití v menších skupinách (např. třída) - navrhne některá pravidla třídy, dodržuje je - v konkrétní situaci rozpozná a popíše netolerantní chování lidí - rozlišuje a popíše asertivní, pasivní a agresivní jednání podle projevů 	

Člověk, stát a hospodářství VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam rodiny, rozumí důležitosti vlastní osoby - zná svá základní práva a povinnosti - vnímá čas a orientuje se v něm, chápe časovou perspektivu - sestaví svůj osobní rozpočet, porovná výši výdajů a nákladů, nastíní možná řešení pro zlepšení stav - uvede zásady hospodárnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - vyjmenuje funkce peněz a způsob platby 	neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
--	---	---

OBČANSKÁ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Člověk ve společnosti VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a prezentuje informace o kulturních institucích, o kulturních akcích ve svém městě, o kulturních tradicích města, regionu, státu - je úměrně věku a schopnostem schopen posoudit relevantnost informace - chápe, co znamená manipulace - vyjmenuje hromadné sdělovací prostředky, uvede jejich klady, zápory (získávání informací, reklama, manipulace, sociální sítě, apod.) - posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění a chování lidí (reklama), svůj názor prezentuje - do mapy ČR zakreslí místa nevýznamnějších národních památek i přírodních zajímavostí - vyhledá informace o aktuálním kulturním dění v obci 	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura Principy demokracie – znaky demokratického způsobu

Člověk, stát a právo VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s činností obecního zastupitelstva - vysvětlí pojem kraj, region, uvede příklady - rozliší a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce, uvede příklady - jmenuje významné politické strany ČR 	rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí konceptu demokratických voleb - vysvětlí pojmy: demokracie, totalita, politický pluralismus - uvede rozdíly mezi demokracií a totalitou 	Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti, jejich kulturní zvláštnosti, způsoby chování, zvyky a tradice - vyjmenuje hlavní národnostní menšiny v ČR - vysvětlí důležitost postojů tolerance - chová se adekvátně ve stanovených situacích - uznává sociokulturní odlišnosti - vysvětlí pojmy: solidarita, lidskost, sociální nerovnost, tolerance 	
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady projevů lidské nesnášenlivosti u nás a ve světě - posoudí negativní důsledky takového chování - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí 	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

OBČANSKÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Člověk jako jedinec VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen adekvátního sebehodnocení - jmenuje své silné a slabé stránky - vysvětlí pojmy: charakter, vlastnosti člověka, sebehodnocení, empatie a emoce 	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí Osobnostní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji Peníze - formy placení
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí významu vůle a dovede s ní pracovat - vysvětlí pojem osobnost, v čem spočívá jedinečnost každého člověka - sestaví žebříček životních hodnot 	
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen korigovat své jednání - vyjmenuje své kladné vlastnosti, uvede příklady projevů těchto vlastností u sebe - v konkrétní konfliktní situaci uplatní vhodné způsoby chování k druhým lidem, své chování zhodnotí - vyjmenuje a charakterizuje styly řešení konfliktu, uvede výhody a nevýhody jednotlivých způsobů řešení konfliktu - vysvětlí pojem stres, rozlišuje vnější a vnitřní stresory - vysvětlí pojem zdraví jako jednotu tělesné, duševní a sociální pohody 	
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady duševní hygieny - vysvětlí pojem osobnost, v čem spočívá jedinečnost každého člověka - vyjmenuje své kladné a záporné vlastnosti, uvede příklady projevů těchto 	

	<p>vlastností u sebe, u ostatních</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví hierarchii hodnot, svůj výběr zdůvodní, porovná s ostatními - uvede, co očekává od života a budoucnosti, na základě toho stanoví své osobní cíle a nastíní postupné kroky k jejich dosažení - vyjmenuje typy temperamentu - diskutuje o problematice charakterního a bezcharakterního jednání - vysvětlí pojem motiv, potřeba, hierarchie potřeb, hodnota, postoj - vysvětlí pojmy schopnost, dovednost, uvede konkrétní příklady - posoudí, které dovednosti jsou důležité pro povolání, které v budoucnu chce vykonávat - sdělí důvody nebo události, které by mohly změnit smysl života člověka a zároveň ho motivovat k dosažení svých životních cílů 	<p>Právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady</p> <p>Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR. Složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p> <p>Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>Právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních</p>
<p>Člověk, stát a hospodářství VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v možnostech platebního styku - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - zná úlohu a význam různých profesí - popíše základní funkce a principy dělby práce v rodině a společnosti, vysvětlí jejich význam - respektuje práva a zájmy druhých lidí 	
<p>Člověk, stát a právo VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná formy různé státních zřízení a uvede konkrétní příklady - jmenuje hlavní části Ústavě ČR - rozlišuje dělení státní moci - uvede příklady činnosti orgánů ochrany občanů – policie, armáda, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři 	

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje některé politické strany v ČR - vyjmenuje a posoudí význam principů demokracie - uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě - objasní úkoly institucí a orgánů podílejících se na správě obcí a krajů - vysvětlí podstatu voleb do zastupitelstev a Parlamentu ČR - na příkladech demonstruje základní právní úpravy v oblasti právních vztahů, pracovního poměru, živnosti, manželství - vyjmenuje příklady protiprávního jednání a jeho možné důsledky - chápe význam soudů ve společnosti 	<p>předpisů</p> <p>Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>
--	--	--

OBČANSKÁ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Člověk, stát a hospodářství VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví, uvede jejich příklady, druhy a způsoby jejich ochrany - rozlišuje a porovná různé formy vlastnictví - objasní potřebu právní ochrany různých forem vlastnictví 	<p>Majetek a vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p>
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s	- dovede si vybrat nejvýhodnější způsob pokrytí finančního deficitu	

volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu Hospodaření - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní Evropská integrace – podstata, význam, Evropská unie a ČR Globalizace – projevy, významné globální problémy Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- rozumí konceptu nabídky a poptávky - chápe co je DPH - na příkladu vyloží podstatu fungování trhu, propojenost ekonomických subjektů (firem a domácností) - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - vysvětlí funkce peněz - vyjmenuje podoby peněz a formy placení	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	- vysvětlí pojmy státní rozpočet, daňový systém a význam daní - popíše, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	
Mezinárodní vztahy, globální svět GVO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- Popíše proces začlenění ČR do EU, vliv na každodenní život občanů - Uvede vybraná práva občanů ČR v rámci EU a způsoby uplatňování - Popíše způsoby spolupráce členských států EU	
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	-Uvede příklady globálních problémů současnosti -Vyjádří osobní názor vzhledem ke globálním problémům současnosti -Popíše příčiny a důsledky globálních problémů současnosti	
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	-Uvede souvislosti mezi globálními a lokálními problémy	
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a	- Respektuje práva a zájmy druhých lidí - Hodnotí význam ochrany lidských práv a svobod	

respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam právní úpravy důležitých vztahů - popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví - popíše vznik a zánik pracovního poměru - vyjmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy - objasní vlastními slovy právní a společenskou roli instituce manželství 	
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> - ví, kam se obrátit při řešení právních problémů - vysvětlí a charakterizuje jednoduché právní úkony, popíše důsledky těchto právních úkonů - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci) - popíše průběh vybraného jednání (občanský průkaz, řidičský průkaz, pas apod.) 	
<p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady</p> <p>VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení - vyjmenuje základní společenská pravidla, uvede příklady a posoudí jejich přínos pro soužití lidí - vyjmenuje důsledky porušování pravidel a norem - chápe význam soudů ve společnosti 	

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1. FYZIKA

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Předmět je vyučován 6., 7., 8. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	2

Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vede k vytváření a ověřování hypotéz, učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie, k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat.

Kompetence komunikativní

Práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. Učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

Využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů. Učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti, učitel vede žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb).

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů. Podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat. Vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů. Učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů. Vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání). Vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

FYZIKA – 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynou a vlastnosti, kterými se od sebe liší	látky a tělesa rozdělení látek na pevné, kapalné a plyné
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- používá správně pojem atom, molekula, iont - má představu o tom, z čeho se skládá atom	částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron)
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- ovládá značky a jednotky základních veličin vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách - změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapsat výsledek	fyzikální veličiny

	<ul style="list-style-type: none"> - změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší - změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin, převádí jednotky času 	<p>délka</p> <p>hmotnost</p> <p>objem</p>
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá značku a jednotku hustoty a její převody - změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - vypočítá z hmotnosti a objemu hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho = m : V$, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami 	<p>teplota</p> <p>teplotní roztažnost těles</p> <p>čas</p> <p>hustota</p> <p>síla působící na těleso</p>
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh 	<p>gravitační síla</p> <p>gravitační pole</p>
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	<ul style="list-style-type: none"> - pozná schématické značky el. součástek, nakreslí jednoduché schéma el. obvodu, sestaví jednoduchý obvod 	<p>elektrický obvod</p> <p>elektrický náboj</p>
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> - pozná tyčový a podkovovitý magnet, seznámí se s mg polem 	<p>magnetismus</p>

FYZIKA – 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- dokáže vyjádřit fyzikální veličiny v různých jednotkách (d, V, m, t, T)	fyzikální veličiny
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- dokáže vyjádřit fyzikální veličiny v různých jednotkách (d, V, m, t, T)	
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	- Rozpozná rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas	okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas - používá s porozuměním vztah $v = s : t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh - znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	dráha a čas pohyb a klid tělesa síla třecí síla
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- rozeznává jednotlivé druhy sil a jejich účinky na těleso (pohyb, změna pohybu, deformace) - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	skládání sil, výslednice sil těžiště tělesa smykové tření ovlivňování tření v praxi

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech velikost a směr působící tlakové síly - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí - objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci 	tlaková síla tlak Pascalův zákon hydrostatický tlak vztlaková síla působící na tělesa v kapalině Archimédův zákon plování, vznášení se a potápění těles v klidných kapalinách atmosférický tlak tlak plynu v uzavřené nádobě
---	---	--

FYZIKA – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu mechanická práce a výkon - dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná - určí z vykonané práce v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie - používá s porozuměním vztah $W = F \cdot s$ a $P = W : t$ při řešení problémů a úloh - je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li m, c a Δt (bez změny skupenství) 	mechanická práce výkon polohová a pohybová energie vnitřní energie tělesa tepelná výměna teplo přijaté a odevzdané tělesem změny skupenství

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu 	<p>Sluneční soustava</p> <p>Fáze měsíce</p> <p>Vesmír</p>
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> - popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách) - popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) - má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci - objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází 	

FYZIKA – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	<ul style="list-style-type: none"> - určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku - pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí 	<p>akustika, zvuk, zdroj zvuku</p> <p>šíření zvuku</p> <p>odraz zvuku</p>

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - dokáže popsat nepříznivý vliv ultrafialového záření na lidský organismus - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle - určí pokusně rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla 	<p>hlasitost zvuku</p> <p>světlo, zdroj světla</p> <p>přímocharé šíření světla</p>
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost - dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - objasní pokusem rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě 	<p>rychlost světla</p> <p>odraz světelného paprsku</p> <p>zrcadla</p> <p>lom světla na optickém rozhraní</p> <p>optické čočky</p> <p>rozklad světla</p>
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu	

	<ul style="list-style-type: none"> - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů 	<p>elektrické pole elektrická síla elektrický proud elektrické napětí tepelné účinky elektrického proudu střídavý proud pravidla bezpečné práce izolant a polovodič odpor vodiče elektromagnetická indukce stejnoseměrný elektromotor Transformátor</p>
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> - ověří pokusem, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) - změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu 	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními - rozliší pokusně vodič od izolantu - chápe závislost velikosti odporu 	
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu - dokáže popsat elektromotor a transformátor 	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - Dokáže popsat jadernou energii (jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor) - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí 	<p>výroba a přenos elektrické energie</p> <p>Vliv výroby energie na ŽP</p>

5.6.2. CHEMIE

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Předmět je vyučován 8. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	8.	9.
Počet hodin	2	2

Vzdělávání v předmětu směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí (na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů). Pomáhá řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, pomáhá vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, upevňuje dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení. Vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek, dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie, dává žákům možnost volit různé způsoby řešení a možnost obhajovat svá rozhodnutí. Vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení, k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty a klade důraz na aplikaci poznatků v praxi.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek, podněcuje žáky k argumentaci, zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat.

Kompetence sociální a personální

Učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, podněcuje žáky ke smysluplné diskusi, vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Kompetence občanské

Učitel společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování. Předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí a zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi.

Kompetence digitální

Vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí. Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním. Seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

CHEMIE – 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Pozorování, pokus a bezpečnosti práce CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- zná základní chemické a fyzikální vlastnosti látek, odliší chemické a fyzikální děje.	Bezpečnost práce v chemii Úvod do učiva Řád pracovní chemie Laboratorní řád
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- zná zásady bezpečnosti práce, dovede poskytnout první pomoc, zná tel. čísla záchranné služby a dokáže zavolat pomoc - správně ředí roztoky kyselin a hydroxidů	Vlastnosti látek, směsi Látky, jejich chemické vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje Směsi různorodé a stejnorodé Roztoky, složení roztoku Hmotnostní zlomek
Směsi	- rozliší a pojmenuje druhy směsí, zná příklady směsí z praxe	Oddělování složek směsí Částicové složení látek, PSP

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky		Atom, molekula ionty Chemické prvky
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- vypočítá hmotnostní zlomek složek směsí a % koncentraci	PSP Voda, vzduch, vodík, kyslík Voda
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- zná princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - provede filtraci a krystalizaci ve školních podmínkách	Vzduch Vodík Kyslík Chemické reakce, vazby a sloučeniny
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	- popíše koloběh vody na Zemi a postup čištění vody - zná složení vzduchu - uvede znečišťovatele vzduchu	Chemická sloučenina Chemická vazba
Částicové složení látek a chemické prvky CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- odvodí vznik kationů a anionů z atomu, vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou - vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou - určí počet atomů a prvků ve sloučenině	

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zná české názvy a značky základních prvků - přiřadí protonové číslo prvku a naopak, zná princip uspořádání prvků v PSP, dokáže zařadit prvek do skupiny a periody - zná pojmy kovy, nekovy, polokovy a jejich příklady - zná znění periodického zákona - zná vlastnosti a použití vodíku a uvědomuje si možné nebezpečí výbuchu - zná vlastnosti a použití kyslíku - uvědomí si význam kyslíku v procesech hoření a dýchání - zná pojem elektronegativity - určí charakter chemické vazby podle elektronegativity 	<p>Halogenidy Názvosloví Použití, výskyt, význam Nejznámější halogenidy Oxidy Názvosloví Použití, výskyt, význam Nejznámější oxidy Kyseliny, hydroxidy</p>
Chemické reakce CH-9-4-01 rozliší a zapíše chemickou rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady důležitých chemických reakcí	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam symbolů v chemické rovnici - zapíše slovně popsany děj chemickou rovnici - umí používat veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení z chemických rovnic - vypočítá molární hmotnost sloučenin - zformuluje zákon zachování hmotnosti, - vyčíslí jednoduchou rovnici. 	<p>Chemické reakce Chemické rovnice Sestavování a zápis chemických rovnic Druhy chemických rovnic Stavba atomu, ionty Iontové reakce a rovnice Chemické výpočty Molární hmotnost Látkové množství Zákon zachování hmotnosti</p>
Anorganické sloučeniny CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem halogenid, zná pravidla názvosloví halogenidů - vysvětlí pojem oxid, zná pravidla názvosloví oxidů - zná význam a užití CaO, CO₂, CO, NO_x - zná pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid - vysvětlí pojem kyselina, zná pravidla názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin, zná význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ - zná zásady bezpečné práce s kyselinami, postup ředění kyselin - dokáže poskytnout první pomoc při poleptání - vysvětlí pojem hydroxid, zná pravidla názvosloví hydroxidů - zná význam a užití NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ - zná zásady bezpečné práce s hydroxidy 	

	- dokáže poskytnout první pomoc při poleptání	kyselost a zásaditost roztoků, pH Kyseliny Hydroxidy
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- orientuje se na stupnici pH	

CHEMIE – 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Opakování názvosloví CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- určí oxidační číslo prvku ve vzorci - zapíše název i vzorec oxidu, kyselin, hydroxidů a solí - zná význam a použití významných zástupců	oxidy kyseliny a hydroxidy solí kyslíkaté a nekyslíkaté faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
Chemické reakce CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	- pozná chemickou reakci a dokáže zapsat chemickou reakci - dokáže sestavit rovnice neutralizace - vysvětlí rozdíl mezi oxidací a redukcí - rozliší exo a endotermickou reakci - pochopí výrobu železa	uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- zná činitele ovlivňující rychlost koroze a způsoby ochrany proti korozi	paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva

Organické sloučeniny CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- pozná základní stavební prvky a strukturu uhlovodíků - chápe vzorce, výskyt vlastnost a použití alkanů, alkenů, alkynů a arénů	deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	- uvede zástupce fosilních paliv - zhodnotí využití různých paliv z ekologického hlediska - vysvětlí význam automobilových katalyzátorů - zná nebezpečí a zásady bezpečného užívání topných plynů v domácnosti	přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- chápe vzorce, vlastnosti a použití základních alkoholů a karboxylových kyselin - zná rizika požívání alkoholických nápojů	přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	- určí významné zdroje tuků, sacharidů, bílkovin a vitaminů v potravě	
Chemie a společnost CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- uvede příklady surovin a meziproductů při výrobě daných chemikálií - vysvětlí pojem sekundární surovina a její význam z hlediska péče o životní prostředí	chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- uvede příklady volně prodávaných hořlavin - chápe zásady bezpečné práce s hořlavinami - vysvětlí princip hašení požárů - zná důležitá tel. čísla a způsob ohlašování požárů	tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika detergenty, pesticidy a insekticidy
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken a uvede jejich využití - popíše příklady volně i nezákonně prodávaných drog - uvede příklady nebezpečí při konzumaci drog	hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, pesticidy a insekticidy léčiva a návykové látky

5.6.3. PŘÍRODOPIS

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Předmět je vyučován od 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Přírodopis navazuje na elementární úroveň přírodovědného poznání žáků 1. stupně, směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům, umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Zařazuje osvojování důležitých dovedností (pozorování, experimentování a měření, vytváření hypotéz o podstatě pozorovaných jevů, analyzování výsledků tohoto ověřování a vyvozování z nich závěrů), vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na stav a vliv lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k samostatné volbě způsobů, metod a strategií učení k plánování, organizování a řízení vlastního učení a k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. K vyhledávání, třídění a propojování informací a jejich využití v praktickém životě, k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí. Vede samostatnému pozorování, porovnávání získaných informací, k jejich posuzování a vyvozování z nich závěrů, samostatnému posuzování vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů, zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení problémů, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta.

Kompetence komunikativní

Práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů, druhých, na diskusi. Učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě a využívání informačních technologií, učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

Využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, učitel vede žáky k podílení se na vytváření pravidel práce v týmu a vytvoření příjemné atmosféry v týmu. Učitel podporuje žáky k zapojení se do debaty celé třídy či skupiny, vede žáky k respektování zkušeností druhých. Učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a k uvědomování si svých práv a povinností, vede žáky odmítání násilí a hrubému zacházení, vede žáky k empatii k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami, vede žáky k účinnému a bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení učebny, zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh.

Kompetence digitální

Vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích. Rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry. Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

PŘÍRODOPIS - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Obecná biologie a genetika P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- rozliší základní projevy a podmínky života - orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvědomuje si, že existuje více názorů na vznik života a uvede příklady	Uspořádání živého světa Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, dědičnost, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	-vysvětlí rozdíl mezi pohlavím a nepohlavním rozmnožováním	
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	-uvědomí si příklady dědičnosti	
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- dokáže roztřídit organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií	
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- uvede příklady rozmanitosti přírody	
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- užívá pojmy producent, konzument a reducent a uvede příklady	Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití
Biologie hub P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi	- uvede příklady hub bez plodnic a jejich pozitivní a negativní vliv na člověka i jejich hospodářský význam	
		Houby

a porovná je podle charakteristických znaků	- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je dle vnějších charakteristických znaků	Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka
Biologie rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- pozná a zařadí běžné druhy řas - uvede význam mořských řas - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení řas podmínkám prostředí - odvodí na základě pozorování uspořádání těla řas - zná pojem stélka	Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě
Biologie živočichů P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- porovná základní vnější i vnitřní stavbu vybraných zástupců jednotlivých kmenů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - popíše tělo žízály a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou	BIOLOGIE ROSTLIN Řasy zástupci, stavba těla, význam, výskyt BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla vývoj a vývin systému živočichů rozšíření, význam a ochrana živočichů - (Bezobratlí živočichové)
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce, rozlišuje vodní a suchozemské druh, pozná vybrané zástupce, zná jejich význam a postavení v přírodě - rozlišuje jednotlivé skupiny členovců podle charakteristických znaků, uvede nejznámější zástupce - orientuje se v nejznámějších hmyzu a pozná vybrané zástupce	prvoci žahavci ploštěnci hlísti měkkýši kroužkovci členovci: pavoukovci korýši hmyz projevy chování hmyzu ostnokožci
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní způsob života a přizpůsobení danému životnímu prostředí	

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát	

PŘÍRODOPIS - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Biologie živočichů P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Strunatci a obratlovci Stavba těla strunatců a obratlovců Kruhoústí a paryby-základní znaky, nevýznamnější druhy
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- Charakterizuje základní skupiny obratlovců Pozná vybrané zástupce ryb, obojživelníků, plazů, ptáků	Ryby-stavba těla, ekologie rozšíření ryb, významní mořští a sladkovodní zástupci
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí	Obojživelníci – stavba těla, významní zástupci Plazi-stavba těla Zástupci významných skupin-krokodýli, hadi, želvy, ještěři
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka;	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	

uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		Ptáci-stavba těla, chování ptáků, významné druhy ptáků
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- rozumí postavení ryb v potravním řetězci - zná význam plazů v potravním řetězci	
Biologie rostlin P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	- vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu	Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechorosty Kaprad'orosty – plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny Anatomie rostlin Stavba rostlinného těla Krytosemenné rostliny Fyziologie rostlin Základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování
P-9-3-02 vysvětlí principy základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- zná příklady výtrusných rostlin - rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní skupiny rostlin, pozná významné zástupce	
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- vysvětlí význam rostlin v přírodě	
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin	
--	---	--

PŘÍRODOPIS - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Biologie živočichů – savci P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku	stavba těla savců, stavba a funkce jednotlivých částí těla rozmnožování vývoj, vývin živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin savců
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- podle charakteristických znaků rozlišuje základní skupiny savců a správně roztřídí vybrané zástupce - pozná vybrané zástupce	rozšíření, význam a ochrana savců – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek apod.)	význam savců v pro člověka i v přírodě chov domácích zvířat
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací) a hygiena duševní činnosti
Biologie člověka P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání a soustav lidského těla	

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- umí vysvětlit vývoj a vývin člověka	nemoci, a postupy při léčení běžných nemocí epidemie
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- vysvětlí způsob oplození, zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života	
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii - zná příčiny nejznámějších nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	

PŘÍRODOPIS - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Biologie člověka P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání a soustav lidského těla	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- umí vysvětlit vývoj a vývin člověka	fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- vysvětlí způsob oplození, zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života	
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých	- pochopí a zaujme vlastní postoj k ochraně a šetření vodou	

ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a jejich možné dopady i ochranu před nimi	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých globálních problémů způsobených počasím a podnebím - orientuje se v ekosystémech na Zemi - dokáže posoudit vliv počasí a podnebí na jednotlivé ekosystémy 	zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů, mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy i u nás v ČR
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- zná vliv člověka na životní prostředí	

5.6.4. ZEMĚPIS

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Předmět je vyučován od 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	1

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, k osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod, k získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, k respektování přírodních hodnot, lidských výtvarů a k podpoře ochrany životního prostředí a k aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti. Získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry a poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení. Učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi a k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.

Kompetence komunikativní

Žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Učitel vede žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování stanovených pravidel vzájemné komunikace, k naslouchání a respektování názorů druhých a k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení a učit myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí. Učitel vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci, k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků a k odpovědím na otevřené otázky.

Kompetence sociální a personální

Žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání. Učitel vede žáky k využívání skupinového vyučování, k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání, k ochotě pomoci a o pomoc požádat a k následnému hodnocení svých výsledků.

Kompetence občanské

Žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, rozhodují se zodpovědně podle dané situace a chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje. Učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence pracovní

Žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu a jsou vedeni k efektivní práci. Učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu, k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací.

Digitální kompetence

Vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy. Seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi. Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

ZEMĚPIS - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planety, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, galaxie a v praxi dokáže využívat získané znalosti - popíše a charakterizuje polohu, povrch, pohyby Země, jednotlivé fáze Měsíce - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem - dokáže stanovit místní čas 	Planeta Země postavení Země ve vesmíru tvar a pohyby planety roční období Měsíc
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže používat glóbus jako zmenšený model Země - pochopí měřítko a umí s ním pracovat - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - umí se orientovat v mapě - používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu - používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek 	glóbus měřítko oceány, kontinenty poledníky rovnoběžky

	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - umí se orientovat v mapě 	zeměpisné souřadnice zeměpisná síť
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní, společenské a hospodářské sféry - dokáže popsat jednotlivé geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně, jednotlivé přírodní oblasti 	určování časových pásem typy původních přírodních krajín polární krajiny, tundry
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, hloubnic - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez 	lesy mírného pásu, stepi subtropické krajiny Středomoří pouště a polopouště, savany
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> - objasní stavbu Země, dna oceánů - seznámí se s vnitřními a vnějšími procesy přírodní sféry a jejich vlivy na přírodu a lidskou společnost 	tropické deštné pralesy výškové stupně
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	<ul style="list-style-type: none"> - popíše hospodářské využití a možnosti, typy krajín, přírodní a společenské prostředí 	hydrosféra vyspělost jednotlivých zemí (rozvojové, vyspělé)
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové	<ul style="list-style-type: none"> - určí a rozlišuje jednotlivé typy krajín - dokáže charakterizovat jednotlivé biomy 	mezinárodní spolupráce OSN, NATO, EU, UNICEF

rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)		
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- seznámí se se základními přírodními, společenskými, politickými, hospodářskými a environmentálními problémy a možnostmi jejich řešení	
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- prohloubí si pocit sounáležitosti a tyto pojmy vysvětlí vlastními slovy - vyhledává aktivně informace o místech prázdninového pobytu	
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	- získá základní představu o počtu obyvatel, dokáže zařazovat lidi podle ras, jazyků, náboženství, vzdělání	
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- umí vysvětlit pojem město, vesnice - pochopí a vlastními slovy vysvětlí význam lesa pro člověka	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- prohloubí si znalosti zásad bezpečného pohybu a pobytu v krajině - orientuje se v zásadách bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- pochopí význam zemědělství pro zabezpečení obživy, rozliší rostlinnou a živočišnou výrobu - pochopí pojem přírodní obnovitelný a neobnovitelný zdroj a umí uvést příklady - pochopí vazbu mezi nerostnými surovinami a rozvojem průmyslu - umí vyjmenovat jednotlivé druhy dopravy, pochopí princip hledání v jízdním řádu	

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s hlavními odvětvími průmyslu a dokáže uvést příklady výrobků - dokáže určit faktory ovlivňující rozmístění hospodářských aktivit 	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	<ul style="list-style-type: none"> - chápe podstatu termínů zaostalá, rozvojová, vyspělá země, na příkladech dokáže vysvětlit kritéria - chápe termín mezinárodní spolupráce, dokáže vyjmenovat nejdůležitější organizace a oblasti jejich působení 	

ZEMĚPIS - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> - porovná vzájemný poměr světového oceánu a pevniny - posoudí obecný význam využití oceánů, moří - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - popíše pomocí mapy výškovou členitost a vyhledá vybrané povrchové celky 	<p>Světový oceán (rozloha, členitost) moře, záliv, průliv, průplav</p> <p>Zeměpis světadílů poloha (povrch, podnebí, vodstvo, rostliny, živočichové, přírodní zdroje, obyvatelstvo, regiony kontinentu)</p>

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá světový oceán a jeho části na glóbu, mapě, popíše je - vyhledá na mapě vybraná moře, oceány, zálivy, průplavy, průlivy - vyhledá a pojmenuje vybrané státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - určí polohu kontinentu z hlediska podnebného pásu - vyhledá na mapě hlavní vodní toky - pojmenuje a vyhledá na mapě krajinné oblasti - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - rozlišuje přírodní zdroje podle charakteru a využití 	Afrika Amerika Asie Austrálie Oceánie Arktida, Antarktida
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - dokáže pojmenovat základní přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy a možnosti jejich řešení 	

ZEMĚPIS - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a	- popíše a vyhodnotí působení České republiky v rámci jednotlivých mezinárodních organizací	Evropa přírodní poměry obyvatelstvo

nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		hospodářství regiony
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - charakterizuje po jednotlivých oblastech hospodářství České republiky: průmysl, zemědělství, dopravu a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod 	EU
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	- vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje	Česká republika
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a - pokouší se o prognózu dalšího vývoje - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky - zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy 	přírodní poměry obyvatelstvo hospodářství regiony a kraje zahraniční vztahy a organizace, cestovní ruch
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a popíše na mapě polohu Evropy, porovná rozlohu s ostatními kontinenty - popíše oblasti s nejstaršími civilizacemi a různě zalidněné oblasti - srovnává obyvatelstvo podle různých kritérií, vybraná města, vybrané státy a hlavní města 	

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- určí polohu Evropy z hlediska podnebných pásů, porovná podnebí a počasí v jednotlivých částech Evropy a šířková vegetační pásma E	
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- charakterizuje obyvatelstvo, sídla, kulturní a náboženské tradice - zaměří se na oblasti s předpoklady cestovního ruchu	
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu - umí použít základní pomůcky a přístroje potřebné pro orientaci v terénu	
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo - dokáže porovnat informace o České republice v evropském a světovém kontextu	

ZEMĚPIS - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	- pracuje aktivně s tematickými mapami rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele	Obyvatelstvo světa obyvatelstvo (rozmístění, pohyb, rasy, národy, náboženství, struktura)
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí	- popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací	venkovská sídla městská sídla

lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		(urbanizace, územní struktura, funkce)
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- orientuje se na politické mapě světa - orientuje se v konkrétních přírodních, společenských, politických, hospodářských a environmentálních problémech a možnostech jejich řešení	Politický zeměpis
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, státního zřízení - lokalizuje aktuální příklady světových konfliktů - vyhledá na mapě nově vzniklé státy	státy na Zemi poloha lidnatost státní zřízení správní členění stupeň rozvoje států ohniska neklidu nové státy
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- pracuje aktivně s tematickými mapami	Politická mapa současného světa
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	- orientuje se v kritériích pro porovnání hospodářské vyspělosti země - rozlišuje dopravu podle funkcí a pracuje s porozuměním s pojmy	Hospodářské prostředí
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- dokumentuje vliv zámořských objevů na světové zemědělství, uvádí příklady - rozlišuje jednotlivá odvětví průmyslu	těžba, zpracování surovin průmysl zemědělství doprava služby mezinárodní obchod

Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě 	
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- dokáže pojmenovat konkrétní přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, jejich rizika a možnosti jejich řešení	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- dokáže pracovat s různými přístroji a pomůckami potřebnými k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	2	2	1	1

Hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura, vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí: **vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu, **instrumentální činnost** – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci, **hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, **poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob. Vzdělávání směřuje ke vnímání hudby jako důležité součásti života jedince, k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace, k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, k pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky, přesně v jednohlasu. Učitel vede žáky k užívání správné terminologie, symboliky, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi, k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů

Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby, rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální. Učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků a vede žáky k vzájemnému naslouchání. Učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem, reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. Žáci efektivně spolupracují, respektují názory jiných, učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků. Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků a vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby. Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a k ohledu na druhé.

Kompetence občanská

Žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl, respektují názor druhých, chrání a oceňují naše kulturní tradice, aktivně se zapojuje do kulturního dění. Učitel vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění, vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence pracovní

Žák využívá hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu. Při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla, vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem. Učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků, vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny. Učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů. Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - rozlišuje hlas mluvený a zpěvný - umí vytleskat rytmus podle vzoru 	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev, správný pěvecký postoj, dýchání, artikulace, měkké nasazení tónu, brumendo, hlasová cvičení, rytmický přednes básní a říkadel,
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o hudební a rytmické doprovody - učí se hrát na jednotlivé nástroje z Orffova instrumentáře - poznává některé hudební nástroje (klavír, trubka, flétna, housle, rytmické nástroje) - opakuje jednoduché rytmické motivy 	hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) Instrumentální činnosti hra na Orffovy instrumentální nástroje reprodukce hudebních a rytmických motivů hra na otázku - odpověď, ozvěnu Hudebně-pohybové činnosti
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, pochod, jednoduché taneční hry) - vyjadřuje pohybem obsah písni, náladu skladby - pokouší se o taneční improvizaci 	pohybová a taneční aktivita jako doprovod k lidovým písním, pohybové vyjádření obsahu písni, taneční improvizace Poslechové činnosti tón a zvuk, vlastnosti tónu: výška, síla, délka, barva, seznámení s hudební notací hravou formou (tvar noty, zápis not na linkách a v mezerách, houslový klíč), stoupající a klesající

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
		melodie, vybrané skladby dle ročních období (jarní popěvky, ptáci, letní říkadla, podzimní a zimní písně, koledy), hudební styly: pochod, tanec, ukolébavka

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí hlasových cvičení a pravidelného opakování rozšiřuje svůj hlasový rozsah - upevňuje pěvecké návyky - výrazněji artikuluje v mluvním projevu - rozlišuje stoupající a klesající melodii - orientuje se v písních 2/4 a 3/4 taktu - seznamuje se s dynamickými znaménky 	Vokální činnosti prohlubování práce s hlasem, rozšiřování hlasového rozsahu, dynamicky odlišný zpěv, mluvní projev hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu), rytmické hodnoty not, graf. záznam Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje: jednoduché doprovody
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> - pozná a rozlišuje základní hudební nástroje podle zvuku - snaží se o jednoduché hudební doprovody dle předlohy - zkouší sám vymýšlet jednoduché rytmické doprovody - opakuje krátké i delší rytmické úseky 	pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře (zvonkohra, rytmické nástroje) + klavír, reprodukce krátkých hudebních motivů, rytmitizace říkadel, básniček, rytmitizace hudebních her: otázka - odpověď Hudebně-pohybové činnosti hudebně pohybové hry na tělo, pohybový doprovod znějící hudby, pochod, taktování 2/4 a 3/4 taktů
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - zkouší opakovat pravidelné rytmitizace (hrou na tělo) - vytváří samostatné variace - pohybuje se dle daného rytmu 	Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky: rytmus, barva, kontrast, pohyb melodie, hudba vokální a instrumentální, Camille Saint Saëns - Karneval zvířat, Georg Friedrich

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje radost z kolektivního pohybu - snaží se o jednoduchá dirigentská gesta (hra na dirigenta) 	Händel - Hudba k ohňostroji, Felix Mendelssohn Bartholdy - Svatební pochod, Wolfgang Amadeus Mozart - Malá noční hudba, Jakub Jan Ryba - Česká mše vánoční, Antonín Dvořák - V přírodě
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> - u vybraných skladeb rozlišuje hudební výrazové prostředky - orientuje se v pojmech vokální a instrumentální hudba - seznámí se s vybranými skladbami klasiků - ke skladbám zkouší jednoduché rytmičné doprovody 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> - vylepšuje své pěvecké schopnosti - pracuje s dechem a výslovností - snaží se o měkké nasazení tónu - dbá o svůj hlas, rozlišuje rytmičné hodnoty not - umí pojmenovat stupnici C dur 	Vokální činnosti pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasový rozsah, hlasová hygiena, hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu), hudební motivace, stupnice C dur, grafický záznam Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých písni, Orffův instrumentál, rytmitizace, rytmičné a hudební hry (otázka-odpověď), rytmičná a hudební improvizace Hudebně-pohybové činnosti
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje nástroje dechové a smyčcové - realizuje jednoduché rytmičné doprovody k písni - opakuje delší rytmičné a hudební motivy 	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se taktovat jednoduché lidové písni - rozliší rytmus valčíku a polky - zkouší polkové a valčíkové kroky 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduché taneční choreografie - učí se pohybově vyjádřit hudební náladu 	taktování, pravidelné rytmy, změna 2/4 a 3/4 taktu, pohybový doprovod znějící skladby, taneční doprovody k písňím, pohybová improvizace
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná kvalitu tónů - pozná rozdíly mezi hudbou vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální - proniká do oblasti lidského hlasu - rozlišuje jednotlivé hudební nástroje - seznámí se s různými styly a žánry hudby - zná některá díla Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka - rozšiřuje si znalosti o daných skladatelích a jejich dílech, L. Janáček, V. Novák, A. Honegger 	Poslechové činnosti vlastnosti tónu: délka, síla, výška, barva, zvukomalba hudba vokální, instumentální a vokálně-instumentální lidský hlas, hudební nástroj, hudební styly (pochod, ukolébavka, tanec) Leopold Mozart, Pavel Jurkovič, Wolfgang Amadeus Mozart, Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Vítězslav Novák, Arthur Honegger

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje základní pěvecké návyky - pracuje se svým hlasem - zkouší jednoduché dvojhlas a kánony - cítí rozdíl mezi dur a moll tóninou - orientuje se v notovém zápisu 	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev (intonace), hlasová hygiena, spojení melodie a rytmu - pravidelné takty, dvojhlas (kánon a lidový dvojhlas), durová a mollová tónina grafický záznam hudby (čtení, zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů skladeb a písni	<ul style="list-style-type: none"> - doprovází písně pomocí rozličných hudebních nástrojů - využívá Orffova instrumentáře k rytmickým doprovodům 	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře, rytmizace písni a říkadel, hudební improvizace,

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - vymýšlí hudební a rytmičné doprovody - orientuje se v notovém zápisu jednoduché písně 	tvorba hudebního doprovodu, grafický záznam, melodie, rozdělení hudebních nástrojů Hudebně-pohybové činnosti
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o správná dirigentská gesta - opakuje delší rytmičné motivy hrou na tělo - rytmituje pomocí rozličných nástrojů - zlepšuje taneční kroky - rozvíjí pohybovou improvizaci, metronom 	Taktování, hra na tělo, rytmitace, taneční kroky: polka, valčík, menuet, mazurka, pohybová improvizace, indiánské písně a tance pro první třídu Poslechové činnosti
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v malé písňové formě - rozlišuje lidovou a umělou píseň - vyjadřuje své pocity při poslechu hudby malbou či slovně - reaguje na případné hudební změny při poslechové činnosti - prohlubuje znalosti o známých skladatelích a jejich tvorbě 	hudební formy: malá písňová forma, lidová a umělá píseň, interpretace pocitů z hudby: slovně, malbou, pohybem, hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (kontrast, gradace, rytmičné a dynamické změny v hudebním proudu), skladatelé: Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů, Krzysztof Penderecki, Ludwig van Beethoven

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje své pěvecké znalosti - dodržuje zásady správné hlasové hygieny - zkouší jednoduché dvojhlasé písně a kánony - čte noty v jednočárkované oktávě - rozlišuje v grafickém záznamu rytmičné hodnoty not a pomlky 	Vokální činnosti pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, rozšiřování hlasového rozsahu), hlasová hygiena, dvojhlas, kánon, dur a moll tónina, grafický záznam hudby (čtení, zápis hudebního motivu v notovém záznamu)

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	- zpívá lidové písně, umělé, trampské	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednotlivých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře), možnost využití individuálních schopností jednotlivých žáků ZUŠ, rytmizace a melodizace, hudební improvizace (tvorba hudebního a rytmického doprovodu, tvorba předeher, meziher, doher) Hudebně-pohybové činnosti Taktování, pravidelné rytmy, pohybové doprovody k písni, dramatizace vybraných skladeb, pantomima a pohybová improvizace, orientace v prostoru, pamětné uchování tanečních kroků Poslechové činnosti vztahy mezi tóny, kvalita tónů, hudební formy: kánon, rondo, variace, hudební styly a žánry (pochod, tanec, lidová píseň, umělá píseň, trampská píseň, jazzové prvky, folk, státní hymna) poslechové skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka, B. Martinů, W. A. Mozarta, G. F. Händela, M. P. Musorgského
HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- umí doprovodit jednoduché písně na rytmické a melodické hudební nástroje - snaží se o samostatné hudební a rytmické doprovody - seznámí se s nástroji symfonického orchestru - rozlišuje jednotlivé nástrojové skupiny	
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- orientuje se v taktování lidových písní - zachycuje hudební náladu skladby pomocí pohybové improvizace - seznámí se s relaxací - provádí taneční hry se zpěvem - reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybové hře	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- upevňuje poslechem hudební vztahy mezi tóny - prohlubuje znalosti o hudebních formách - rozlišuje konkrétní hudební styly a žánry - zná původ státní hymny - rozšiřuje znalosti o hudebních skladatelích a jejich dílech	

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>HV- 9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i další části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p> <p>HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<p>- orientuje se v notovém zápisu, houslový klíč, nota, rytmické hodnoty not, takty, posuvky, rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou</p> <p>- snaží se při zpěvu nasazovat hlavový tón, využívá hlasová cvičení k rozšíření svého hlasového rozsahu, důraz na artikulaci</p> <p>- reprodukuje motivy jednoduchých skladbiček pomocí rytmických nástrojů z Orffova instrumentáře</p> <p>- získává rytmické citění a rytmickou paměť</p> <p>- dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy</p> <p>- rozpozná jednoduché základní kroky jednotlivých tanců</p> <p>- zvládne taktování dvoudobého, třídobého a čtyřdobého taktu</p> <p>- sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dokáže je pojmenovat</p> <p>- rozpozná rozdíly mezi lidovou a umělou písní, vokální a orchestrální skladbou</p> <p>- orientuje se v pojmech opera, opereta, hudební revue, melodram, muzikál</p> <p>- chápe jejich vzájemné odlišnosti</p>	<p>Vokální činnosti záznam vokální hudby, stupnice C dur, takty, pravidelné rytmy, durová a mollová tónina, posuvky, notový zápis jako opora při realizaci písně, intonační cvičení, vzestupná, sestupná řada, rozšiřování hlasového rozsahu, nácvik lidových a umělých písní, Ta naše zemi, zemička – hudební inspirace pověsti O Libuši</p> <p>Instrumentální činnosti reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu (Já husárek malý, Malé kotě) rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo, analytická práce s písní, jednoduchá malá písňová forma, využití Orffových nástrojů, strunné nástroje kytara – akustická, elektrická</p> <p>Hudebně – pohybové činnosti pochod, polka, valčík, mazurka, menuet, hra na dirigenta a orchestr, světoví dirigenti, vánoční koledy (dramaticko – hudební ztvárnění), hudba a tanec – pantomima, balet, lidový a společenský tanec P. I. Čajkovskij – Labutí jezero</p> <p>Poslechové činnosti poznávání hudebních nástrojů, rozličná barva jednotlivých nástrojových skupin, píseň lidová a umělá a její proměna ve staletích, vokální a instrumentální skladba, počátky opery, česká opera</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - pronikne do historických souvislostí spojených s počátky ND - využívá metronom, tempo a dynamiku 	Národní divadlo, opereta, hudební revue, melodram, muzikál, filmová hudba, metronom, tempo, dynamika, hudba jiných národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<ul style="list-style-type: none"> - využívá při zpěvu správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně 	Vokální činnosti práce s hlasem v období mutace a hlasové změny dívky a chlapců světoví pěvci, druhy zpěvních technik pěvecké dovednosti, správná tvorba tónu, výslovnost, artikulace, dýchání obohacení pěveckého repertoáru – lidová, umělá píseň, kánon grafický záznam hudby, noty
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o hudební improvizaci za pomoci jednoduchých rytmických a melodických nástrojů s důrazem na konkrétní umělecký styl - hledá románské a gotické stavby ve svém okolí (architektura) - vnímá pohybové odlišnosti v minulosti a nyní (taneční umění) - pokouší se o zaznamenání starého notového zápisu (výtvarné umění) 	Instrumentální a pohybové činnosti hra na pravěké zvuky románský styl, hudba, stavby gotický styl, hudba, stavby doprovody ke starým skladbám staré notové zápisy rytmická hra na tělo
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o zařazení skladby do příslušného období - rozpozná vybrané hudební formy 	Poslechové činnosti hudba pravěku hudba starověku

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- seznámí se s charakteristickými znaky uměleckých slohů	hudba středověku, románské a gotické období výběr poslechové skladeb období baroka, klasicismu a romantismu pojmy homofonie, polyfonie, fuga, kánon sonáta, symfonie, kantáta, oratorium, programní hudba, vývoj muzikálu hudba jiných národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- snaží se o správnou intonaci, dobré frázování, rozšiřování pěveckého rozsahu - pokouší se o lidový dvojhlas a zpívá rytmicky přesně vybrané písně - rozšiřuje si svůj kmenový repertoár dle svých individuálních dispozic - zvládne vytleskat obtížnější rytmus - vnímá odlišný charakter skladeb uměleckých stylů a dotváří ho dle zákonitostí daného období	Vokální činnosti hlasová a rytmická cvičení, čistá intonace, frázování durová a mollová tónina, akordy rytmický výcvik s oporou hudebních nástrojů zpěv lidových, umělých, populárních písní dvojhlasé úpravy, kánony záznam vokální hudby – intonační a rytmický stupnice durové, posuvky, takty jednoduché doprovody na melodické nástroje
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- tvoří jednoduché rytmické motivy pomocí hry na tělo - volí citlivý výběr doprovodných nástrojů k jazzovým skladbám - snaží se o souhru celé třídy (orchestru)	k vybraným písním hudební improvizace – tvorba předeher ke skladbám Instrumentální a pohybové činnosti jazzové prvky v rámci poslechové činnosti

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjadřuje odlišné taneční rytmy - poznává hudební památky a řadí k historickým souvislostem - tvoří projekty jednotlivých slohových období (architektura, literatura, malířství) - rozlišuje další hudební formy – kantáta, oratorium, koncert, fuga - seznamuje se s hudebním světem jiných národů 	<p>synkopický rytmus, ragtime, swing, blues, taneční rokenrolové prvky, hudební a rytmické doprovody k populárním písním, rytmická hra na tělo</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>hudba období renesance, čeští renesanční skladatelé hudba období baroka (Vivaldi, Händel, Bach) nové hudební formy – opera, svita, koncert, fuga, kánon, lidové baroko v Čechách (A. V. Michna z Otradovic), hudba období klasicismu (J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. J. Ryba)</p> <p>vývoj jazzu (pracovní písně, spirituály, blues, ragtime, swing), rokenrol a E. Presley, legendární skupiny, The Beatles, populární hudba 20. st, hudba jiných národů</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>HV-9-1–01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje získané pěvecké návyky a hlasovou hygienu - prohlubuje si znalosti základů hudební nauky - snaží se o pěveckou souhru jednotlivce a celé třídy, kolektivní intonační, rytmické a obsahové vyznění skladby - pracuje na zkvalitnění svého mluveného projevu 	<p>Vokální činnosti</p> <p>kvalitní pěvecké dovednosti – měkké nasazení tónu, hlavový rejstřík, artikulace, frázování, dýchání, uvolněný postoj, notový záznam písně, pravidelné takty, rytmus, posuvky, akordy, rozšiřování písňového repertoáru, písně odlišných žánrů</p> <p>Instrumentální a pohybové činnosti</p> <p>hra na Orffovy nástroje, keyboardy a jejich barevné využití, kytary, zvonkohry,</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
<p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i další části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - seznámí se s odlišnými hudebními nástroji mimoevropských národů - prohlubuje rytmické dovednosti při doprovodech vybraných skladeb - vnímá vývoj taneční populární scény - zdokonaluje rytmické motivy – hra na tělo, koordinace pohybů - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích - zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti - při poslechu vnímá hudebně výrazové prostředky - nahlíží na umělecké styly v širších souvislostech (literatura, architektura, výtvarné umění) - seznamuje se s hudebním světem jiných národů - představuje své oblíbené interprety 	<p>rytmizace a hra na tělo, doprovody k vybraným skladbám, vývoj tance, hudební nástroje jiných národů</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>hudba období romantismu (F. Škroup, B. Smetana, A. Dvořák), hudba přelomu 19. a 20. století (C. Debussy, J. Suk, V. Novák, L. Janáček), hudba 20. století (I. Stravinskij, A. Schönberg, B. Martinů, A. Hába), nové směry v artificiální hudbě, Osvobozené divadlo, Semafor, současná populární scéna světová i domácí, hudba jiných národů</p>

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	2	2	1	1	1	1

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově, používání různých výtvarných technik, učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace, učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky (včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií) pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů, využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech, vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů

Žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů. Žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření, přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj, žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

Žáci se zapojují do diskuse, respektují názory jiných, pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření. Učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti.

Kompetence sociální a personální

Žáci umí tvořivě pracovat ve skupině. Učitel vede žáky ke kolegiální pomoci. Žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu.

Kompetence pracovní

Žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky, dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla. Učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence občanské

Žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí. Při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu. Učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům.

Kompetence digitální

vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo žáka	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti: prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy - barevné kvality - textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru	PODZIM svět přírody - podzim v lese, na poli, na zahradě, u vody (barvy podzimu, podzimní listy, stromy, květiny, podzimní nálady, počasí, experimentování s barvami, barvy teplé, studené)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo žáka	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká tvorba, fotografie, film, tiskopisy, televize, elektronická média, reklama	- práce na poli, na zahradě, sklizeň ovoce, zeleniny - pavoučí síť (babí léto) - kompozice z přírodnin – koláže z listů, semen, suchých plodů, těstovin, koření - otisky listů, peří, struktura kůry svět člověka - zážitky z prázdnin - ilustrace pohádky, básně, textu, beseda nad ilustrací, pohádkové bytosti svět věcí - dekor, rytmus, řazení v pásu, záložka, koberec (běhoun), šála, čepice, rukavice ZIMA zimní svátky - Mikuláš, čert, anděl - Vánoční přání, novoročenky – Vánoce u nás doma i ve světě svět přírody - ptáci a zvířata v zimě (krmítko, krmelec, stopy na sněhu) - zimní nálady, rampouchy, sněhová vločka svět člověka - zimní sporty, soutěže, závody, olympiády - karneval, karnevalová maska - portrét spolužáka (sourozence, rodičů...) - já a moje nejmilejší hračka
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Uplatňování subjektivity: prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty - akční tvar malby a kresby - pohyb těla a jeho vnímání v prostoru Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty - ilustrace textů - volná malba - animovaný film - fotografie	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo žáka	Nabídka okruhů, forem a technik práce
<p>porovnává se svou dosavadní zkušeností</p> <p>VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral a upravil</p>	<p>- komiks</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>- hledisko jejich vnímání, jejich motivace založené na smyslovém vnímání poznání</p> <p>Ověřování komunikačních účinků: osobní postoj v komunikaci</p> <p>- jeho utváření a zdůvodňování</p> <p>- odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje</p> <p>- jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností</p> <p>Proměny komunikačního obsahu</p> <p>- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	<p>- já a moje tělo</p> <p>svět věcí</p> <p>- skládání papíru, konfeta</p> <p>- ozdoby na vánoční stromek a výzdoba</p> <p>- Dekor, rytmus, řazení v ploše, prostírání, návrh balicího papíru, látky, džbán, váza, květináč</p> <p>JARO</p> <p>jarní svátky</p> <p>- Velikonoce – velikonoční kraslice, zajiček, velikonoční přání</p> <p>svět přírody</p> <p>- jarní květiny, rozkvetlé stromy, jarní nálady domácí zvířata a jejich mláďata</p> <p>svět člověka</p> <p>- naše obec – doprava ve městě, jízdní kolo, památky ve městě, třídění odpadů, ochrana přírody</p> <p>svět věcí</p> <p>- kresba vlny, tkaniny, klubíčka, linie vlasů</p> <p>- kresba boty, aktovky, klíče</p> <p>LÉTO</p> <p>svět přírody</p> <p>- rozkvetlá louka, květiny</p> <p>- motýli (osová symetrie, monotyp)</p> <p>- koloběh vody v přírodě, voda kolem nás</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo žáka	Nabídka okruhů, forem a technik práce
		<p>svět člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - já a moje rodina - svátek dětí celého světa - hry a život dětí v jiných částech světa - zážitky z výletů /ZOO, hrady, zámky - prázdninová očekávání <p>svět věcí</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba struhadla, stolní lampy, kávomlýnku <p>TECHNIKY PRÁCE</p> <p>Kresba: tužkou, rudkou, uhlím, perokresba, dřívkem, voskovkou, pastelem</p> <p>Malba: temperou, vodovou barvou, akvarelem</p> <p>Plastická a prostorová tvorba: prostorové hry se stavebnicovými prvky, průmyslové odpady</p> <p>Kombinované techniky: otisky materiálu (víčka, muchlaný papír), rozmývání barvy, roztírání a rozmývání pastelu</p> <p>Experimentování s barvami: zapouštění do vlhkého podkladu, rozfoukávání barevných skvrn brčkem a jejich dotváření, barvy základní – podvojně, světlé – tmavé studené – teplé, husté – řídké, dotváření barevných skvrn, barevný akcent</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 4. - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti, a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká tvorba - fotografie, film, tiskoviny	PODZIM svět přírody – kresba a malba zátiší, kompozice z přírodnin, kresba v plenéru svět člověka – zážitky z prázdnin, ilustrace textu svět věcí – dekor, rytmus (utěrka, šála, čepice)
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	ZIMA zimní svátky – vánoční přání, adventní kalendář – Vánoce ve světě svět přírody – zimní nálady (rampouchy, sněhová vločka) – kresba, malba ptáků a zvířat
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	svět člověka – zimní sporty, olympiády – karneval, karnevalová maska – já a moje tělo (kresba podle předlohy) svět věcí – dekor, rytmus, návrh balicího papíru – návrh džbánu
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich výběr, uplatnění a rozlišení - hračky, objekty, volná malba, fotografie	JARO jarní svátky – Velikonoce , kraslice svět přírody
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 4. - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		<ul style="list-style-type: none"> – jarní nálady, rozkvetlé stromy, mláďata svět věcí <ul style="list-style-type: none"> – malba věcí denní potřeby – malba životního prostředí svět člověka <ul style="list-style-type: none"> – ochrana přírody, naše obec – doprava ve městě LÉTO svět přírody <ul style="list-style-type: none"> – koloběh vody, květiny – osová symetrie – motýli – barevný experiment svět člověka <ul style="list-style-type: none"> – já a moje rodina – svátek dětí celého světa – prázdninová očekávání, zážitky z výletů TECHNIKY PRÁCE <ul style="list-style-type: none"> – Kresba, perokresba – kresba tužkou, uhlem, pastelem – malba temperou, akvarelem – plastická a prostorová tvorba – stavebnicové prvky, kombinované techniky – otisky materiálů barva – experimentování (malba na sklo, hedvábí) každoroční projekty školy: - Vánoce, Velikonoce – Den Země, Den Dětí, soutěže

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvar, objem, kontrast vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání prvků v ploše, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	ve světě přírody - barvy přírody (míchání studených a teplých barev) přírodniny – ovoce, zelenina, plody, listy – houby... – duha – Slunce, Země naš svět – ilustrace – bajka, pohádka – hračky, objekty- např. zátky od PET lahví – Vánoce – přání – co u nás voní na Vánoce – štedrovečerní kapr, ozdoby – Velikonoce – malovaná vajíčka – přání – Den matek – papírové srdíčko jako ozdoba do květináče – předměty kolem nás – tužky rostou na tužkovníku - robot (asambláž)
VV-9-1-02 zaznamenává vizuálních zkušeností, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Využití smyslů ve vlastní tvorbě Vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (pohyb a jeho pojetí v prostoru, uspořádání objektů v prostoru) Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní,	člověk – jsem Martin, po tátovi mám... – naše třída na školní fotografii – já a škola – pocity – co mi dělá potíže
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
	<p>expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Dotváření fotografie, tiskoviny, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů volná malba, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama vizualizované dramatické akce, komunikační grafika rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p>	<p>– náš předek lidoop (proměna v současného člověka) – yetti – masky, obří stopy – Egypt, Řecko, Řím – tematické práce – vynálezce – komunikace – obrázkové písmo (Egypt)</p> <p>formy práce – dlouhodobé a krátkodobé projekty, individuální práce, kolektivní práce práce v terénu</p> <p>techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy</p> <p><u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu</p> <p><u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
		<u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Kresba – linie, tvar, objem, kontrast textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vyjádření Osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání a zdůvodňování Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a dynamickém vyjádření	ve světě přírody - přirozené a umělé ekosystémy, cizokrajné ekosystémy (oceán, poušť, savana, tundra...) - přírodniny - proměny v ročních obdobích - prales - masožravé rostliny, orchideje - Země, planeta života (vznik nových kontinentů, mapy...) - ZOO – plazi – ptáci
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření		člověk - bytosti z mýtů (Mínotauros, bludiště – řád ve výtvarné geometrii, Ariadnina nit, Babylonská věž, Noemova archa...) - pohled do davu lidí - jméno jako totem - sportovci, sporty
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
	<p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické, hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čarodějnice - zobrazování chuťových vjemů (kyselost citronu...) - cukrárna - komunikace - když se hádáme naš svět - ilustrace, ilustrátoři - vlašťovky (otisky, prostorové práce) - comics - hra na restaurátory - vlastnosti věcí, věci všedního dne - zobrazení hranatých předmětů – perspektiva - zvuky hudebních nástrojů - kde mě bota tlačí - Vánoce – přání - barevné vánoční ladění – dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Velikonoce – malovaná vajíčka, přání - Den matek – dekorace - umění Velkomoravské říše, románské umění, gotika, renesance

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
		techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablony, tisk z koláže, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika plastická a prostorová tvorba - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky soudobé výtvarné postupy - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu, ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů	ve světě přírody - podzimní zátiší - krajina – proměna krajiny podle naší nálady – omezená barevnost, krajina mých snů) - přírodní náměty (dřevo, kůra – písmo lesa, tkáně rostlin, schránky mořských živočichů - savci (vytváření vlastního zvěrokruhu) člověk - člověk ve výtvarném umění, - člověk v zrcadle dějin – stavba a funkce těla - pohybové studie lidské postavy, vyjádření základních proporcí postavy - zobrazování detailů lidského obličeje – oko, ústa, nos, ucho – oko - do srdce okno - portrét - rodokmen - vybledlé vzpomínky - ruce (ruka člověka a mimozemšťana, co o mně prozradí moje ruka, otisk mého palce) - mediální hvězdy (, vstupenka, přebal CD - oblečení z netradičních materiálů, šperky, netradiční líčení) - móda
VV-9-1-02 zaznamenává vizuálních zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama vizualizované dramatické akce, komunikační grafika rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření		
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	- komunikace (písmo, mobilní telefony, dopisy, když se hádáme) - dva, kteří se mají rádi
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitky	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace, reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	naš svět - cesty - naše třída, naše čtvrt'
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	- deska pro stolní hry - logo - značka - reklamní leták - radostná událost všedního dne - období baroka, klasicismu, romantismu - Vánoce – přání barevné vánoční ladění (výzdoba) - dárčky vlastní výroby - ozdoby - čas vánočních svíček - Svatý Valentýn - Velikonoce – malovaná vajíčka – přání – Den matek – dekorace techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
		<u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky – tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované učivo	Nabídka okruhů, forem a technik práce
		- nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Předmět je vyučován v 6. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	9.
Počet hodin	1	1

Vzdělávání je zaměřeno na preventivní ochranu zdraví, na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat škodlivé látky a předcházení úrazům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k efektivnímu učení, vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení, plánují, organizují a řídí vlastní učení. Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešení samy žáci.

Kompetence k řešení problémů

Žáci vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů, vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, kriticky myslí, jsou schopni obhájit svá rozhodnutí. Učitel klade otevřené otázky, ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb, podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence komunikativní

Žáci komunikují na odpovídající úrovni, osvojí si kultivovaný ústní projev, účinně se zapojují do diskuze, uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy. Učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žáci spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají. Učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

Žáci respektují názory ostatních, formují si volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodují podle dané situace, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví. Učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní

Žáci si zdokonalují grafický projev, jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce, mohou využít ICT pro hledání informací, využívají znalostí v běžné praxi. Učitel umožňuje žákům, aby pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

Kompetence digitální

Podporujeme rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví. Vedeme žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví. Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k	<ul style="list-style-type: none"> - odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti - aktivně se podílí na tvorbě pravidel soužití ve skupině a aplikuje přijatá pravidla 	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství

utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě		
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost - dokáže rozlišit, které způsoby chování mají negativní, a které pozitivní vliv na vztahy v komunitě, skupině i rodině - rozliší pojmy kamarádství a přátelství - vysvětlí co pro něj znamená pojem rodina 	
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> - respektuje změny v období dospívání a vhodně na ně reaguje - charakterizuje období lidského života od narození až do stáří - dokáže popsat tělesné a fyziologické změny v období dospívání - charakterizuje pojem reprodukční funkce, mechanismus početí a období gravidity - uplatňuje v běžném životě respekt k druhému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe Dětství, puberta a dospívání – tělesné a duševní a společenské změny</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní a pohybový režim</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí - - kvalita ovzduší, hluk, osvětlení, teplota</p>
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem zdraví - osvojí si pravidla zdravého životního stylu 	Výživa a zdraví – Vliv výživy na zdravotní stav lidí, potravinová pyramida, zásady zdravého stravování, pitný režim, poruchy příjmu potravy
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastními slovy, co pro něho znamená zdraví a co vše si pod tím představí - diskutuje o tématu s vrstevníky i rodinou 	Technologické způsoby zpracování potravin, sestavování zdravého jídelníčku, recept na přípravu zdravého pokrmu
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si vliv výživy na svůj zdravotní stav - dokáže určit, které faktory nejvíce ovlivňují způsob stravování jeho a rodiny (reklama, kultura, chuť, finanční prostředky) 	Alternativní výživa a její druhy

<p>rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jaký má vliv výživa na zdravotní stav člověka (cukrovka, obezita, srdeční choroby, cévní choroby aj.) - rozpozná jednotlivá patra potravinové pyramidy a vysvětlí význam základních živin (bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny a minerální látky) a voda - diskutuje o poruchách příjmu potravy (zejména mentální anorexie a mentální bulimie) a příčinách jejich vzniku a jejich projevech - seznamuje se s různými technologiemi zpracováním potravin - zkouší si sestavit zdravý jídelníček - osvojuje si návyky správného stolování - seznamuje se s možnostmi alternativní výživy a dokáže rozeznat různé druhy (vegetariánství, veganství, frutariánství, vitariánství) - diskutuje o možném vlivu alternativní výživy na zdraví jedince 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p> <p>Hodnota a podpora zdraví</p>
<p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede možná rizika manipulace a způsoby, jakými může jednotlivec či skupina manipulovat - diskutuje o agresivním chování a manipulaci, uvede možné způsoby řešení agresivního chování a manipulace (kontakty na odbornou pomoc, rodina, přátelé, škola) - důkladně uplatňuje bezpečná pravidla chování na sociálních sítích a internetu 	
<p>VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje různé situace v dopravě (silniční provoz, železniční doprava) a uvede možná nebezpečí, které zde mohou nastat 	

bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - navrhne vhodné chování vedoucí k bezpečnému pohybu po silničních komunikacích a bezpečnému pohybu blízko železničních tratí - popíše předepsanou výbavu cyklisty a chodce pohybujícího se na silniční komunikaci - dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení života a uvede přesné informace, které musí při tísňovém volání sdělit - demonstruje postup poskytnutí první pomoci různých případech kde nastává ohrožení zdraví 	<p>Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p> <p>Postižení mezi námi – druhy postižení a reakce na ně (začlenění do společnosti)</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p> <p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému, popíše jeho složky a způsob jakým fungují při mimořádných událostech - charakterizuje mimořádné události, které mohou vzniknout v běžném životě a uvede jejich příčiny vzniku a dopady na zdraví a majetek lidí - demonstruje vhodné způsoby reakcí na mimořádné události, které vedou k ochraně zdraví a majetku osob 	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální a spirituální pohody, a nejen jako absenci nemoci nebo úrazu - vysvětlí, které vnitřní a vnější faktory ovlivňují zdraví člověka - popíše základní lidské potřeby, jejich hierarchii a uvede příklady jejich uspokojování - aplikuje vhodné způsoby uspokojování lidských potřeb v běžném životě - uvědomuje si vliv prevence na zdraví člověka - zní si správné zásady chování k postiženým lidem - demonstruje na modelových situacích vhodné reakce 	

	při setkání s lidmi s různým postižením (nevnucované nabídnutí pomoci atd.)	
--	---	--

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže pojmenovat, které způsoby chování mají negativní, a které pozitivní vliv na vztahy v komunitě, skupině i rodině - osvojí si způsoby efektivní komunikace v různém sociálním prostředí 	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; těhotenství a rodičovství mladistvých (antikoncepce); poruchy pohlavní identity, sexuální deviace</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p>
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje tělesné, a psychické a společenské změny v období dospívání - osvojí si základní pojmy z oblasti sexuality (antikoncepce, promiskuita, pohlavní styk, těhotenství, interrupce, aj.) - uvede argumenty pro odložení sexuálního života do období plné zralosti - popíše reprodukční soustavu a okrajově vysvětlí početí a vývoj plodu a orientuje se v průběhu porodu - diskutuje o možných problémech vzniklých rodičovstvím mladistvých - vysvětlí pojmy heterosexuál, transsexuál a homosexuál 	

	- posoudí, které chování stále odpovídá a které překračuje sexuální normu (z hlediska věku, zdraví, práva, morálky, etiky, prostředí aj.)	vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- vysvětlí pojem zdraví - popíše rozdíl mezi vnějším a vnitřním prostředím ovlivňujícím zdraví - aplikuje v běžném životě zásady ochrany životního prostředí	ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- diskutuje o možných pozitivních i negativních způsobech ovlivňování životního prostředí - posoudí, jakým způsobem mohou vnější faktory ovlivňovat zdraví člověka - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví - diskutuje s vrstevníky i rodinou o problematice zdraví	ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy, základy první pomoci RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- vysvětlí pojem přenosné choroby a popíše možné formy přenosu nákazy - uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy a šíření přenosných chorob - interpretuje, jak se nejbezpečněji chránit před přenosnými chorobami a aplikuje tato opatření v běžném životě - objasní význam povinných očkování - dává do souvislosti význam správné výživy, pohybové aktivity, absenci stresu a užívání návykových látek se vznikem civilizačních chorob - objasní význam preventivních zdravotních prohlídek - aplikuje v běžném životě bezpečné chování a snaží se vyvarovat situacím, ve kterých může dojít k ohrožení života či úrazu	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy a stresu autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování, těžké životní situace a jejich zvládání, dopig ve sportu, trestná činnost manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt

	<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje v různých modelových situacích základy první pomoci a kontaktování IZS, kde dokáže sdělit veškeré důležité informace 	<p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ podpora zdraví a její formy – prevence, působení na změnu kvality prostředí, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p>
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	<ul style="list-style-type: none"> - definuje, jakým způsobem může ovlivňovat stres zdraví člověka - vyjádří vlastními slovy, do jakých stresových situací se denně dostává a dokáže o tom diskutovat - charakterizuje zásady správného držení těla a dokáže je demonstrovat na sobě i na spolužákovi - uplatňuje zásady správného sezení u stolu při práci - vyzkouší, jaký bude mít vliv správně vedené relaxační cvičení během výuky - uvede význam kompenzačních cvičení a popíše důležitost regenerace - vysvětlí vliv a průběh dechových cvičení - dokáže předvést v modelových situacích možnosti předcházení stresovým situacím (empatie, dialog, vyjednávání, asertivita, omluva, uznání aj.) 	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p>
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí pojem droga a proces vzniku závislosti na drogách - uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - dává do souvislosti distribuci drog a porušování zákonů s tím spojené - uvědomuje si škodlivost drog, závislosti na drogách a jejich roli v životě člověka - projevuje odpovědný přístup k trávení volného času bez sociálně patologických jevů - uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy 	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy látková a nelátková závislost - vnímá možné nástrahy vyskytující se na internetu - uvede přednosti a nedostatky prevence zneužívání dopingů ve sportu - vnímá škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na zdraví sportovce 	<p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší fakta z reklamy od manipulace - analyzuje informace na obalových materiálech výrobků a zhodnotí pravdivost informací v určitých reklamách - diskutuje o různých formách reklamy a uvede konkrétní příklady manipulativní reklamy - vytvoří společně ve skupině se spolužáky manipulativní i pravdivou reklamu na smyšlený výrobek a dokáže ji prezentovat před spolužáky - předvede v modelových situacích pravidla asertivní komunikace na obranu proti manipulaci 	
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) - aktivně se podílí na změně kvality prostředí - formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví 	
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<ul style="list-style-type: none"> - objasní možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu, především výživy, pohybové aktivity, stresu, sexuálního chování, závislostního chování - aplikuje v běžném životě zásady zdravého životního stylu - interpretuje do jakých programů podpory zdraví a živ. prostředí se škola zapojuje a podílí se na organizaci 	

5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen na 3 tematické okruhy: **Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu na pohybovou činnost, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech i v nestandardním prostředí, první pomoc. **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání a další pohybové činnosti (dle podmínek školy a zájmů žáků), pohybové hry, gymnastika – základní a sportovní, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, průpravné, úpoly, atletika, základy sportovních her – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání dle pravidel, turistika a pobyt v přírodě a další pohybové činnosti (dle podmínek školy a zájmů žáků)

Činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech, organizace prostoru a pohybových činností i v nestandardních podmínkách, historie a současnost sportu, pravidla osvojovaných pohybových činností – hry, závody, soutěže, zásady jednání a chování při sportovních činnostech, při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností.

Největší důraz je kladen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit. Organizace předmětu – žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě, na umělé ledové ploše nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit, plánují, organizují a řídí vlastní činnost. Učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence k řešení problémů – uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním. Žáci uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí. Učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, vede žáky ke správným způsobům řešení problémů, dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žáci komunikují na odpovídající úrovni. Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair – play, dodržují pravidla, označí přestupky, respektují se navzájem, zvládají pohybové činnosti ve skupině, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žáci se podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní, rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák). Učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní. Žáci spoluorganizují svůj pohybový režim, využívají znalostí a dovedností v běžné praxi, ovládají základní postupy první pomoci.

Kompetence digitální

Učitel seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu). Motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových

výkonů a porovnávání s předchozími výsledky. Učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště. Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 1. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - poznává význam sportování pro zdraví - snaží se zvýšit pohybovou aktivitu - snaží se o zdravý pohyb - usiluje o zlepšení pohybových schopností 	<p>poznávání významu pohybu pro zdraví základní cvičební plohy, postoje, gymnastické držení těla přeskok přes švihadlo průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, kotoul vpřed průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad</p>
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduché pohybové hry, základy atletiky, gymnastiky - rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu - je schopen pobytu v přírodě, turistiky 	<p>- kolíbka průpravná cvičení pro nácvik odrazu z trampolínky výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu</p>
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - jedná v duchu fair – play - je schopen soutěžit v družstvu 	<p>kladinka (lavička) - chůze s dopomocí zvládne rytmizovaný pohyb, nápodobu pohybem, startovní povely, průpravná cvičení pro ovlivňování bežecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly, překážkové dráhy, rychlý běh na 20 – 50m, vytrvalostní běh do 10 minut, základy polovysokého startu, skok do dálky z místa, hod míčkem z místa, základní pravidla pro osvojování her, různé druhy pohybových her, držení míče jednoruč, obouruč manipulace s míčem různé velikosti</p>
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv 	

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, s pojmy z pravidel sportů a soutěží - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti 	základní přihrávky rukou, pohyb v terénu smluvené signály, gesta, zásady bezpečného pohybu a chování při TV, dodržování základních hygienických pravidel dechová cvičení, kompenzační cvičení, cvičení protahovací a napínací cvičení, cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, cvičení pro správné držení těla
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků a dbá na správné dýchání 	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	<ul style="list-style-type: none"> - provádí protahovací a kompenzační cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění pod vedením učitele - učí se respektovat zdravotní handicap 	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 2. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - zná význam sportování pro zdraví - snaží se zvýšit pohybovou aktivitu - snaží se o zdravý pohyb - usiluje o zlepšení pohybových schopností 	<p>poznává význam pohybu pro zdraví zvládá základní cvičební plohy, postoje, gymnastické držení těla, přeskok přes švihadlo, kotoul vpřed, průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad, kotoul vzad průpravná cvičení pro nácvik odrazu z trampolínky, skoky odrazem snožmo z trampolínky výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu, kladinka (lavička) - chůze zvládne rytmizovaný pohyb, nápodobu pohybem, startovní povely</p>
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduché pohybové hry, základy atletiky, gymnastiky - rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu - je schopen pobytu v přírodě, turistiky 	

prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		nácvik nízkého startu, polovysoký start průpravná cvičení pro ovlivňování bežecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly překážkové dráhy, rychlý běh na 20 - 50m vytrvalostní běh do 10 minut, skok do dálky z místa, hod míčkem z místa
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - jedná v duchu fair – play, je schopen soutěžit v družstvu	základní pravidla pro osvojování her, různé druhy pohybových her, spolupáce v družstvu
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	držení míče jednoruč, obouřuč, manipulace s míčem různé velikosti, základní přihrávky rukou, nohou, pohyb v terénu, smluvené signály a gesta, zásady bezpečného pohybu a chování při TV, dodržování základních hygienických pravidel při TV, dechová cvičení, kompenzační cvičení, cvičení protahovací a napínací cvičení, cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, cvičení pro správné držení těla
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- seznamuje se s názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, s pojmy z pravidel sportů a soutěží - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti	Plavecký výcvik - zásady bezpečnosti, smluvené signály
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků a dbá na správné dýchání	a základní hygiena při plaveckém výcviku
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	- provádí protahovací a kompenzační cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění pod vedením učitele - učí se respektovat zdravotní handicap	základní plavecká výuka – adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- zúčastní se plaveckého výcviku - dodržuje hygienu při plavání	základní plavecké dovednosti - splývání sebezáchrana a bezpečnost při plaveckém výcviku

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> - adaptuje se na vodní prostředí, zvládne dýchání do vody a splývání - dbá na bezpečnost při plaveckém výcviku a osvojuje si prvky sebezáchrany 	
---	--	--

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - zná význam sportování pro zdraví - snaží se zvýšit pohybovou aktivitu - snaží se o zdravý pohyb - usiluje o zlepšení pohybových schopností 	<p>poznávání významu pohybu pro zdraví</p> <p>základní cvičební plohy, postoje, gymnastické držení těla, přeskok přes švihadlo, kotoul vpřed, kotoul vzad</p> <p>průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu</p>
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduché pohybové hry, základy atletiky, gymnastiky - rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu - je schopen pobytu v přírodě, turistiky 	<p>kladinka - chůze bez dopomoci</p> <p>zvládne rytmizovaný pohyb, nápodobu pohybem, startovní povely, nízký start, polovysoký start, průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly, překážkové dráhy, běžecká abeceda, rychlý běh na 50m</p>
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - jedná v duchu fair – play - je schopen soutěžit v družstvu 	<p>vytrvalostní běh do 10 minut</p> <p>skok do dálky z místa, hod míčkem z místa</p> <p>základní pravidla pro osvojování her, různé</p>
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, 	<p>druhy pohybových her</p> <p>spolupáce v družstvu</p> <p>držení míče jednoruč, obouruč</p> <p>pohyb s míčem a bez míče</p>

	na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	chytání míče, vedení míče, driblink střelba na koš manipulace s míčem různé velikosti základní přihrávky rukou, nohou pohyb v terénu reaguje na smluvené signály a gesta zásady bezpečného pohybu a chování při TV dodržování základních hygienických pravidel při TV dechová cvičení kompenzační cvičení cvičení protahovací a napínací cvičení cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností cvičení pro správné držení těla Plavecký výcvik - zásady bezpečnosti, smluvené signály a základní hygiena při plaveckém výcviku základní plavecká výuka – dýchání do vody, splývání pády a skoky do vody z nízkých poloh základní plavecké dovednosti - jeden plavecký styl sebezáchrana a bezpečnost při plaveckém výcviku
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- seznamuje se s názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní, s pojmy z pravidel sportů a soutěží - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti	
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků a dbá na správné dýchání	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	- provádí protahovací a kompenzační cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění pod vedením učitele - učí se respektovat zdravotní handicap	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- zúčastní se plaveckého výcviku - dodržuje hygienu při plavání	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- adaptuje se na vodní prostředí, zvládne splývání a jeden plavecký styl - zvládne skoky a pády do vody - dbá na bezpečnost při plaveckém výcviku a osvojuje si prvky sebezáchrany	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, v šatnách, umývárkách, na hřišti, v přírodě, ve vodě, při manipulaci s náradím, náčiním, pomůckami - orientuje se v základech hygieny pohybových činností a cvičebního prostředí - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv 	<p>Příprava organismu ke sportovnímu výkonu – zahřátí, uvolnění a protažení</p> <p>Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - používá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - seznámí se s rytmickými formami pohybových aktivit a kondičním cvičením s hudbou - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - seznámí se s různými druhy pohybových aktivit - chápe význam pohybu pro zdraví - zvládá základní organizaci prostoru a činností v běžném prostředí - přiměřeně věku a zdatnosti zvládá základní varianty pohybových aktivit, sportovních her 	<p>Bezpečnost při sportování</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>Tělocvičné pojmy</p> <p>Vztah ke sportu – zásady jednání a chování, fair play</p> <p>Základy sportovních her – míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, průpravné hry, tradiční a netradiční sportovní hry</p> <p>Základy atletiky – rychlý a vytrvalostní běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti a koordinace pohybu</p>
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků - osvojuje si zásady správného zvedání zátěže - seznámí se s možnostmi vyrovnávání svalových dysbalancí 	

		Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a na žíněnce, průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a přiměřeně reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - dle instrukcí provede určené cviky na žíněnce, jednoduchá pořadová cvičení 	Základy úpolů
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne změřit základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - odběhne určenou vzdálenost, hodí míčkem do určité vzdálenosti, otestuje se pomocí standardizovaných testových baterií 	Základy turistiky a pobytu v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> - ztotožňuje se s pravidly fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, dokáže rozpoznat a označit zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo - orientuje se v základech fair play, základních olympijských ideálech, v olympijských symbolech 	Plavání – adaptace na vodní prostředí, bezpečnost, první pomoc, plavecké dovednosti
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, signály, povely - používá pojmy z pravidel sportů, her a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zúčastní se plaveckého výcviku - dodržuje hygienu při plavání 	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s	- adaptuje se na vodní prostředí, zvládne základní plavecké dovednosti,	

individuálními předpoklady plavecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si splývání a jeden plavecký styl - zvládne skoky a pády do vody - dbá na bezpečnost při plaveckém výcviku a osvojuje si prvky sebezáchrany 	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, v šatnách, umývárkách, na hřišti, v přírodě, ve vodě, při manipulaci s náradím, náčiním, pomůckami - orientuje se v základech hygieny pohybových činností a cvičebního prostředí - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv 	<p>Příprava organismu ke sportovnímu výkonu – zahřátí, uvolnění a protažení</p> <p>Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - používá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - ovládá základy rytmických pohybových aktivit a kondičního cvičení s hudbou - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<p>Bezpečnost při sportování</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>Tělocvičné pojmy</p> <p>Vztah ke sportu – zásady jednání a chování, fair play</p>
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků - osvojuje si zásady správného zvedání zátěže 	<p>Základy sportovních her – míčové hry dle pravidel a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při</p>

jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- zvládá základy kompenzačních cvičení, porozumí principům vyrovnávání svalových dysbalancí	cvičení, průpravné hry, tradiční a netradiční sportovní hry
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- zvládá zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka - dle instrukcí provede určené cviky na žíněnce, jednoduchá pořadová cvičení	Základy atletiky – rychlý a vytrvalostní běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti a koordinace pohybu
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - vytváří varianty osvojených pohybových her - zvládá základní organizaci prostoru a činností v běžném prostředí - přiměřeně věku a zdatnosti zvládá základní varianty pohybových aktivit, sportovních her	Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a na žíněnce, průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti Základy úpolů
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- zvládne změřit základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - odběhne určenou vzdálenost ve vymezeném čase - odběhne určenou vzdálenost, hodí míčkem do určité vzdálenosti, otestuje se pomocí standardizovaných testových baterií	Základní zdroje informací o sportu a pohybových aktivitách Základy turistiky a pobytu v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- ztotožňuje se s pravidly fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - zná základní olympijské ideály, olympijské symboly	Plavání – adaptace na vodní prostředí, bezpečnost, první pomoc, plavecké dovednosti

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní, signály, povely - používá pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje 	
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	- zvládne zorganizovat nenáročnou pohybovou činnost pro své spolužáky	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v informačních zdrojích - sleduje aktuální sportovní dění u nás i ve světě 	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - zúčastní se plaveckého výcviku - dodržuje hygienu při plavání - adaptuje se na vodní prostředí, zvládne základní plavecké dovednosti, splývání - zvládne skoky a pády do vody 	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne vybrané plaveckou techniku, vybraný plavecký styl - dbá na bezpečnost při plaveckém výcviku a osvojuje si prvky sebezáchrany 	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> - v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí pohybové schopnosti a zdokonaluje pohybové dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady sprint, vytrvalostní běh, základy překážkového běhu, skok daleký, hod kriketovým míčkem - zvládá techniku skoku dalekého - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základy akrobacie, přeskoky různých překážek, šplh na tyči, cvičení na ostatním nářadí - vysvětlí pojem úpoly - zvládá techniky přetahů a přetlaků - seznámí se základním kopem a úderem z bojových sportů - zvládá základní druhy pádů - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované sportovní dovednosti využívané při sportovních hrách (herní činnosti jednotlivce) - orientuje se v základních prvcích rytmické gymnastiky - zvládá základy cvičení s náčiním - seznámí se se základními prvky tanců - seznámí se se základy kondičního cvičení - uplatnění dovedností při hře, při soutěži a při rekreačních činnostech - zvládá základní techniku sjezdového lyžování - zvládá základní techniku jízdy na snowboardu - zvládá základní techniku jízdy vpřed a vzad na bruslích 	<p> Atletika Gymnastika Pohybové hry Kondiční formy cvičení s hudbou – základy rytmické gymnastiky a tance Úpoly – základy sebeobrany, základy juda a karate Sportovní hry – malá kopaná, basketbal, florbal, vybíjená, házená, přehazovaná, ringo, volejbal, softbal Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zátěží Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu Bruslení (dle podmínek) – jízda vpřed, vzad, hry na ledě Lyžování a snowboarding – základní techniky sjezdového lyžování, základní technika jízdy na snowboardu Turistika a pobyt v přírodě Komunikace v Tv Historie a současnost sportu Měření a posuzování pohybových </p>

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí kvalitu provedení osvojované pohybové činnosti - najde nedostatky a určí jejich příčinu 	dovedností
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojené názvosloví a termíny užívané při sportovních hrách na úrovni cvičence a diváka - reaguje na zadané pokyny 	
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se stručnou historií a základní myšlenkou olympijských her - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže a turnaje za dodržování pravidel fair-play 	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se účastní hodin TV - provádí cviky dle pokynů - posoudí své pohybové schopnosti a snaží se na ně adekvátně reagovat 	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> - chápe důležitost prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - dodržuje zásady kompenzačních cvičení 	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> - domluví a dodržuje taktiku se spoluhráči 	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí 	

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- dodržuje bezpečnost při sportu dbá na svou bezpečnost a bezpečnost ostatních -posoudí své pohybové schopnosti, snaží se na ně adekvátně reagovat a předvídá nebezpečné situace -upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném prostředí	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zná základní pravidla sportovních her - rozumí právům a povinnostem hráče, rozhodčího, diváka i organizátora (původní text – rozumí práva a povinnosti rolí hráče, rozhodčího, diváka i organizátora)	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí pohybové schopnosti a zdokonaluje pohybové dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady sprint, vytrvalostní běh, základy překážkového běhu, skok daleký, hod kriketovým míčkem - zvládá techniku skoku dalekého - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základy akrobacie, přeskoky přes různé překážky, šplh na tyči, cvičení na ostatním nářadí - vysvětlí pojem úpoly - zvládá techniky přetahů a přetlaků - seznámí se základním kopem a úderem z bojových sportů	Atletika Gymnastika Pohybové hry Kondiční formy cvičení s hudbou – základy rytmické gymnastiky a tance Úpoly – základy sebeobrany, základy juda a karate

	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované sportovní dovednosti využívané při sportovních hrách (herní činnosti jednotlivce) - uplatnění dovedností při hře, při soutěži a při rekreačních činnostech - orientuje se v základních prvcích rytmické gymnastiky - zvládá základy cvičení s náčiním - zdokonaluje se v základech tanců - osvojuje si různé formy kondičního cvičení - zvládá základní techniku sjezdového lyžování - zvládá základní techniku jízdy na snowboardu - zvládá základní techniku jízdy vpřed a vzad na bruslích 	<p>Sportovní hry – malá kopaná, basketbal, florbal, vybíjená, házená, přehazovaná, ringo, volejbal, softbal</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zátěží</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení</p>
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí kvalitu provedení osvojované pohybové činnosti - najde nedostatky a určí jejich příčinu 	<p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu</p>
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojené názvosloví a termíny užívané při sportovních hrách na úrovni cvičence, rozhodčího a diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - reaguje na zadané pokyny 	<p>Bruslení (dle podmínek) – jízda vpřed, vzad hry na ledě</p>
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve stručné historii a základních myšlenkách olympijských her (původní text – seznámí se se stručnou historií a základní myšlenkou olympijských her) - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže a turnaje za dodržování pravidel fair-play 	<p>Lyžování a snowboarding – základní techniky sjezdového lyžování, základní technika jízdy na snowboardu</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <p>Komunikace v Tv</p>
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť,	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na svou bezpečnost a bezpečnost ostatních - posoudí své pohybové schopnosti, snaží se na ně adekvátně reagovat a předvídá nebezpečné situace 	<p>Historie a současnost sportu, Olympionismus</p>

přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném prostředí - dodržuje bezpečnost při sportu	Měření a posuzování pohybových dovedností
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- aktivně se účastní hodin Tv - řídí se pokyny učitele - zdokonaluje se v základech kondičního cvičení - posoudí své pohybové schopnosti a snaží se na ně adekvátně reagovat	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- chápe důležitost prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - dodržuje zásady kompenzačních cvičení	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- domluví a dodržuje taktiku se spoluhráči	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí - srovná výsledky s předchozím ročníkem a pozoruje očekávané zlepšení	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zná základní pravidla sportovních her - rozumí právům a povinnostem hráče, rozhodčího, diváka i organizátora	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> - v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí pohybové schopnosti a zdokonaluje pohybové dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady sprint, vytrvalostní běh, překážkový běh (běhy na delší vzdálenost než v předchozích ročnících), skok daleký, skok vysoký, hod kriketovým míčkem, vrh koulí - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základy akrobacie, cvičení na kruzích, přeskoky přes různé překážky, šplh na tyči i na laně - vysvětlí pojem úpoly - zvládá techniky přetahů a přetlaků - zvládá základní kop a úder bojových sportů - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované sportovní dovednosti využívané při sportovních hrách (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a herní systémy) - uplatnění dovedností při hře, při soutěži a při rekreačních činnostech - zdokonaluje se ve cvičení s náčiním - osvojuje si různé formy kondičního cvičení - zvládá základní techniku jízdy vpřed a vzad na bruslích 	<p>Atletika</p> <p>Gymnastika</p> <p>Pohybové hry</p> <p>Kondiční formy cvičení s hudbou – rytmická gymnastika a tance</p> <p>Úpoly – základy sebeobran, základy juda, karate a boxu</p> <p>Sportovní hry – malá kopaná, basketbal, florbal, vybíjená, házená, přehazovaná, ringo, volejbal, softbal, různé modifikované hry</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zátěží</p>
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> -posoudí kvalitu provedení osvojované pohybové činnosti - najde nedostatky a určí jejich příčinu 	<p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení</p>

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojené názvosloví a termíny užívané při sportovních hrách na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - reaguje na zadané pokyny - zadává pokyny a řídí činnost spolužáků 	<p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu</p> <p>Bruslení (dle podmínek) – jízda vpřed, vzad hry na ledě</p>
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve stručné historii a základních myšlenkách olympijských her (původní text – seznámí se se stručnou historií a základní myšlenkou olympijských her) - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže a turnaje za dodržování pravidel fair-play 	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <p>Komunikace v Tv</p> <p>Historie a současnost sportu, Olympionismus, čeští olympionici</p>
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> - umí si organizovat vlastní pohybový režim - získává kladný vztah ke sportu a zdravému způsobu života 	<p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p>
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na svou bezpečnost a bezpečnost ostatních - posoudí své pohybové schopnosti, snaží se na ně adekvátně reagovat a předvídá nebezpečné situace - dodržuje bezpečnost při sportu - aktivně se účastní hodin Tv - řídí se pokyny učitele 	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje se v základech kondičního cvičení - posoudí své pohybové schopnosti a snaží se na ně adekvátně reagovat 	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí	<ul style="list-style-type: none"> - chápe důležitost prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí 	

ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- dodržuje zásady kompenzačních cvičení	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- orientuje se v problematice užívání návykových a jinak škodlivých látek - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném prostředí	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- domluví a dodržuje taktiku se spoluhráči - využívá osvojených znalostí herních kombinací a herních systémů - kapitán vede tým	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí - srovná výsledky s předchozím ročníkem a pozoruje očekávané zlepšení	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zná základní i podrobnější pravidla sportovních her - rozumí právům a povinnostem hráče, rozhodčího, diváka i organizátora	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- v souladu s individuálními předpoklady rozvíjí pohybové schopnosti a zdokonaluje pohybové dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady sprint, vytrvalostní běh, překážkový běh (běhy na delší vzdálenost než v předchozích ročnících), skok daleký, skok vysoký, hod kriketovým míčkem, vrh koulí	Atletika Gymnastika Pohybové hry Kondiční formy cvičení s hudbou – rytmičká gymnastika a tance

	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady základy akrobacie, cvičení na kruzích, přeskoky přes různé překážky, šplh na tyči i na laně - vysvětlí pojem úpoly - zvládá techniky přetahů a přetlaků - zvládá základní kop a úder bojových sportů - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované sportovní dovednosti využívané při sportovních hrách (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a herní systémy) - uplatnění dovedností při hře, při soutěži a při rekreačních činnostech - zdokonaluje se ve cvičení s náčiním - osvojuje si různé formy kondičního cvičení - zvládá techniku jízdy vpřed a vzad na bruslích - využívá při cvičení vyšší zátěže než v předchozích ročnících 	<p>Úpoly – základy sebeobran, základy juda, karate a boxu</p> <p>Sportovní hry – malá kopaná, basketbal, florbal, vybíjená, házená, přehazovaná, ringo, volejbal, softbal, různé modifikované hry</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční programy, manipulace se zátěží</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu</p>
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí kvalitu provedení osvojované pohybové činnosti - najde nedostatky a určí jejich příčinu 	Bruslení (dle podmínek) – jízda vpřed, vzad hry na ledě
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojené názvosloví a termíny užívané při sportovních hrách na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - reaguje na zadané pokyny - zadává pokyny a řídí činnost spolužáků 	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <p>Komunikace v Tv</p>
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve stručné historii a základních myšlenkách olympijských her (původní text – seznámí se se stručnou historií a základní myšlenkou olympijských her) 	Olympionismus, čeští olympionici, doping ve sportu a drogy

opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		Meření a posuzování pohybových dovedností, prezentace výsledků
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> - umí si organizovat vlastní pohybový režim - získává kladný vztah ke sportu a zdravému způsobu života 	
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na svou bezpečnost a bezpečnost ostatních - posoudí své pohybové schopnosti, snaží se na ně adekvátně reagovat a předvídá nebezpečné situace - dodržuje bezpečnost při sportu 	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> - chápe důležitost prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - dodržuje zásady kompenzačních cvičení 	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	aktivně se účastní hodin Tv <ul style="list-style-type: none"> - řídí se pokyny učitele - zdokonaluje se v základech kondičního cvičení - posoudí své pohybové schopnosti a snaží se na ně adekvátně reagovat 	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> - domluví a dodržuje taktiku se spoluhráči - využívá osvojených znalostí herních kombinací a herních systémů - kapitán vede tým 	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí - srovná výsledky s předchozím ročníkem a pozoruje očekávané zlepšení 	

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v problematice užívání návykových a jinak škodlivých látek - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném prostředí - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka i organizátora - zná základní i podrobnější pravidla sportovních her - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže a turnaje za dodržování pravidel fair-play - vhodným způsobem zpracuje a zanalyzuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. PRACOVNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Předmět je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

V rámci vzdělávání v tomto předmětu se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů: **Práce s drobným materiálem – vytváření** předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů, jednoduché pracovní postupy a organizace práce, lidové zvyky, tradice a řemesla. **Konstrukční činnosti – práce** se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem. **Pěstitelské práce – základní podmínky** pro pěstování rostlin, péče o nenáročné rostliny, pěstování rostlin ze semen, pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování. **Příprava pokrmů – pravidla** správného stolování, příprava tabule pro jednoduché stolování. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Na 2. stupni vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy pro skupinu chlapců a skupinu dívek, které jsou vyučovány odděleně. V rámci tohoto předmětu jsou v 8. a 9. ročníku naplňovány cíle **Volby povolání**.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě. Učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí, pozoruje pokrok u všech žáků. Žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky, umí posoudit vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů. Žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů. Učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů. Žáci při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, poznatky aplikuje v praxi. Učitel klade otevřené otázky.

Kompetence komunikativní

Žák se učí správnému technologickému postupu při práci, při komunikaci používá správné technické názvosloví. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vede žáky, aby na sebe brali ohledy.

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci. Žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku.

Kompetence občanské

Učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce, umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků, ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů. Učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů, jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli, hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok. Žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci, používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály, dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých.

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy. Motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu. Prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů.

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> - umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a z jiných materiálů - dovede navlékat, propichovat, lisovat aranžovat, třídit, sbírat a pracovat s přírodním materiálem - umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek, pracuje s modelovací hmotou 	bezpečnost a hygiena práce práce s papírem, kartonem a jiným druhem materiálu tvoření podle jednoduchých pracovních postupů používání nůžek, lepidla využívání tradic a lidových zvyků v pracovních činnostech
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> - umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat, textil - seznámí se se základy šití – zadní steh - umí přišít knoflíky - skládá papír podle slovního návodu nebo předlohy 	práce s drobným materiálem, s modelovací hmotou využívání textilních a přírodních materiálů práce s jehlou

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 1. - 3. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- dovede sestavovat stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici	přišívání knoflíků konstrukční činnosti – práce se stavebnicemi
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozoruje rostliny (klíčení, růst) a zhodnotí výsledky pozorování	pěstitelské činnosti příprava jednoduchého pokrmu základy stolování
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	- zná základy péče o pokojové květiny (otírání listů, zalévání, kypření), umí zasít semena	poznávání základního vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu osvojení pravidel správného stolování
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- připraví tabuli pro jednoduché stolování - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví jednoduchý pokrm	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- zná základy správného stolování a společenského chování, chová se vhodně při stolování, udržuje pořádek a čistotu	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- dovede polepovat, vystříhovat, tapetovat, konstruovat	práce s drobným materiálem papír a karton plasty textil
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- seznámí se s různým materiálem souvisejícím s lidovými svátky	přírodniny Vánoce, Velikonoce jaro, léto, podzim, zima

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- zná funkce pracovních nástrojů, nářadí, náčiní	znalost základního náčiní a nástrojů umí poskytnout první pomoc při drobném úrazu
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- zná bezpečné chování a postupy, udržuje pořádek na pracovním místě	konstrukce plošné a prostorové práce s návodem poskytování první pomoci při drobném úrazu
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- umí tvořivě postupovat při jednoduchých konstrukcích se stavebnicemi - zapojí vlastní fantazii	základní podmínky pro pěstování rostlin pěstování rostlin ze semen základní nástroje a náčiní pro pěstování rostlin
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- dovede sestavovat jednodušší stavebnicové prvky - dokáže namalovat jednoduchý náčrt	poskytování první pomoci při drobném úrazu
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- zná bezpečné chování a postupy, udržuje pořádek na pracovním místě	vybavení kuchyně vlastnosti surovin potřebných při práci v kuchyni
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- rozeznává některé druhy rostlin a bylin - zná postupy pro jejich pěstování	poskytování první pomoci při práci v kuchyni
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- umí ošetřovat rostliny v místnosti	
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	-umí při pěstitelských činnostech používat správné náčiní	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- umí poskytnout první pomoc při drobném úrazu a dbá o bezpečnost při práci	
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- zná základní vybavení domácí kuchyně a některé umí použít	
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	- seznámí se s výrobou jednoduchých pokrmů - orientuje se ve vyhledávání receptů a základních surovin	
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- orientuje se v základech stolování a správného společenského chování	
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch při přípravě pokrmů	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- dovede polepovat, vystříhovat, tapetovat, konstruovat, rozčleňovat podle vlastností materiálu, zná funkce a pracovních nástrojů a pomůcek	práce s drobným materiálem papír a karton

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- seznámí se s různým materiálem souvisejícím s lidovými svátky - vyrobí jednoduché dekorace	plasty textil
ČSP -5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- zná funkce pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní	přírodniny Vánoce, Velikonoce
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- zná bezpečné chování a postupy, udržuje pořádek na pracovním místě	jaro, léto, podzim, zima znalost základního náčiní a nástrojů
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- umí tvořivě postupovat při jednoduchých konstrukcích se stavebnicemi - zapojí vlastní fantazii	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - orientuje se v přiložených návodech	konstrukce plošné a prostorové
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		práce s návodem
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- rozeznává některé druhy rostlin a bylin - zná postupy pro jejich pěstování	základní podmínky pro pěstování rostlin

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- umí ošetřovat rostliny v místnosti - orientuje se v obecných zásadách pěstitelství	pěstování rostlin ze semen základní nástroje a náčiní pro pěstování rostlin
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- umí při pěstitelských činnostech používat správné náčiní	poskytování první pomoci při drobném úrazu
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- umí poskytnout první pomoc při drobném úrazu a dbá o bezpečnost při práci	vybavení kuchyně
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- zná základní vybavení domácí kuchyně	vlastnosti surovin potřebných při práci v kuchyni
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	- seznámí se s výrobou jednoduchých pokrmů - orientuje se ve vyhledávání receptů - seznámí se s vlastnostmi základních surovin	poskytování první pomoci při práci v kuchyni
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- orientuje se v základech stolování a správného společenského chování	
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch při přípravě pokrmů	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 6. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Práce s technickými materiály ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- popíše vlastnosti technických materiálů - provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci	vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem	jednoduché pracovní operace a postupy
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol - uklidí pracovní prostor na konci práce	organizace práce technické náčrty
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály - čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály	tradice a řemesla stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně - dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	bezpečnost a hygiena provozu
Design a konstruování ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu daný model	- pracuje s návodem, náčrtem, plánem k sestavení modelu	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Práce s technickými materiály ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- popíše vlastnosti technických materiálů - vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je - rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet	vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování - vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem	jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol - reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí - uklidí pracovní prostor na konci práce	technické náčrty a výkresy úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci - čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary	tradice a řemesla stavebnice, sestavování modelů, tvorba konstrukčních
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně - zná základy první pomoci (drobná poranění) - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	prvků, montáž a demontáž návod, předloha, náčrt, plán
Design a konstruování ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu daný model	- pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu - orientuje se v daném návodu, náčrtu, plánu	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 7. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je - dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem 	
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví - použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce - rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci 	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Práce s technickými materiály ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály - provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 	vlastnosti materiálu, užití v praxi jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<ul style="list-style-type: none"> - připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol - rozvrhne práci dle časových dispozic - reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí - uklidí pracovní prostor na konci práce 	
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné 	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 8. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- poskytne první pomoc – ošetří drobná zranění	demontáž návod, předloha, náčrt, schéma, jednoduchý program
Design a konstruování ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu daný model	- pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	- organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu - sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné	volba profesní orientace – základní principy sebezpoznavání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace
Svět práce ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností - vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení	
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání	

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
Práce s technickými materiály ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály	užití materiálu v praxi jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<ul style="list-style-type: none"> - připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol - rozvrhne práci dle časových dispozic - reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby - uklidí pracovní prostor na konci práce 	<p>technologické postupy</p> <p>technické náčrty a výkresy, technické informace</p> <p>technika a volný čas</p> <p>náčrt, jednoduchý program</p>
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné - poskytne první pomoc – ošetří drobná zranění 	<p>trh práce – požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní;</p> <p>rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>volba profesní orientace – základní principy</p>
Design a konstruování ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu daný model	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s náčrtem, programem 	<p>sebepoznávání, informační základna pro volbu povolání,</p>
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu 	<p>práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p> <p>možnosti vzdělávání – náplň učebních</p>
Svět práce ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností - vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, na pracovní zařazení 	<p>a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p> <p>zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu),</p>
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	<ul style="list-style-type: none"> - porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 	<p>způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele,</p>
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání 	<p>problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p> <p>podnikání – druhy a struktura</p>

PRACOVNÍ VÝCHOVA - 9. ROČNÍK		
Hlavní okruhy, očekávané výstupy žáka	Konkretizované výstupy žáka	Konkretizované učivo
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce - popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici	organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

6.Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své duševní a fyzické zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

6.1. Pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat
- podklady pro klasifikaci učitel získává: soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

6.1.1 Způsoby hodnocení

Učitelé přistupují k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím jeho motivační a formativní funkce. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. Metody a formy evaluace jsou na rozhodnutí vyučujících, při výběru vhodných metod vždy dbá na individualizaci žáka. Žáci jsou hodnoceni podle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu schváleného pedagogickou radou.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.1.1. 1. Způsoby hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Jeho cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Je-li žák hodnocen slovně, převede

třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

3. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
4. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Při hodnocení pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, přihlíží k žakovým individuálním schopnostem. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
5. Učitel dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména: -neklasifikuje žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden – nehledá při zkoušení mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotí to, co žák umí – klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné – před prověřováním znalostí dá žákům dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva – prověřování znalostí provádí až po dostatečném procvičení učiva
6. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
7. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
8. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
9. Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
10. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - Prostřednictvím elektronického systému
  - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
  - na třídních schůzkách
  - na požádání po vzájemné domluvě termínu mezi vyučujícím a zákonným zástupcem žáka
11. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Navštěvování školy při zdravotnickém zařízení

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Pokud se jedná o průběžnou klasifikaci ze školy při zdravotnickém zařízení, je tato klasifikace zohledněna.

Postup do vyššího ročníku

1. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.
2. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Náhradní termín pro hodnocení

1. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
2. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Po toto období do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Pochybnosti o správnosti hodnocení, komisionální přezkoušení Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Opakování ročníku

1. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
2. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

6.1.1. 2. Způsoby hodnocení chování žáků ve škole

1. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
2. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

3. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření nebyla účinná.

4. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovského systému (zapomínání) a elektronického systému (pochvaly, poznámky)
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu

6.1.1. 3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Posiluje se jím sebeúcta a sebevědomí žáků.

2. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

3. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

6.1.1. 4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení (s výjimkou předmětů s výchovným zaměřením). Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě školského poradenského zařízení.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem.

5. Učitel zapíše známky nejpozději do konce týdne od udělení známky též do elektronického systému školy. Učitel vede soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, učitel tyto práce uschovává po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se proti ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat.

Domácí úkoly

1. Učitel je oprávněn zadávat žákům domácí úkoly a vyžadovat jejich vypracování. Zohledňuje přitom různé podmínky žáků pro vypracování úkolů v domácím prostředí.

2. Domácí úkoly učitel vyhodnocuje a poskytuje žákovi zpětnou vazbu o správnosti jeho práce. Pokud je domácí úkol hodnocen známkou, nemá tato známka rozhodující vliv na výslednou známku z daného předmětu na vysvědčení.

3. Nevypracované domácí úkoly se nehodnotí známkou nedostatečná, protože takovéto hodnocení nevypovídá o míře dosažení vzdělávacích cílů.

6.1.1. 5. Způsoby hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků speciálních vzdělávacích potřeb a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevují speciální vzdělávací potřeby žáka, a na obou stupních základní školy.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Hodnocení se řídí případným doporučením školského poradenského zařízení.

6.1.1. 6. Způsoby hodnocení nadaných žáků

Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků. K rozvoji nadání žáků lze uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

6.1.1. 7. Individuální vzdělávání žáka

1. O povolení individuálního vzdělávání žáka rozhoduje ředitel školy, kam byl žák přijat k plnění povinné školní docházky, na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Po dobu individuálního vzdělávání žáka za plnění podmínek uvedených v § 41, odst.3 zákona 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů odpovídá zákonný zástupce žáka.
2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.
3. Ředitel školy ukončí individuální vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

6.1.1. 8. Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná:
  - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí
  - při konání opravné zkoušky
2. Komisi jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy

- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- 4. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- 5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
- 6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu, nezažádá-li zákonný zástupce jinak. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- 7. Výsledek komisionálního přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří stupněm prospěchu, nebo slovním hodnocením. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- 8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.1.1. 9. Opravná zkouška

- 1. Žák devátého ročníku, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, a žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník a který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná opravné zkoušky.
- 2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. O termínu konání opravné zkoušky je zákonný zástupce informován písemně. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do 3 kalendářních dnů není omluven, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.
- 3. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, neprospěl.

6.1.2. Klasifikace a stupně hodnocení

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 - výborný 2 - chvalitebný 3 - dobrý 4 - dostatečný 5 – nedostatečný

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni: 1 - velmi dobré 2 - uspokojivé 3 - neuspokojivé

Celkový prospěch žáka je hodnocen: prospěl s vyznamenáním prospěl neprospěl nehodnocen

prospěl(a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;

prospěl(a) - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

neprospěl(a) - je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

nehodnocen(a) - není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního nebo druhého pololetí.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

6.1.2.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se hodnotí dosahovaná úroveň ve vztahu k očekávaným výstupům, tedy:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností

- osvojení účinných metod samostatného studia

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyk považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon. Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je

zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý) Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení i požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat

6.1.2.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní výchova, informatika. Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření se hodnotí dosahovaná úroveň ve vztahu k očekávaným výstupům, tedy:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti

- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý) Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o

životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.1.2.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, výchova ke zdraví, občanská výchova.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se hodnotí dosahovaná úroveň ve vztahu k očekávaným výstupům, tedy:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy či při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem se klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě

aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý) Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci

potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.1.3. Stupně hodnocení chování

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke spolužákům, pedagogickým pracovníkům školy. Přispívá k utváření a upevňování dobrých pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele a ředitele školy dopouští dalších přestupků. Nepřispívá k utváření a upevňování pracovních podmínek pro vyučování. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé) Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování a ustanoveními školního řádu. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, narušuje pracovní podmínky pro vyučování.

6.1.4. Výchovná opatření

Pochvala je žákovi udělována za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, dlouhodobou úspěšnou práci nebo úspěšnou reprezentaci školy.

Pochvala třídního učitele může být udělena na základě vlastního rozhodnutí i na základě podnětu jiných vyučujících a po projednání s ředitelem školy za:

- významný projev školní iniciativy (úspěšná účast v soutěžích různého typu)
- příkladnou účast na akcích pořádaných pro širokou veřejnost
- významnou pomoc spolužákovi
- aktivní zapojení do třídních akcí
- déletrvající úspěšnou práci

Pochvala ředitele školy může být udělena na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiného člena pedagogického sboru po projednání na pedagogické radě za:

- mimořádný projev lidskosti
- mimořádnou školní iniciativu
- záslužný nebo statečný čin ☐ dlouhodobou úspěšnou práci

Pochvaly budou zaznamenány do školní matriky, respektive na vysvědčení za pololetí, v němž byly uděleny. Zákonní zástupci jsou o udělení pochvaly zpraveni formou zápisu do žákovské knížky, formou pochvalného listu, respektive na vysvědčení. Škola může pro ocenění pozitivního chování žáků zvolit i jinou formu pochvaly podle aktuální situace a možností.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele

b) důtku třídního učitele

c) důtku ředitele školy Napomenutí třídního učitele

Napomenutí třídního učitele může uložit třídní učitel samostatně za občasné méně závažné porušování školního řádu:

- poškození školního majetku v malém rozsahu
- nevhodné chování o přestávkách
- pozdní příchody do vyučování
- zapomínání domácích úkolů a nenošení školních pomůcek
- vyvolávání drobných konfliktů se spolužáky
- projevy nekázně ve vyučování a používání nevhodných slovních výrazů

- občasné nevhodné chování ke spolužákům a jiné

Důtku třídního učitele může uložit třídní učitel samostatně za opakované hrubší porušování školního řádu:

- poškození školního majetku
- opakované nevhodné chování o přestávkách
- opakované pozdní příchody do vyučování
- opakované zapomínání domácích úkolů a nenošení školních potřeb
- soustavné vyvolávání konfliktů se spolužáky
- opakovaná nekázeň ve vyučování a používání nevhodných slovních výrazů
- opakované nevhodné chování ke spolužákům
- sklon k šikaně (psychické i fyzické), včetně manipulace slabšími spolužáky
- nevhodné chování k pedagogům či jiným zaměstnancům
- pořizování audiovizuálních nahrávek bez souhlasu učitele
- použití mobilního telefonu ve vyučování bez souhlasu učitele a jiné

Důtka ŘŠ může být uložena ředitelem školy za hrubé či opakované porušení školního řádu:

- úmyslné poškození školního majetku
- vulgární vyjadřování vůči spolužákům
- lhaní a krádeže (drobné)
- hrubé chování vůči dospělým, neuposlechnutí příkazů zaměstnanců školy
- podvody v žákovské knížce
- neomluvená absence
- závažné hrubé chování a jednání ze strany žáků ke svým spolužákům
- závažnější sklony k psychické i fyzické šikaně (včetně manipulace se slabšími spolužáky)
- kyberšikana a sklony k ní
- vandalství
- ublížení na zdraví
- časté pozdní příchody do vyučování
- časté zapomínání domácích úkolů a nenošení školních potřeb
- držení, distribuce, užívání návykových látek v areálu školy
- přes napomenutí a důtku TU nadále žák porušuje školní řád ☐ opakované pořizování audiovizuálních nahrávek bez souhlasu učitele a jiné

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě. Písemné oznámení o uložení napomenutí, či důtky třídní učitel neprodleně zašle zákonným zástupcům žáka. Uložení napomenutí, nebo důtky zanechá třídní učitel do školní matriky.

7. Dopravní výchova

7.1. Cíle a charakteristika 1. - 5. ročník

Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnější účastníci silničního provozu, proto je třeba zvýšit ochranu dětí a žáků na pozemních komunikacích, je to jedna z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována zvýšená pozornost. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na dlouhou dobu. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná

Dopravní výchova je rozdělena do více vzdělávacích oblastí, výuka bude probíhat především v rámci předmětu Člověk a svět. Výstupy na konci prvního stupně se prakticky ověřují v 5. ročníku na dopravním hřišti.

7.2. Cíle a charakteristika 6. - 9. ročník

Základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupni je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování. Cílem je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni, rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku problematiky

S bezpečností a chováním se v silničním provozu jsou žáci seznamováni v rámci poučení o BOZ před exkurzemi, lyžařským kurzem, školou v přírodě či výlety. S pravidly bezpečnosti a zásadami první pomoci a s dopravní výchovou jsou žáci seznamováni v průběhu branného dne na konci školního roku. Dopravní výchova na naší škole je realizována výukovou a návštěvami dopravního hřiště. Dále se pak vyučuje v rámci vyučovacího předmětu prvouka na 1. stupni. Na 2. stupni je dopravní výchova vyučována v rámci již zmíněného branného dne. Dále pak je výuka začleněna v následujících předmětech:

Tělesná výchova (pracovní výchova): 6. - 9. třída – hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.

Anglický jazyk: 8. třída – cestování, 9. třída – životní prostředí,

Německý jazyk: 8. třída prázdniny, cestování, 9. třída – cestování, návštěvy.

Občanská výchova: 6. - 7. třída – osobní bezpečí, 9. třída – globální svět

Chemie: 8. a 9. ročník – z pohledu životního prostředí.

8. Distanční výuka

Pravidla pro distanční vzdělávání v některých mimořádných situacích jsou stanovena ve školském zákoně. Zákonem je stanovena povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem. Zákonem je také stanovena povinnost dětí, žáků nebo studentů se tímto způsobem vzdělávat. Případné změny budou zaznamenány dodatkem k tomuto dokumentu.

Povinnost školy vzdělávat distančním způsobem

Škola je povinna vzdělávat distančním způsobem z důvodu:

- krizových opatření vyhlášených po dobu krizového stavu podle krizového zákona mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví nařízení karantény, kdy není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) dětí nebo žáků z nejméně jedné třídy.
- Distanční vzdělávání škola uskutečňuje podle příslušného RVP A ŠVP v míře odpovídající okolnostem.

Škola nemá povinnost vzdělávat distančním způsobem:

- pokud ředitel školy vyhlásí ředitelské volno pokud MŠMT schválí změnu v organizaci školního roku,
- pokud je žákům nařízena karanténa, ale nejde o většinu třídy,
- pokud jsou žáci nepřítomni z jiného důvodu (nemoc).

Povinnost žáka vzdělávat se distančním způsobem

Žáci jsou povinni vzdělávat se distančním způsobem ve výše vymezených případech.

Zapojení žáků, kteří nemají doma podmínky pro on-line výuku:

- třídní učitelé informují zákonné zástupce žáků, u kterých se předpokládají komplikace, tom, že může dojít na distanční způsob vzdělávání a domluvit se s nimi na konkrétní formě komunikace
- škola může zapůjčit pro tento případ notebook žákům, kteří nemají doma počítač,
- pokud žáci nemohou využívat zapůjčenou techniku, bude distanční výuka probíhat pomocí metod off-line výuky.

Příprava na distanční výuku

Všichni zákonní zástupci budou e-mailem informováni o platformě, která bude využívána při on-line výuce (MS Teams). Zákonným zástupcům bude zaslán e-mail s návodem, jak se mají přihlásit do aplikace MS Teams, žáci budou seznámeni s tím, jak aplikace MS Teams funguje. Vyučující budou MS Teams dle možností a potřeb využívat i během prezenční výuky (zadávání úkolů, zveřejnění zápisků atd.), aby přechod na distanční výuku byl jednodušší.

Žák se neúčastní distanční výuky

- učitel se snaží zjistit důvody, proč se žák nezapojuje do výuky
- učitel informuje třídního učitele o nezapojení žáka do výuky
- třídní učitel spolupracuje se zákonnými zástupci žáka,
- snaží se ho zapojit do výuky
- v závažnějších případech třídní učitel informuje ředitele školy o neúčasti žáka v distanční výuce

Absence

- Asynchronní – off-line výuka hodnotí se, zda žák práci odevzdal ve stanoveném termínu
- synchronní výuka – za absenci je považováno nepřipojení se k on-line přenosu, pokud nebyl se zákonným zástupcem žáka domluven jiný způsob zapojení do výuky

Omlouvání absence zákonný zástupce je povinen omluvit žáka do 3 kalendářních dnů (stejně jako u prezenční výuky – stanoveno ve školním řádě).

Komunikace se zákonnými zástupci žáka bude probíhat následujícím způsobem:

- úkoly budou zadávány přes MS Teams
- učitelé budou se zákonnými zástupci komunikovat prostřednictvím e-mailu (budou využívat pouze e-mailové adresy s doménou „zsdysina.cz“)
- v nutných případech využijí telefonický rozhovor

8.1. Organizace výuky při omezení přítomnosti ve školách

- prezenční výuka – prezenční výuka pokračuje, pokud je karanténa/izolace nařízena pouze omezenému počtu žáků, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy i během prezenční výuky bude nepřítomným žákům vyučující zasílat materiály,

úkoly na dané období i při prezenční výuce bude využívána zvolená komunikační platforma a další digitální nástroje, aby měli všichni možnost seznámit se s nimi

- smíšená výuka – pokud je karanténa/izolace nařízena více než 50 % žáků konkrétní třídy, je škola povinná distančně vzdělávat žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce, ostatní žáci pokračují v prezenčním vzdělávání.
- distanční výuka – pokud je zakázána osobní přítomnost minimálně jedné třídy, probíhá v této třídě distanční výuka
  - pokud je zakázána přítomnost všem žákům školy, přechází na distanční výuku celá škola.

8.2. Formy vzdělávání distančním způsobem

- cíl distanční vzdělávání: nikdo nesmí zůstat mimo systém, každý musí pracovat s ohledem na své možnosti a podmínky
během distančního vzdělávání je potřeba, aby učitel monitoroval zapojování jednotlivých účastníků a poskytoval jim individuální konzultace a studijní oporu
- konzultace: telefonický rozhovor, on-line chat, e-mail, osobní individuální konzultace
- On-line výuka – způsob vzdělávání na dálku, který probíhá prostřednictvím internetu
  - **Synchronní – učitel** je s žáky propojen prostřednictvím komunikační platformy ve stejném čase na stejném virtuálním místě a pracuje na stejném úkolu
  - **Asynchronní – žáci** pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na zadaných úkolech, v on-line prostoru se nepotkávají
Obě formy on-line výuky budou vhodně kombinovány, aby bylo dosaženo nejlepšího efektu.
- Off-line výuka neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebujeme ve větší míře digitální technologie. Jedná se především o samostudium, plnění úkolů z učebnic, pracovních listů, plnění praktických úkolů (umělecká tvorba, tvorba vlastního portfolia) bude především sloužit jako zpestření on-line výuky

8.3. Způsoby a pravidla hodnocení

Způsob hodnocení přizpůsobí škola podmínkám žáka pro distanční vzdělávání (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav atp.). Učitelé poskytnou žákům v přiměřeném čase zpětnou vazbu a budou je motivovat k dalšímu pokroku. Učitelé využívají při hodnocení práci s chybou a častěji formativní hodnocení než sumativní. Při hodnocení budou dodržována pravidla stanovené školním řádem.

Naplňování RVP a ŠVP vzdělávání distančním způsobem se uskutečňuje podle platného školního vzdělávacího programu

- krátkodobé zavedení distanční výuky výuka – bude zaměřena na témata, která jsou snadněji realizována distančním způsobem ostatní témata budou přesunuta od období po návratu k prezenční výuce

- dlouhodobý zákaz osobní přítomnosti ve školách (trvá déle než 2 týdny) - výuka bude zaměřena především na profilové předměty výuka bude vycházet hlavně z očekávaných výstupů RVP

Distanční výuka na 1. stupni ZŠ

Distanční výuka na prvním stupni bude přizpůsobena možnostem žáků. On-line výuka nebude probíhat v rozsahu obvyklého rozvrhu a nebude pouhým on-line přenosem frontálního učení. Na prvním stupni bude docházet ke kombinování synchronních a asynchronních aktivit, distanční výuka bude zároveň doplňována prvky off-line výuky. Vyučující se pravidelně bude setkávat s žáky při on-line hodině dle stanoveného rozvrhu, při které žákům jasně a srozumitelně zadá pokyny k samostatné práci, vysvětlí jednotlivé úkoly. On-line setkání bude kombinováno se samostatnou prací žáků.

Distanční výuka v 1. třídě má svá specifika, je potřeba, aby učitel vybíral vhodná témata k vzdělávání na dálku a přizpůsobit tematické plány okolnostem. On-line výuka bude probíhat v předmětech český jazyk, matematika, člověk a svět. Třídnická hodina bude vycházet z aktuálních potřeb každé třídy. Výstupy ostatních vyučovacích předmětů budou naplňovány prostřednictvím projektů zadaných k samostatnému zpracování.

Distanční výuka na 2. stupni ZŠ

Distanční výuka na druhém stupni bude přizpůsobena možnostem žáků. On-line výuka nebude probíhat v rozsahu obvyklého rozvrhu. Synchronní výuka by neměla nepřesáhnout denně 3 vyučovací hodiny za sebou. Na druhém stupni bude docházet ke kombinování synchronních a asynchronních aktivit, distanční výuka bude zároveň doplňována prvky off-line výuky. Pokud budou na distanční vzdělávání přecházet jednotlivé třídy budou vyučovány hlavní předměty podle stávajícího rozvrhu třídy. Pokud bude na distanční vzdělávání přecházet celá škola, bude rozvrh distanční výuky zveřejněn na webových stránkách školy a prostřednictvím třídního učitele (e-mailem zákonným zástupcům). Rozvrh distanční výuky bude oznámen písemně zákonným zástupcům prostřednictvím e-mailu – zodpovídá třídní učitel. Výstupy ostatních vyučovacích předmětů budou naplňovány prostřednictvím projektů zadaných k samostatnému zpracování.